

Universitetskanslersämbetets examenstillståndsprövningar

Mall för ansökan om tillstånd att utfärda yrkesexamen

Lärosäte: Karlstads universitet
Examen: Hälso- och sjukvårdskuratorsutbildning

För instruktioner för ansökan se *Vägledning för ansökan om tillstånd att utfärda examen: Allmänna utgångspunkter och riktlinjer*, samt *bilaga 4* till vägledningen som specifikt gäller yrkesexamen. I *bilaga 4* framgår vilka särskilda bilagor och vilken tabell som ska inkluderas i ansökan. Samtliga vägledningsdokument finns tillgängliga på UKÄ:s webbplats, www.uka.se.

Bedömningsområde: Förutsättningar

Yrkesexamen

Bedömningsgrunder:

Angiven examen är reglerad och ryms inom examensordningen.

Utbildningens innehåll inklusive eventuella inriktningar har rimlig omfattning och avgränsning i förhållande till yrkesexamen.

I ett rikstäckande perspektiv finns ett allmänt intresse av att examen får utfärdas.

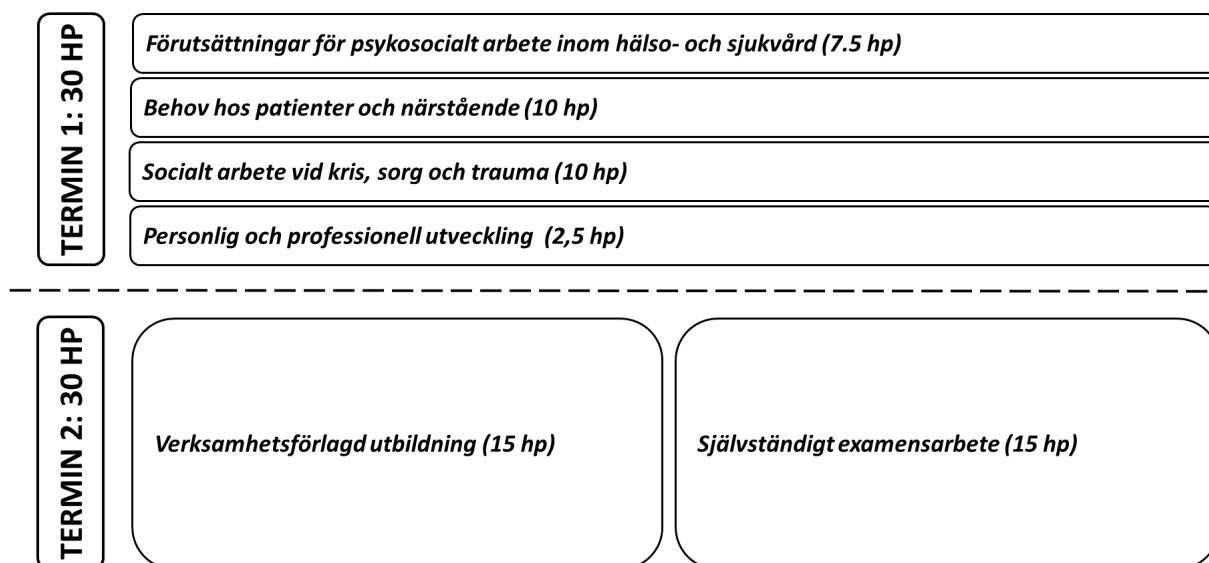
Yrkesexamen – omfattning och innehåll

Denna ansökan avser examenstillstånd för hälso- och sjukvårdskurator.

Karlstads universitet planerar att ge Hälso- och sjukvårdskuratorsutbildning omfattande 60 hp på avancerad nivå. Huvudområdet är socialt arbete och avlagd examen kommer att ge behörighet som hälso- och sjukvårdskurator. Ansökan har tagits fram i samarbete mellan ämnena socialt arbete, psykologi och omvårdnad vid Karlstads universitet, Region Värmland och Uppsala - Örebro sjukvårdsregion. Ansökan har även samordnats med Örebro universitet vad gäller antagningstid och planering av verksamhetsförlagd utbildning.

Målsättningen är att starta utbildningen vid Karlstads universitet vt 2021. Vi kommer att erbjuda 20 utbildningsplatser per år. Utbildningen kommer att omfatta två terminer på helfart uppdelad på sex kurser, se förslag på utbildningsöversikt i figur 1. Under den första terminen kombineras distansundervisning med obligatoriska campusträffar varannan vecka. Campusträffarna kommer att vara inriktade på färdighetsträning, seminarier och examination. Under den andra terminen kommer studenterna att genomföra sin verksamhetsförlagda utbildning parallellt med sitt självständiga examensarbete. Målsättningen är att studenterna genom detta upplägg ska få en god förståelse och kunskap om såväl det kurativa arbetet som olika aspekter av verksamhetsutveckling.

Utbildningens innehåll kommer att baseras på de lärandemål som presenterades i UKÄ:s förslag till examensbeskrivning för yrkesexamen för kuratorer inom hälso- och sjukvården (UKÄ 2017). Utbildningen kommer att vara relevant för samtliga vårdområden inom hälso- och sjukvården, med möjlighet för studenten att inom flera kurser fördjupa sig i specifika områden, ex inom barn- och ungdomspsykiatri, neurologi, habilitering. Nedan beskrivs det övergripande innehållet i termin 1 och termin 2. Fullständigt förslag på utbildningsplan och preliminära kursplaner beskrivs i bilaga 1, samt bilaga 2a-f.

Figur 1. Förslag på utbildningsöversikt hälso- och sjukvårdskuratorsexamen

TERMIN 1

Den första terminen kommer att bestå av sammanlagt fyra kurser som kombinerar teori och färdighetsträning. Studenten kommer i kurs 1 att lära sig om yrkets vetenskapliga grund och aktuella forsknings- och utvecklingsarbeten. Studenten kommer även lära sig att tillämpa olika teoretiska perspektiv och kritiskt granska dess betydelse för det praktiska arbetet. I kurs 2 och 3 läggs fokus på kunskaper och förmågor som behövs för att kunna möta patienters och närståendes behov utifrån olika sjukdomstillstånd, kriser och trauman. I båda kurserna ingår färdighetsträning som bland annat rör social anamnes, interprofessionellt samarbete, praktisk rådgivning, samtalsmetodik och närståendestöd. I kurs 2 och 3 kommer studenterna utifrån intresse även ha möjlighet att fördjupa sig inom specifika vårdområden och patientgrupper.

Undervisningen under termin 1 kommer att genomföras i samarbete mellan ämnena socialt arbete och psykologi. Färdighetsträning sker vid campusträffarna i våra gemensamma lokaler som är utrustade med teknik för videoinspelning och uppspelning och möblerade för såväl individuella samtal som gruppsamtal (läs mer under Resurser sid 16). För övningar i dokumentation används bland annat sjukvårdsregionernas mallar för journalanteckningar.

Termin 1 avslutas med "personlig och professionell utveckling" a´2.5 hp. Detta innebär att studenten under handledning av legitimerade hälso- och sjukvårdskuratorer och en psykoterapeut reflekterar över kuratorsrollen, etik och professionellt förhållningssätt. Kursen ska fungera som förberedelse inför den verksamhetsförlagda utbildningen.

TERMIN 2

Den andra terminen kommer att bestå av ett självständigt examensarbete a´ 15 hp och verksamhetsförlagd utbildning (VFU) a´15 hp. Det självständiga examensarbetet kommer att genomföras parallellt med VFU för att få ett tydligt fokus på praktiska examensarbeten och

verksamhetsutveckling. Detta innebär också ett nära samarbete mellan handledare för den verksamhetsförlagda utbildningen och handledare för examensarbeten.

Klart är att Region Värmland kommer garantera ca 10 VFU platser per år för Karlstads universitets studenter. Platsernas fördelning inom olika verksamhetsområden kommer att preciseras närmare i programavtal under förutsättning att examenstillstånd beviljas. Det pågår även en planering mellan regionerna om att ta ett gemensamt ansvar för de VFU-platser som utbildningen har behov av och föravtal kommer att upprättas efter hand.

VFU kommer att genomföras parallellt med det självständiga examensarbetet. Målsättningen är att de självständiga examensarbetena genom det här upplägget också har goda förutsättningar att vara till nytta för verksamheterna.

Termin 2 kommer att bestå av fem perioder med följande innehåll:

1. Två veckor självständigt examensarbete med fokus att ringa in problemområde, sammanställa aktuellt kunskapsläge och formulera övergripande syfte. Under de inledande två veckorna kommer även studenterna ges metodundervisning och vägledning i att planera för datainsamling inom ramen för den verksamhetsförlagda utbildningen.
2. Tre veckor verksamhetsförlagd utbildning bestående av:
 - Introduktion på VFU-platsen
 - Information om det kurativa arbetet inom hälso- och sjukvårdens olika vårdområden
 - Förankring av det självständiga examensarbetet
3. Två veckor självständigt examensarbete med fokus att samla in data.
4. Sju veckors verksamhetsförlagd utbildning med fokus på psykosocialt arbete och interprofessionellt samarbete. Studenten ges här även handledning i sin personliga och professionella utveckling.
5. Sex veckor självständigt examensarbete med fokus att analysera och sammanställa en färdig rapport.

Vetenskapligt perspektiv

I utbildningen diskuteras genomgående områdets vetenskapliga grund, aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete och sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet. Studenterna skall kritiskt granska och reflektera över olika vetenskapliga perspektiv och dess betydelse för psykosocialt arbete inom hälso- och sjukvård. Övergripande handlar detta om att:

- kunna förhålla sig både till den positivistiska syn som präglar hälso- och sjukvården och till det socialkonstruktivistiska tänkandet som präglar det psykosociala förändringsarbetet
- förstå innebörden av hälsobegreppet utifrån såväl ett biomedicinskt som humanistiskt perspektiv
- kunna arbeta med förändring utifrån ett individuellt perspektiv och ett systemteoretiskt perspektiv

Utbildningen har en tydlig utgångspunkt i en evidensbaserad praktik som förhållningssätt och som modell för studenternas lärande. Detta perspektiv präglar utbildningen för att tydliggöra kombinationen av brukarperspektiv och bästa tillgängliga kunskap. Då nationell forskning och vetenskaplig kompetens inom hälso- och sjukvårdskuratorns profession fortfarande är i ett uppbyggnadsskede kommer vi lägga särskild vikt vid kontinuerlig inhämtning av ny kunskap. Studenternas orientering kring aktuellt kunskapsläge kommer fortlöpande att ske genom att studenterna får till uppgift att söka och granska vetenskapliga tidskrifter utifrån givna frågeställningar samt att aktivt söka aktuella kunskapsöversikter och pågående utvecklingsarbeten inom ramen för respektive kurs. Aktuella publikationer och utvecklingsarbeten kommer att seminariebehandlas inom varje kurs. Studenterna kommer genomgående att reflektera över sitt eget lärande i förhållande till teorier om lärande och professionell expertis. En viktig del rör psykoedukation och förståelsen för hur studenten kontinuerligt utvecklar sin professionella förmåga i förhållande till olika former av lärande liksom i förhållande till olika miljöer och möten med kollegor och patienter. Se vidare under rubriken *Utbildningens forskningsanknytning*.

Behov i regionen och nationellt

Den 1 juli 2019 infördes en legitimation för hälso- och sjukvårdskuratorer och titeln hälso- och sjukvårdskurator blir en skyddad yrkestitel. Syftet med införandet av legitimation är främst att öka patientsäkerheten, dels genom att ställa krav på lämplighet och kompetens för att få legitimation, dels genom att legitimationen ska kunna återkallas om hälso- och sjukvårdskuratorn skulle vara olämplig att utöva yrket. Nationellt är behovet av hälso- och sjukvårdskuratorer kartlagt av Socialstyrelsen. För vår ansökan gjordes inledningsvis en behovsinventering inom Region Värmland (se bilaga 3) och i samråd med Örebro universitet. Vi fann gemensamt att vi behöver se till behovet av hälso- och sjukvårdskuratorer i hela Uppsala- Örebro sjukvårdsregion (där Värmland ingår), dels för att få en hållbarhet i utbildningen, dels för att bidra till en likvärdig kompetens i hela storregionen.

Region Värmland stödjer Karlstads universitet i att göra denna ansökan, vilket framgår av deras avsiktsförklaring (se bilaga 3). Ansökan har tagits fram i nära samarbete med Region Värmland som vidare diskuterat ansökan inom Uppsala- Örebros sjukvårdsregions utbildnings- och kompetensråd (RUR). Enligt beslut av riksdag och regering ska var och en av landets sex sjukvårdsregioner samarbeta om frågor som rör sjukvård, kompetensförsörjning och utbildning. Det är därför enligt RUR av stort värde att hälso- och sjukvårdskuratorsutbildning ges inom storregionen. Om både Örebro universitet och Karlstads universitet beviljas examenstillstånd, kommer Karlstads universitet att ha utbildningsstart under vårterminen och Örebro universitet kommer att ha utbildningsstart under höstterminen.

Utbildningens innehåll har löpande diskuterats med ansvarig kompetensstrateg, verksamhetschefer och kuratorer i Region Värmland. Detta för att säkerställa att utbildningens innehåll motsvarar hälso- och sjukvårdens behov. Region Värmland arbetar också medvetet med att säkerställa god kvalitet på VFU. En studierektor för hälso- och sjukvårdskuratorsstudenter kommer att tillsättas samt huvudhandledare för olika vårdområden. Region Värmland har även utvecklat utbildningsavdelningar och akademiska vårdcentraler där interprofessionellt arbetssätt tillämpas.

Bedömningsområde: Förutsättningar

Personal (Lärarkompetens och lärarkapacitet)

Bedömningsgrund:

Antalet lärare och deras sammantagna kompetens (vetenskapliga/konstnärliga/ professionsrelaterade och pedagogiska) är adekvat och står i proportion till utbildningens volym innehåll och genomförande på kort och lång sikt.

Lärarkompetens och lärarkapacitet

För att säkra en hälso- och sjukvårdskuratorsutbildning med hög kvalitet läggs stor vikt vid vetenskaplig- professions- samt pedagogisk kompetens i samverkan mellan ämnena socialt arbete och psykologi samt med hälso- och sjukvården.

Den *vetenskapliga kompetensen* inom lärarkollegiet behöver byggas långsiktigt då nationell forskning och vetenskaplig kompetens inom hälso- och sjukvårdskuratorns profession fortfarande är i ett uppbyggnadsskede. Samtidigt har vi inom ämnena socialt arbete och psykologi god kompetens vad gäller både teoretisk och praktisk kunskap inom områden som rör hälso- och sjukvården. Lärartabellen (bilaga 4) visar lärarkompetensen inom ämnena socialt arbete och psykologi för de som planeras att genomföra utbildningen. Särskild vikt har lagts vid att samtliga lektorer i socialt arbete har kompetens inom både socialt arbete och folkhälsovetenskap/hälsovetenskaper. Detta innebär att lektorerna har god kunskap i de olika perspektiv som en hälso- och sjukvårdskurator ska kunna förhålla sig till. Lektorerna har vidare god kunskap om hälsobegreppet utifrån såväl ett biomedicinskt som humanistiskt perspektiv samt förändringsarbete utifrån ett individuellt perspektiv och ett systemteoretiskt perspektiv. De båda ämnesmiljöerna består sammantaget av ca 50 lärare, varav flertalet har relevant kompetens för aktuell utbildning. Två lektorer har rekryterats under år 2019 och det finns en tydlig plan för fortsatt rekrytering i samband med pensionsavgångar. Därmed bedömer vi att vi kommer att ha en fortsatt stabil personalsituation över tid.

Hälso- och sjukvårdskuratorsutbildningen kommer genomgående att präglas av stark *professionskunskap och personlig utveckling som hälso- och sjukvårdskurator*. Hälso- och sjukvårdskuratorers kliniska kompetens blir ett centralt inslag för att kunna uppdatera och utveckla undervisningen kontinuerligt. Legitimerade hälso- och sjukvårdskuratorer kommer att anlitas för att genomföra delar av färdighetsträningen under utbildningens första termin och som handledare under den verksamhetsförlagda utbildningen i termin två. Huvudhandledare inom hälso- och sjukvården kommer att representera Primärvård, Somatisk slutenvård, Psykiatri och Habilitering.

Hög *pedagogisk kompetens* eftersträvas inom lärarkåren. Utifrån anställningsordningen vid Karlstad universitet skall samtliga anställda lärare vid lärosätet genomgå högskolepedagogisk utbildning om 15 hp, vilket samtliga i det tänkta lärarlaget har gjort. De har mångårig erfarenhet av undervisning och handledning av examensarbeten. Ämnena socialt arbete och psykologi har även ett nära samarbete med Universitetspedagogiska enheten (UPE) där återkommande seminarier och fortbildning pågår. Läs mer om UPE under avsnittet om "Resurser".

Kompetensutveckling

Kompetensutveckling sker fortlöpande och inom det vetenskapliga området, det pedagogiska området och professionsområdet. Samtliga lärare har tid för kompetensutveckling inom ramen för sin anställning, vilket regleras i avtal och är minst 20% för lektorer. Det finns möjlighet att individanpassa kompetensutvecklingstiden utifrån verksamhetens behov. Den pedagogiska kompetensutvecklingen sker fortlöpande genom institutionsövergripande aktiviteter, möjlighet till deltagande i olika pedagogiska forum/konferenser samt i ett nära samarbete med UPE. Enheten UPE genomför kurser i högskolepedagogik för lärare. Som stöd för lärares kompetensutveckling och pedagogiska meritering anordnas varje år en konferens om undervisning och examination där lärare och personal med undervisningsuppdrag har möjlighet att presentera och ta del av pedagogiskt utvecklingsarbete. UPE ger ut en rapportserie, Utveckling av undervisning och examination i högre utbildning, där lärare och medarbetare har möjlighet att dela med sig av sina erfarenheter och sitt utvecklingsarbete inom det högskolepedagogiska området. Vid institutionen för sociala och psykologiska studier genomförs varje termin en pedagogisk utvecklingsdag, med aktuella teman.

Kompetensutveckling för handledande personal och adjungerande lärare kommer att ske i samarbete mellan Karlstads universitet, Region Värmland och Uppsala-Örebro sjukvårdsregion. Handledare ska gå handledarutbildning vid ämnet omvårdnad (vid institutionen för hälsovetenskaper) och ska även delta i olika seminarier för att säkra handledarkompetens och kontinuerlig kompetensutveckling. Vi kommer därmed dra stor nytta av befintlig kunskap och erfarenhet av att ge handledarutbildning riktad till hälso- och sjukvårdssektorn.

Utvecklingen av professionskompetens allmänt för personal inom hälsoområdet sker i nära samverkan mellan Karlstads universitet och Region Värmland. Det gäller t.ex. seminarier om forsknings- och utvecklingsarbete som sker inom Region Värmlands verksamhet, där medarbetare vid Institutionen för hälsovetenskaper och Institutionen för sociala och psykologiska studier kan delta. Regionen och hälsoområdet vid Karlstads universitet samverkar kring en årlig utvecklings- och forskningskonferens med tema inom hälsoområdet (Forum Värmland), där olika samverkansprojekt redovisas.

För att säkerställa *pedagogisk och vetenskaplig utveckling* finns fyra samverkande arenor inom ämnena socialt arbete och psykologi: Program- och ämnesråd, ämnesdagar, kursansvariggrupp samt handledarkollegiet. Program- och ämnesråd är ett forum för att säkerställa inflytande från studenter och från professionen vad gäller innehåll och undervisningsformer i hälso- och sjukvårdskuratorsutbildningen. Till dessa kommer studenter, samtliga lärare, programledare samt studierektor att bli inbjudna. I detta forum diskuteras kursvärderingar, kursplaner och litteraturlistor samt andra frågor relaterade till undervisning. Vid ämnesdagar samlas samtliga lärare inom kollegiet för att diskutera specifika aktuella frågor rörande ämnets utbildning och kvalitet. Det kan avse områden såsom didaktik, progression inom och mellan kurser, tempo och kravnivå, kursutbudets relevans och eventuella förnyelse både inom programmet och för fristående kurser och så vidare. Den tredje instansen, kursansvariggruppen, behandlar mer specifikt innehållsliga frågor som rör ämnets olika kurser såsom upplägg, examination och examinationsformer, bedömning och bedömningskriterier, kursernas relation till varandra etc. Handledarkollegiet slutligen, är ett forum dit samtliga disputerade inom ämnet är kallade. Här behandlas frågor som rör forskning, forskarutbildningens innehåll och kvalitet samt doktorandernas respektive arbeten.

Bedömningsområde: Förutsättningar

Utbildningsmiljön

Bedömningsgrunder:

Det finns en för utbildningen vetenskaplig/konstnärlig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.

Utbildningsmiljön

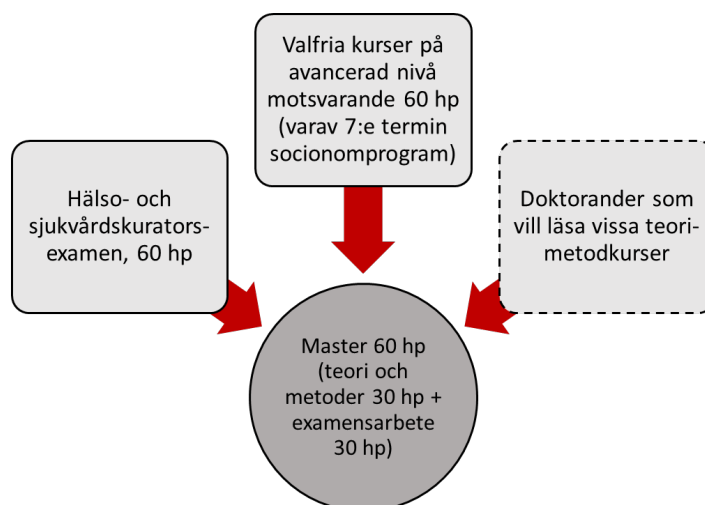
Vid Karlstad universitet finns två fakulteter som båda kommer att involveras i hälso- och sjukvårdskuratorsutbildningen; Fakulteten för humaniora och samhällsvetenskap (HS), dit ämnena socialt arbete och psykologi tillhör och Fakulteten för hälsa, natur- och teknikvetenskap (HNT), dit ämnet omvårdnad tillhör. Hälso- och sjukvårdskuratorsutbildningen kommer att ha sin hemvist vid Institutionen för sociala och psykologiska studier, Fakulteten HS. Vid institutionen finns ämnena socialt arbete, psykologi, genusvetenskap och sociologi. Institutionsledningen består av prefekt, proprefekt och studierektor. Därutöver finns ämnesföreträdare samt administrativt stöd på ämnesnivå.

En viktig förutsättning för en god utbildningsmiljö är det etablerade och välfungerande samarbetet mellan ämnena socialt arbete och psykologi, omvårdnad (handledarutbildning) och Region Värmland. En annan viktig förutsättning för att kunna erbjuda hälso- och sjukvårdskuratorsutbildningen är att socionomprogrammet ges vid Karlstads universitet, vilket vi bedömer kommer att bidra till en stabilitet i antalet sökande. Antagning till socionomprogrammet sker två gånger per år med återkommande högt söktryck. Antalet förstahandssökande höstterminen 2019 var 265 stycken till 50 platser. Utbildningen omfattar sex terminer på grundnivå och en avslutande sjunde termin på avancerad nivå (210 hp). Socialt arbete har även genom Karlstads universitets Uppdrags AB gett ett flertal starkt efterfrågade uppdragsutbildningar till yrkesverksamma inom socialtjänsten. Bland annat en nationell påbyggnadsutbildning för socialsekreterare inom den sociala barn och ungdomsvården (S2015/06908/FST). Genom återkommande uppdragsutbildningar underlättas samarbete mellan verksamheter och akademien och leder till naturliga mötespunkter för yrkesverksamma som vill studera vidare.

Sedan år 2011 finns masterprogram i samhällsvetenskap vid Fakulteten för samhälle och humaniora. Masterprogrammet riktar sig till studenter som önskar en masterutbildning inom något av fakultetens ämnen; Historia, Kulturgeografi, Socialt arbete, Sociologi eller Statsvetenskap. Flera av de ingående ämnena ser behov av ökad specialisering. Hösten 2018 påbörjades därför ett utvecklingsarbete där masterexamen i socialt arbete kan nås både som påbyggnad efter hälso- och sjukvårdskuratorsexamen och efter fristående kurser på avancerad nivå. Från ht 2020 kommer det att vara möjligt att ansöka till såväl metodkurser och som examensarbete på masternivå.

Vår ambition är att hälso- och sjukvårdskuratorsexamen ska utgöra en av ingångarna till fortsatta studier till masterexamen och forskarstudier. En annan ingång till masterexamen utgörs av fristående kurser på avancerad nivå vid Karlstads universitet och vid andra

universitet, vilket ger studenten stora möjligheter att forma sin egen inriktning. I figur 3 illustreras den tänkta utbildningsstrukturen på avancerad nivå.

Figur 3. Kommande utbildningsstruktur på avancerad nivå.

Det pågår även ett aktivt arbete med att stärka samverkan mellan utbildning och forskning genom Forskarskolan Hälsa som finns vid Fakulteten HNT. Idag ingår forskarutbildningsämnena Folkhälsovetenskap, Omvårdnad, Psykologi och Socialt arbete i forskarskolan. Miljön säkerställer att blivande studenter inom hälso- och sjukvårdskuratorsutbildningen får möta forskande lärare, och ta del av en bred forskning som bedrivs och som är relevant för kommande yrke. Det kan också stimulera till och generera underlag till examensarbeten, utvecklingsarbete och framtida forskning. Kommande doktorander med inriktning mot socialt arbetet inom hälso- och sjukvård kommer att knytas till Forskarskolan Hälsa.

Nuvarande avhandlingsområden inom ämnet rör forskning om grön omsorg som behandlingsform för unga vuxna, analys av Lex-Maria ärenden, barn och ungdomars psykiska hälsa samt arbetslivets villkor och relationella processer. I nuläget pågår rekrytering av två doktorander till socialt arbete med planerad antagning under hösten 2019.

Forskning inom socialt arbete

Forskning bedrivs vid Institutionen för sociala och psykologiska studier, inom olika centrumbildningar och i samarbete med forskare vid andra universitet nationellt och internationellt. Ämnet socialt arbete har två professorer, sex doktorer och fyra aktiva doktorander. Hösten 2019 antas ytterligare två doktorander till forskarutbildning.

Forskningen inom socialt arbete fokuseras kring sociala problem och konsekvenser på individ-, grupp- och samhällsnivå, samt på interventioner och metoder för att förebygga, lindra och lösa sociala problem. Inom ämnesmiljön socialt arbete vid Karlstads universitet studeras utsatthet och marginalisering, civilsamhällets roll inom den sociala välfärden, arbetslöshetens sociala och hälsomässiga konsekvenser samt arbetsvillkor inom det sociala arbetet. Vidare bedrivs forskning om våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, barn som far illa samt bedömningar och insatser inom socialtjänsten. Ett flertal forskningsprojekt har särskild

relevans för hälso- och sjukvårdskuratorns dagliga arbete. Dessa beskrivs nedan och berör såväl olika vårdnivåer som kunskapsfält.

Brukardelaktighet

Inom området brukardelaktighet pågår ett forskningsprojekt med syfte att fördjupa kunskapen om det perspektiv på evidensbaserad praktik som handlar om patienters/brukares delaktighet. Fokus för projektet är att undersöka hur man bättre kan inkludera brukares och patienters kunskap och perspektiv i beslut som rör deras eget stöd och behandling. Projektet genomförs inom ramen för ett nationellt uppdrag som handlat om att stödja införandet och användandet av metoden Delat Beslutsfattande (DBF) i psykiatrisk och socialpsykiatrisk vård och stöd i en svensk kontext. I forskargruppen ingår forskare från Karlstads universitet, Stockholms universitet, Umeå universitet, Högskolan Dalarna och Högskolan Halmstad. Forskargruppen i projektet är tvärvetenskaplig med ämnes-hemvister inom socialt arbete, omvårdnad och psykologi.

Psykisk ohälsa och återhämtning från psykisk ohälsa

Inom området psykisk ohälsa och återhämtning från psykisk ohälsa pågår ett nationellt forskningsprojekt där sambandet studeras mellan den psykiatriska vårdens kvalitet och patientens återhämtning och hälsorelaterade livskvalitet. Studiens syfte är att undersöka hur aspekter av vårdkvalitet och den vårdande relationen i psykiatrisk heldygns- och öppenvård är associerade till patienters återhämtning, symptombörda och upplevd hälsorelaterad livskvalitet. I denna multicenterstudie som utgår från Region Örebro län ingår forskare från Universitetssjukvårdens forskningscentrum i Örebro, Linnéuniversitetet, Karlstads universitet, Linköpings universitet samt Högskolan i Halmstad.

Våld i nära relationer och barns våldsutsatthet

Inom ämnet pågår flera forskningsprojekt inom området våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och barns våldsutsatthet. Forskare från socialt arbete och psykologi ingår i en gemensam forskargrupp med fokus på våldsprevention och forskning om våld. Pågående forskningsprojekt rör rättsliga problematiseringar och ansvarstagande utifrån ett genusperspektiv. Vidare studeras utredningsmetodik, bedömningar och insatser inom sociala barn- och ungdomsvården och samverkan med skola och hälso- och sjukvård. Riskbedömningar utgör ett särskilt fokus liksom bedömning av omotiverade skillnader i tillgång till insatser utifrån ett mångfaldsperspektiv. Forskning bedrivs också vad gäller våld mot barn med sjukdom och funktionsnedsättning och rör risk- och skyddsfaktorer i relationen barn och förälder och inom det professionella nätverket. Vidare har forskningsprojekt inom den rättspsykiatriska vården återspeglat patienters och personals upplevelser av vändpunkter i samband med minskad risk för våld och återhämtning.

Jämställdhet

Forskningsprojekt har genomförts om föräldraskapets rättigheter och skyldigheter utifrån ett genusperspektiv. Forskningen rör olika typer av maskuliniteter och vikten av att hålla isär två olika sociala relationer: den mellan föräldrarna och den mellan förälder och barn. Vidare rör forskningen relationen mellan föräldrarna och mellan familje- och arbetsliv, förhållandet mellan barnets bästa och jämställdhet samt kärnfamiljen som norm.

Studie om omotiverade skillnader inom den sociala barn- och ungdomsvården har genomförts på uppdrag av myndigheten för vård och omsorgsanalys (Vårdanalys). Bedömningen av omotiverade skillnader följer samma struktur som inom hälso- och sjukvården och ger värdefull kunskap om betydelsen av ett mångfaldsperspektiv och hur regeringens jämställdhetsmål kan omsättas i praktiken. De jämställdhetsmål som särskilt fokuserats rör Jämlik hälsa och att Mäns våld mot kvinnor ska upphöra.

Förebyggande socialt arbete

I samarbete med Örebro universitet genomförs den longitudinella SOFIA-studien där 2000 barn födda 2005-2007 följs över tid och ger unik kunskap om barns utveckling och förändringar i familjers livssituation. Inom ramen för SOFIA-studien studeras i nuläget professionellas oro för barns hemförhållanden över tid samt förändringar i socialt stöd och hälsa hos barn med funktionsnedsättning och deras familjer.

Utveckling av systematisk uppföljning

I samarbete med FoU Välfärd Värmland bedrivs och planeras forskningsprojekt som innebär utveckling av systematisk uppföljning inom sociala barn- och ungdomsvården och inom ekonomiskt bistånd. Forskningen genomförs i samarbetet med Socialstyrelsen och SKL och ger värdefull kunskap om hur insatser följs upp på individ- och gruppnivå samt hur denna kunskap kan användas för att utveckla verksamheter och arbetsätt.

Arbetsmiljö och ohälsa

Flera forskningsprojekt rör arbetsmiljö, organisation och ohälsa. Ett forskningsområde rör vad som händer vid organisationsförändringar och förhållandet mellan hållbar arbetsmiljö för personalen och hållbar omsorg för brukarna. Ett annat område är vad flexibilitet i arbetslivet innebär, utifrån att det att ha flexibilitet förutsätter att någon annan är flexibel, vilket synliggör maktförhållanden. Vidare bedrivs forskning om arbetsrelaterade processer som kan leda till sjukskrivning och sociala yttringar av att vara sjukskriven med en psykiatrisk diagnos. I fokus för forskningen är sociala relationer och emotionella processer.

Forskning inom psykologi

Den psykologiska forskningen vid Karlstads universitet sker huvudsakligen inom två profilområden: klinisk psykologi och vardagslivets psykologi. Forskarutbildningen i psykologi anknyter till ämnets två forskningsprofiler men kännetecknas samtidigt av mångfald i ämnesval. Individens roller i samhälle, organisationer och grupper är ett forskningsområde där stress och hälsoperspektivet har stått i fokus. För närvarande pågår ett projekt om verksamhets- och arbetsmiljöutveckling inom Region Värmland, med syfte att förebygga ohälsa, förbättra utfallet av rehabiliterings-åtgärder och gynna effektivitet i verksamheten. Studien baseras på forskning inom arbets- och organisationspsykologi och bygger på en nära koppling till verksamhet och uppdrag, där chefer och ledning får en betydelsefull roll.

Forskningsprojekt pågår om evidensbaserad behandlingsforskning och hälsoekonomi samt forskning kring föräldrar till kroniskt sjuka barn och barn med funktionsnedsättningar. Här studeras också skolk och skolvägran samt effekten av visualisering i kognitiv beteendeterapi för AST med samtidigt ångestsyndrom. Vidare görs utvärderingar av ett KBT-inriktat behandlingsprogram för ungdomar och vuxna med kriminell livsstil. I ett doktorandprojekt

inom ett angränsande område studeras implementering av Resursgrupps ACT (Assertive Community Treatment; RACT) utifrån huvudmans uppdrag och arbetsområden. Det övergripande syftet med samtliga projekt är att undersöka behandlingseffekter och implementering av KBT och RACT. Vidare pågår forskningsprojekt om insatser för socialt utsatta barn, psykologiska behandlingsmetoder och psykiatrisk vård samt diagnostisering av ADHD hos barn och vuxna.

Övrig forskning inom Institutionen för sociala och psykologiska studier med relevans för hälso- och sjukvårdskuratorsutbildningen

Centrum för barn- och ungdomars psykiska hälsa (CFBUPH)

Centrumet bedriver populationsbaserad forskning om barns och ungdomars psykiska hälsa, med särskild inriktning på mätning, epidemiologi, återkoppling samt hälsoekonomi. I ett forskningsprogram studeras hur förändringar i uppväxtvillkoren påverkar barns och ungdomars psykiska hälsa. CFBUPH har ett också flertal uppdrag från Socialstyrelsen. Ett av uppdragen handlar om att studera sambanden mellan hur barn och unga som får stöd och hjälp vid psykisk ohälsa upplever vårdkvaliteten, och resultatet av den behandling som de får. Ett annat uppdrag handlar om *Att möta unga brukare* med syftet att studera relationen mellan brukarupplevd kvalitet, följsamhet till behandling och förändring i kliniska behandlingsutfall bland barn och unga samt om och hur dessa samband påverkas av bakgrundsfaktorer såsom kön, kontaktorsak och socioekonomi. Vidare har man vid CFBUPH utvecklat instrument för att mäta ungas erfarenheter av vård inom barn- och ungdomspsykiatri och liknande verksamheter.

FoU Välfärd Värmland

Vid Karlstads universitet finns FoU Välfärd Värmland som utgör en viktig länk mellan institutionen för sociala och psykologiska studier, kommunerna i Värmland och Region Värmland. FoU Välfärd Värmland är organiserad under Fakulteten för humaniora och samhällsvetenskap vid Karlstads universitet och har sedan många år samlokaliseras med Institutionen för sociala och psykologiska studier.

FoU Välfärd Värmland bidrar genom forskning, utvärderingsprojekt och utvecklingsarbeten till kunskapsutveckling och en evidensbaserad praktik inom socialtjänsten och kurativt arbete inom hälso- och sjukvård. Verksamheten riktar sig till socialtjänstens samtliga arbetsområden (äldreomsorgen, LSS samt Individ- och familjeomsorgen) och närliggande hälso- och sjukvård. FoU Välfärd Värmland bidrar även till att främja erfarenhetsutbyten och lärande på lokal, regional och nationell nivå. I nuläget pågår forskningsprojekt inom socialtjänsten, studier om socionomers yrkesliv samt utvärdering av mobila resursteam för de mest sjuka äldre.

Genusvetenskapliga studier

Vid Institution för sociala och psykologiska studier finns även Centrum för Genusforskning där flera forskningsprojekt bedrivs som rör hälsa, gruppdynamik och jämställdhet. Studier pågår exempelvis om manlig och kvinnlig kroppslig normalitet och anormalitet, fertilitetsbehandling, fysisk och psykisk hälsa hos HBTQ-personer och tillgång till vård liksom intersektionalitetsperspektivet och ojämlikhet i vården.

Utbildningens forskningsanknytning

Forskningsanknytningen i hälso- och sjukvårdskuratorsexamen vid Karlstads universitet att präglas av:

1. att utbildningens innehåll bygger på tidigare och aktuell forskning,
2. att undervisningsmetoderna bygger på forskning som främjar lärandet,
3. att studenterna fortlöpande förbereder sig för sitt självständiga examensarbete under handledning, samt
4. att evidensbaserad praktik (EBP) som förhållningssätt integreras i en modell för studenternas lärande

Nedan utvecklas dessa aspekter.

1. Utbildningens innehåll bygger på tidigare och aktuell forskning – evidensperspektivet

Utbildningen kommer att utgå från en evidensbaserad praktik som förhållningssätt och studenterna kommer kontinuerligt att tränas i att förhålla sig till brukarperspektivet och bästa tillgängliga kunskap. Bästa tillgängliga kunskap adresseras genomgående via relevanta lärandemål och examinationsformer i varje enskild kurs. Studenten skall utveckla en god beredskap att följa ny forskning och kommer under utbildningen att aktivt ta del av vetenskapliga artiklar för att träna upp denna förmåga.

2. Undervisningsmetoderna bygger på forskning om lärande

All undervisning i hälso- och sjukvårdskuratorsutbildningen kommer att utgå från några komponenter som är grundläggande i en studentcentrerad utbildning; tydliga lärandemål, relevanta examinationer, skriftliga betygskriterier, aktiverande undervisningsformer samt informativ feedback till studenterna. Undervisningsformerna kommer att varieras utifrån kursernas centrala innehåll och lärandemål för att studenterna på bästa sätt ska kunna uppnå dessa mål. Aktiverande undervisningsformer präglar redan de utbildningar som ges inom ämnet och ligger dessutom i linje med universitetets satsningar på exempelvis blended learning och pedagogisk kompetensutveckling.

Utbildningen i sin helhet och respektive kurs kommer att präglas av en inre logik och där examination och bedömning används lika mycket för lärandet (formativt) som av lärandet (kontrollerande, summativt). Konstruktiv länkning utgör grunden för att skapa en röd tråd genom hela utbildningen. Vi arbetar med konstruktiv länkning dels genom att fortlöpande integrera det självständiga examensarbetet i samtliga kurser, dels genom in- och utvärdering i samtliga kurser. EBP-modellen används här som verktyg, se vidare under punkt 4.

3. Studenterna förbereds fortlöpande inför examensarbete och tar aktiv del av utvecklings- och forskningsprojekt

Hälso- och sjukvårdskuratorsutbildningen handlar i första hand om att skapa kompetenta verksamma hälso- och sjukvårdskuratorer, med kompetens och intresse för att kunna använda forskning och utvärdering i sitt praktiska arbete. Studenterna kommer under utbildningen att ges goda förutsättningar att kunna utveckla kompetenser som rör forskning och utvecklingsarbete genom att aktivt diskutera befintliga utvecklings- och forskningsprojekt samt att låta dem utföra sitt eget självständiga examensarbete under hela utbildningen.

Utöver aktiviteter inom utbildningen kommer studenterna att få möjlighet att presentera sina examensarbeten i samband med FoU Välfärd Värmlands årliga kunskapsspridningsdag. Presentationerna sker i gängse former, till exempel muntliga presentationer, workshops och posters. Konferensen kommer att utgöra en viktig del av arbetet med att integrera forskning, utbildning och innovation/ nyttiggörande på ett tydligt sätt.

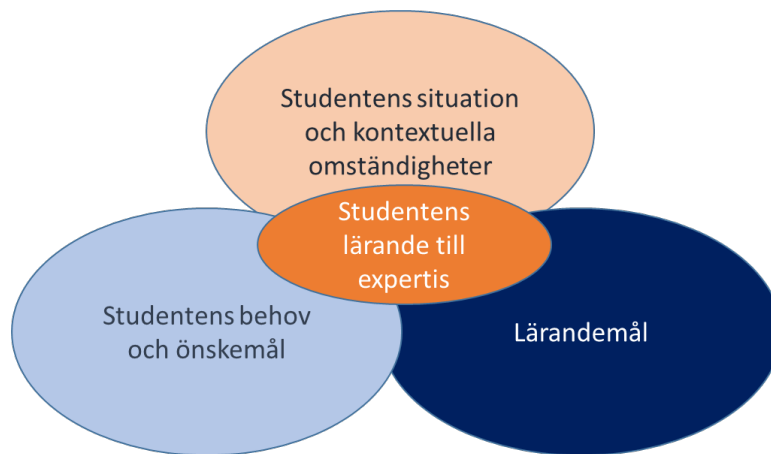
4. Evidensbaserad praktik som förhållningssätt och modell för lärande

Evidensbaserad praktik som förhållningssätt och som modell för studenternas lärande används inom ramen för socionomprogrammets termin 7 vid Karlstads universitet. EBP-modellen används för att illustrera studentens lärande som en parallell process med utvecklingen av en professionell expertis. Figur 5 illustrerar Socialstyrelsens modell för en evidensbaserad praktik, där den professionella expertisen innebär att kunna sammanväga bästa tillgängliga kunskap, patientens behov och önskemål samt patientens situation och kontextuella omständigheter.

Figur 5. Modell för en evidensbaserad praktik (Socialstyrelsen 2015)

Figur 6 illustrerar vår modell för studentens lärande som utgår från EBP-modellens komponenter. Modellen innebär ett aktivt arbete med konstruktiv länkning genom hela hälso- och sjukvårdskuratorsutbildningen. In- och utvärdering i varje kurs utgör ett centralt verktyg. Studenterna lär sig innebörden i begreppet "bästa tillgängliga kunskap" dels utifrån aktuellt kunskapsläge vad gäller forskning och utveckling, dels genom att reflektera och värdera sin egen kunskap i förhållande till respektive lärandemål. På samma sätt som studenterna i sin kommande profession förväntas kunna ta in och förhålla sig till patienters behov, önskemål och omkringliggande omständigheter får studenterna systematiskt reflektera över och föra fram sina behov och önskemål för bästa möjliga lärande samt deras möjligheter och hinder utifrån yttre omständigheter. Studentens lärande innebär därmed en utveckling mot professionell expertis genom en djupare och mer personlig förståelse av såväl innebörden som användningen av EBP-modellens komponenter.

Figur 6. Modell för studenternas lärande.

Bedömningsområde: Förutsättningar

Resurser

Bedömningsgrunder:

Det finns tillgång till en stabil och ändamålsenlig infrastruktur.

De tillgängliga resurserna utnyttjas effektivt för att hålla en hög kvalitet i verksamheten.

Resurser

Vid Karlstads universitet och vid institutionen för sociala och psykologiska studier finns tillgång till en stabil och ändamålsenlig infrastruktur bestående av undervisningssalar, en gemensam klinik för färdighetsträning, universitetsbibliotek, studievägledare, en pedagogisk stödenhet där konceptet "Framgångsrika studier" erbjuder omfattande stöd och service till studenterna. Informationsspridning och informationsinhämtning är lättillgänglig vid såväl campusutbildningar som distansutbildningar.

Vi kommer också inom ramen för hälso- och sjukvårdskuratorsutbildningen kunna erbjuda studenterna stabilitet i den verksamhetsförlagda utbildningen med gemensamma kvalitetskrav och planering av platser utifrån de föravtal som tagits fram med sjukvårdsregionen.

Lokaler för färdighetsträning

Färdighetsträning för hälso- och sjukvårdskuratorsstudenterna kommer att ingå i kurs 2-4 under termin 1. Studenterna kommer då att träna på olika former av samtalsstöd, praktisk rådgivning och interprofessionellt samarbete. Vid institutionen för sociala och psykologiska

studier finns flera lokaler avsedda för färdighetsträning där det i varje samtalsrum finns goda möjligheter till videoinspelning och uppspelning i utbildningssyfte.

Universitetsbibliotek och informationsförsörjning

Universitetsbiblioteket har ett 60-tal datorarbetsplatser, 1200 sittplatser och ett 30-tal grupprum, både drop-in-rum och bokningsbara samt 20 studieceller för enskilda studier. Det finns också ett resursrum med datorer och programvaror som underlättar studierna för dyslektiker/studenter med läs- och skrivsvårigheter samt anpassade arbetsplatser för studenter med rörelsehinder.

Service när det gäller distansstudenter är väl utbyggd; studenterna kan nå databaser hemifrån, beställa artiklar eller låna böcker på distans och få dem hemskickade.

Socialt arbete, liksom andra ämnen, har en kontaktbibliotekarie som ansvarar för bibliotekets inköp inom ämnet och som studenter, lärare och forskare kan vända sig till.

Studenter, lärare och forskare har tillgång till databaserna **Pilots**, **PsycInfo** och **PsycArticles** (med drygt 100 tidskrifter i fulltext från framför allt APA) samt **PsycTherapy** (med inspelade terapiesessioner) inom psykologi-/psykiatriområdet. Inom området socialt arbete finns databasen **Social Services Abstracts** och databaserna **Cinahl** och **PubMed** täcker områden som omvårdnad, medicin, psykiatri m.m. Därtill kommer de stora forskningsdatabaserna **Scopus** och **Web of Science**.

Framgångsrika studier

Karlstads universitet erbjuder omfattande stöd och service till studenterna. En rad stödverksamheter är samlade i konceptet Framgångsrika studier, bland annat från universitetsbiblioteket, ämnena svenska, engelska, litteraturvetenskap och interkultur, universitetets hälsofunktioner samt studie- och karriärvägledare.

Framgångsrika studier är inte bara till för studenter som har svårigheter eller problem. Här kan studenterna vässa sina kunskaper och sin kompetens för att kunna nå ett riktigt bra resultat i sina studier. Verksamheten är till för alla och aktiviteterna äger rum i gemensamma eller angränsande lokaler.

Universitetspedagogiska enheten

Universitetspedagogiska enheten har ett övergripande ansvar för kompetensutveckling inom universitetspedagogik och -didaktik vid universitetet. Enhetens huvuduppdrag är att, utifrån en akademisk plattform, bidra till ökad kvalitet och kunskapsutveckling inom utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå;

- Erbjud kompetensutveckling i universitetspedagogik och -didaktik samt forskarhandledarutbildning
- Ge stöd till utveckling av blended learning och nätburet lärande
- Analysera behov av kvalitetsutvecklingsinsatser i nära dialog med fakulteterna
- Ge pedagogiskt stöd i enlighet med verksamhetens behov
- Bevaka och informera om nationell och internationell utveckling inom det universitetspedagogiska området samt initiera projekt-, utvecklings- och försöksverksamhet inom området
- Ge stöd för universitetspedagogisk meritering och meritvärdering
- Bedriva forskning inom området universitetspedagogisk utveckling

Bedömningsområde: Utformning, genomförande, resultat

Styrdokument (Utbildningsplan och kursplaner)

Bedömningsgrunder:

Det finns utbildningsplan och kursplaner för hela utbildningen.

Utformning, genomförande, resultat

Styrdokument (Utbildningsplan och kursplaner)

Utbildningens innehåll kommer att baseras på de lärandemål som presenteras i UKÄ:s förslag till examensbeskrivning för yrkesexamen för kuratorer inom hälso- och sjukvården (UKÄ 2017). Fullständigt förslag på utbildningsplan och preliminära kursplaner beskrivs i bilaga 1, samt bilaga 2a-f. Arbetet med att ta fram litteraturlistor pågår i samarbete mellan kursansvariga, chefer och legitimerade hälso- och sjukvårdskuratorer inom Region Värmland. Målsättningen är att genomgående hitta en god balans i kurslitteratur vad gäller både teoretisk kunskap, aktuella kunskapsunderlag och riktlinjer samt hur litteraturen ses över och uppdateras inför varje utbildningsstart.

Regler för utbildning på grundnivå och avancerad nivå (bilaga 5) syftar till att tydliggöra de rättigheter och skyldigheter som studenter och anställda har inom utbildningen. Fakulteten HS:s rutiner för styrdokumentens fastställande, förnyelse samt kvalitetssäkring finns beskrivet i *"Kvalitetsarbete för utbildning på grund- och avancerad nivå"*. Dessa omfattar rutiner för utformning och inrättande av utbildning utifrån ett studentcentrerat lärande, kontinuerlig uppföljning samt regelbunden granskning (bilaga 6). Kvalitetsutvecklingen bygger på systematisk uppföljning, analys och återkoppling enligt PDCA (Plan-Do-Check-Act). Modellen tillämpas även för universitets verksamhetsstyrning, som ses som integrerad med kvalitetssystemet.

Förslag till utbildningsplan och preliminära kursplaner har utarbetats kollegialt i samarbete med lärarlaget från socialt arbete och psykologi, fakultetskansliet samt kunskapscentrum inom Region Värmland. Vid ett positivt beslut om examenstillstånd kommer rektor att besluta om inrättandet av utbildningen, med bland annat preliminär utbildningsplan som underlag. En kursplanegrupp beslutar om kursplaner och granskar utbildningsplaner och litteraturlistor inför beslut i fakultetsnämnd.

Utbildningsutskottet följer årligen upp programanalyser och verksamhetsberättelser, samt institutionernas arbete med kursvärderingar och kursanalyser. Prefekten beslutar om åtgärder som kräver resurser för utvecklingsarbete och återkopplar detta till kursansvarig som i sin tur ansvarar för att beslutade ändringar genomförs. Studierektor återkopplar till studenterna på kommande kurs i enlighet med *Policy för studentinflytande för Karlstads universitet* (bilaga 7). Programledare tar löpande del av kursanalyser samt genomför programutvärderingar. Programanalysen sammanfattar studenternas synpunkter, programledarens analys samt förslag till förbättringar och behandlas i programråd för att diskutera utvecklingsförslag som främjar studentens lärande och som säkerställer att examensmålen uppfylls och examineras.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande, resultat

Säkring av examensmål

Bedömningsgrund:

Genom utbildningens utformning genomförande och examination säkerställs att studenterna uppnått målen i examensordningen när examen utfärdas.

Säkring av examensmål

Utbildningens upplägg och genomförande som grund för att nå examensmålen
Studiernas upplägg och arbetsformer skall ge studenterna övning i aktivt kunskapssökande, kritisk värdering, prövande hållning och problemlösning. Syftet är att ge studenterna möjlighet att utveckla en god beredskap och trygghet inför sin kommande legitimation.

Under termin 1 kommer undervisningen att bestå av föreläsningar, gruppdiskussioner, färdighetsträning och seminarier. Utbildningen kommer i huvudsak att ske på distans med campusträffar varannan vecka. Campusträffarna kommer att vara inriktade på färdighetsträning, seminarier och examination. Studenterna kommer huvudsakligen att arbeta i grupp. Grupparbetena stöds och leds av externa handledare och av studenterna själva. Färdighetsträning i anpassade lokaler kommer att genomföras i kurs 2 och 3. Studenterna kommer också redan från början att tränas i att självständigt söka och sammanställa relevant vetenskaplig litteratur. Under termin 2 kommer undervisningen att bestå av handledning i självständigt examensarbete och verksamhetsförlagd utbildning.

Kursplanerna tydliggör hur respektive kurs lärandemål kommer att examineras (se bilaga 2a-f). Vi har medvetet använt en variation av examinationsformer för att lyfta fram de olika momenten i varje kurs och för att kunna följa studenternas lärande inom respektive kurs och genom hela utbildningen. Detta är av stor vikt för att kunna använda EBP som modell för studenternas lärande, vilket tidigare har beskrivits. En utbildningsmatris tas fram i samband med att kursplaner fastställs och bifogas utbildningsplan inför beslut. Matrisen följs upp av utbildningsutskottet varje år i samband med redovisning av programanalyser och verksamhetsberättelser som tidigare beskrivits.

Verksamhetsförlagd utbildning

En viktig del för att nå examensmålen är ett välfungerande samarbete med de regioner där den verksamhetsförlagda utbildningen bedrivs. Förutom säkerställande av antalet VFU-platser fokuseras handledningens övergripande kvalitet och innehåll på lärandemiljö, pedagogiska och handledningsmässiga förutsättningar, strukturella förutsättningar samt bedömning av studentens förmåga och lämplighet;

Lärandemiljö

Studenten ska erbjudas VFU i en miljö som främjar lärande och ger en grund för legitimation som hälso- och sjukvårdskurator. Detta innebär att VFU sker där arbetsuppgifterna och patientunderlaget är relevanta för utbildningen. Studentens ska delta i arbetet, träna på olika arbetsmoment och i teamet möta professionella förebilder på ett sådant sätt att lärandemål uppnås. Studentens lärandemiljö ska kännetecknas av bra bemötande, bekräftande och

öppenhet, ömsesidig respekt för allas lika värde och delaktighet samt en verksamhet som använder sig av vetenskapliga resultat och metoder med tillgång till litteratur och databaser.

Strukturella förutsättningar

Vårdorganisationen arbetar tillsammans med lärosätet för att ge studenten förutsättningar att utveckla och integrera teoretisk och praktisk kunskap, därmed förväntas studenten uppnå yrkesspecifikt kunnande. Strukturella ramar och förutsättningar är lagar och förordningar, avtal om VFU mellan Karlstads universitet och aktuell sjukvårdsregion, utbildnings- och kursplaner, lokala dokument och föreskrifter inom respektive region, kursvärderingsinstrument samt övrig uppföljning av VFU-relaterade aktiviteter

Bedömning av studentens förmåga och lämplighet

Om praktikanten tydligt brister i någon eller några av de färdigheter och förmågor som beskrivs i bedömningskriterierna ska detta vägas in i handledarens bedömning av lärandemålen och praktikplaceringen som helhet. Vid allvarliga brister skall kursansvarig kontaktas så snart som möjligt. Om det föreligger brister i studentens prestationer som kan innebära risker för patienter eller klienter, kan handledaren och kursansvariga efter gemensamt beslut avbryta studentens praktik. I samband avbruten praktik upprättar kursansvarig tillsammans med studenten en individuell studieplan som tar upp de aktuella brister som förekommer och hur studenten kan arbeta med att komma tillrätta med dessa brister.

Handledning

Kuratorer som handleder studenter under VFU ska ha behörighet att ansöka om legitimation till hälso- och sjukvårdskurator, alternativt redan ha legitimation som hälso- och sjukvårdskurator. Handledarutbildning kommer att ges vid ämnet Omvårdnad, Institutionen för Hälsovetenskaper utifrån vår gemensamma handledningsmodell. Institutionen erbjuder kontinuerligt interprofessionella handledarkurser omfattande 7.5hp + 7.5hp. Pedagogisk grundsyn är att utbildningen ska bidra till att studenten utvecklar ett kritiskt förhållningssätt, självständighet och problemlösningsförmåga. Centralt är att det inom VFU finns förutsättningar för studenten att uppnå utbildningens mål och att lärandet omfattar både praktiskt handlande och teoretisk reflektion för att skapa fördjupad förståelse för det kliniska arbetet. Vid Karlstads universitet finns god kunskap och erfarenhet vad gäller handledarutbildning för hälso- och sjukvårdens olika professioner. Handledarutbildningen ges därför även som uppdragsutbildning.

På VFU-platserna ska handledningen organiseras i samverkan mellan handledare från VFU-platsen och lärare från universitetet. Lärare tillsammans med handledare har gemensamt ansvar för att kunskapsutbyte mellan teoretisk och klinisk undervisning pågår kontinuerligt i syfte att tydliggöra och utveckla VFU. Handledare erbjuds att delta i klinisk verksamhet och seminarier vid Karlstads universitet. Inför VFU kommer kursansvarig lärare tillsammans med handledare gå igenom kursplan, studiehandledning, bedömningsunderlag och kriterier för bedömning. Vidare avtalas tid för minst ett trepartssamtal med student och handledare för genomgång av studentens måluppfyllelse utifrån bedömningsunderlaget. Vid enskilt uttalade behov av student eller handledare gör ansvarig lärare platsbesök för att kvalitetssäkra VFU.

Examination i förhållande till lärandemål

De nationella målen för hälso- och sjukvårdskuratorsutbildningen examineras löpande under utbildningen med progression mellan de olika kurserna, vilket beskrivs nedan:

Kunskap och förståelse

Visa kunskap om områdets vetenskapliga grund och insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete samt kunskap om sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och sambandets betydelse för yrkesutövningen.

I kurs 1 (lärandemål 1 och 4) examineras studentens kunskap om områdets vetenskapliga grund och insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete. Studenterna ska särskilt visa att de har kunskap om evidensbaserad praktik. Kunskapen om hur samband mellan vetenskap och beprövad erfarenhet tillämpas fördjupas sedan i kurs 2 och 3, till största delen i teorin men också genom färdighetsträning. Det sista progressionssteget vad gäller att förstå samband mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen ligger i kurs 5 och 6, där syftet med det parallella upplägget är att kunna examinera såväl studentens förmåga att tillämpa kunskapen som att självständigt utveckla den i det slutliga examensarbetet.

Visa fördjupad kunskap om och förståelse för samspelet mellan sociala och psykosociala faktorer och ohälsa på individ-, grupp- och samhällsnivå.

Området introduceras i kurs 1. Fördjupning med examinerande moment sker därefter i kurs 2 (lärandemål 1 och 2). Förståelse för samband sker även fortlöpande under kurs 2 och kurs 3 som förutsättning för att studenterna ska kunna lära sig vilken betydelse detta har i deras kommande yrkesutövning. Fördjupning sker vidare under den verksamhetsförlagda utbildningen och eventuellt inom ramen för det självständiga examensarbetet beroende på val av inriktning.

Visa kunskap om och förståelse för hur ohälsa kan påverka individen och närstående.

Området introduceras i kurs 1 och fördjupning med examinerande moment sker därefter i kurs 2 och 3. Utifrån det nationella målet kombineras teori och praktik och utgör förutsättning för att kunna examinera färdigheter och förmågor. Det vill säga att studenten ska kunna motivera sina bedömningar och val av ex. metoder genom att luta sig mot kunskap om och förståelse för hur ohälsa kan påverka individen och närstående. Fördjupning sker vidare under den verksamhetsförlagda utbildningen och eventuellt inom ramen för det självständiga examensarbetet beroende på val av inriktning.

Visa kunskap om och förståelse för kriser, sorg, förluster och trauman.

Området introduceras i kurs 1 och fördjupning med examinerande moment sker därefter i kurs 3. Samtliga lärandemål i kurs 3 rör studentens kunskap om och förståelse för kriser, sorg, förluster och trauman. Vi har valt att i utbildningen lägga förhållandevis stort fokus på denna del då erfarenheten från praktiken är att det genomsyrar en stor del av det dagliga mötet med patienter och närstående oavsett målgrupp. Studentens teoretiska kunskap om och förståelse för kriser, sorg, förluster och trauman examineras därmed också genom färdighetsmoment, se nedan. Fördjupning sker vidare under den verksamhetsförlagda utbildningen och eventuellt inom ramen för det självständiga examensarbetet beroende på val av inriktning.

Färdighet och förmåga

Visa förmåga att självständigt utreda och bedöma individers sociala situation i relation till relevanta vård- och omvårdnadssituationer och med utgångspunkt i detta föreslå sociala och psykosociala insatser.

Området introduceras i kurs 1 och examineras i kurs 2, 3 och 5. I kurs 2 ska studenten kunna identifiera och redogöra för behov och insatser (lärandemål 2 och 3) samt praktiskt kunna genomföra bland annat social anamnes och bedömning individuellt och i team (lärandemål 4 och 5). I kurs 3 fördjupas kunskapen genom ett större fokus på specifik problematik och samtalsfärdigheter. Kurs 2 och 3 ska lägga en grund för den verksamhetsförlagda utbildningen då förmågan examineras i förhållande till studentens förmåga i praktiken.

Visa förmåga att självständigt och i samverkan med patienten och dennas närstående planera, genomföra och följa upp sociala och psykosociala insatser på individ- och gruppnivå.

Området introduceras och examineras delvis i kurs 1 eftersom det utgör en naturlig del i en evidensbaserad praktik. Det innebär att processen från planering, genomförande och uppföljning tydliggörs ex. i uppgifter om individbaserad systematisk uppföljning. Lärandemålet examineras vidare i kurs 2, 3, 5. I kurs 2 ska studenten kunna identifiera och redogöra för behov och insatser (lärandemål 2 och 3), vilket även innefattar uppföljning över tid. Detta ingår även i färdighetsträningen utifrån lärandemål 4 och 5. I kurs 3 fördjupas kunskapen genom ett större fokus på specifik problematik och samtalsfärdigheter. Kurs 2 och 3 ska lägga en grund för den verksamhetsförlagda utbildningen då förmågan examineras i förhållande till studentens förmåga i praktiken.

Visa förmåga till lagarbete och samverkan med andra yrkesgrupper.

Området introduceras i kurs 1 och examineras därefter i kurs 2 (lärandemål 6) och 3 (lärandemål 8). Fördjupning sker inom ramen för den verksamhetsförlagda utbildningen där förmåga till lagarbete och samverkan med andra yrkesgrupper utgör ett specifikt lärandemål (lärandemål 3 i kurs 5).

Visa förmåga att tillämpa relevanta författningar.

Kunskap om relevanta författningar och hur dessa tillämpas examineras i kurs 1 (lärandemål 2 och 3). Vidare fördjupas kunskapen i kurs 2 dels lagstiftning, riktlinjer och rutiner som rör kuratorns roll och ansvar, dels i förhållande till praktisk rådgivning till patienter ex vad gäller rättigheter och samhällets resurser (lärandemål 5 i kurs 2). Fördjupning sker vidare inom ramen för den verksamhetsförlagda utbildningen där förmåga att tillämpa relevanta författningar utgör ett specifikt lärandemål (lärandemål 4 i kurs 5).

Visa förmåga att självständigt initiera och genomföra kvalitets- och utvecklingsarbete samt strukturera, analysera och utvärdera sociala och psykosociala insatser.

Området introduceras och examineras i kurs 1 (lärandemål 4) då studenten ska visa förmåga att aktivt söka och sammanställa kunskap samt identifiera kunskapsluckor som grund för det självständiga examensarbetet. Förståelse vad gäller vikten av kvalitets- och utvecklingsarbete fördjupas under kurs 2 och 3 där de skriftliga examinationsuppgifterna delvis innebär en förberedelse inför det självständiga examensarbetet (kurs 6).

Lärandemålen i kurs 6 innebär sammantaget att studenten ska visa förmåga att självständigt initiera och genomföra kvalitets- och utvecklingsarbete samt strukturera, analysera och utvärdera sociala och psykosociala insatser.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Visa självkänedom och empatisk förmåga,

Visa förmåga att med helhetssyn på människan göra åtgärdsbedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna,

Visa förmåga till ett professionellt förhållningssätt gentemot patienter och deras närstående och,

Visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att fortlöpande utveckla sin kompetens.

Samtliga mål som rör värderingsförmåga och förhållningssätt examineras i kurs 2, 3, 4 och 5. Genom dessa kurser sker en stegvis fördjupning i och med färdighetsmomenten i kurs 2, färdighetsmomenten i kurs 3, reflektion och värdering i kurs 4 samt praktisk tillämpning under den verksamhetsförlagda utbildningen i kurs 5. Förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att fortlöpande utveckla sin kompetens examineras även som teoretiskt moment i kurs 1, 2 och 3 och knyts till modellen för en evidensbaserad praktik.

Självständigt arbete (examensarbete)

För hälso-och sjukvårdskuratorsexamen ska studenten inom ramen för kursfordringarna ha fullgjort ett självständigt arbete (examensarbete) om 15 hp.

Kurs 6 innebär självständigt examensarbete om 15 hp och examineras dels genom självständigt examensarbete som seminariebehandlas, dels genom opposition på annat självständigt arbete.

Utbildningens progression utifrån tre olika aspekter

I hälso- och sjukvårdskuratorsutbildningen vid Karlstads universitet ställs progressionen i centrum genom att tre aspekter lyfts fram och utvecklas under utbildningens gång: (1) vetenskaplig progression, (2) professionsprogression samt (3) progression i kommunikativ förmåga.

1. Vetenskaplig progression kommer under utbildningen att handla om att bli allt säkrare i att kunna förstå och kritiskt granska resultat i vetenskapliga artiklar och i kunskapsöversikter, samt att genomföra och utveckla sitt eget självständiga examensarbete.
2. Professionsprogression kommer att uppnås genom tre steg; färdighetsträning i kurs 2-3, personlig och professionell utveckling i kurs 4 samt VFU i kurs 5. Studenterna tränas i att förstå och bearbeta sina professionella styrkor och svagheter. Studenterna examineras i samtliga moment och mer specifikt genom en skriftlig reflektion över den personliga utvecklingen i relation till kommande yrkesutövande i kurs 4 och kurs 5.
3. Den kommunikativa progressionen innebär att studenterna regelbundet kommer att öva både muntlig och skriftlig kommunikation, genom presentationer, samtalsövningar och dialogseminarium. I kurs 1-5 ingår olika lärandemoment som kommer lägga en grund inför det självständiga examensarbetet i kurs 6. Studenterna

kommer också att träna sin kommunikativa förmåga genom att under handledning ge feedback på varandras texter.

Främjande av studenternas lärande utifrån individuella förutsättningar

Genom att kontinuerligt fokusera studentens lärande som en parallell process till utvecklingen av en professionell expertis (enligt EBP-modellen sid 13-16) kommer vi även kunna främja studenternas lärande utifrån individuella förutsättningar. Förutom det extra stöd som finns att få via *Framgångsrika studier* kommer vi genom in- och utvärderingar i respektive kurs fånga upp 1) var studenten befinner sig kunskapsmässigt utifrån kursens lärandemål, 2) eventuella särskilda önskemål som studenten har och 3) om vi behöver ta hänsyn till andra omständigheter. De frågor som ställs vid varje in- och utvärdering rör just dessa tre områden. En annan viktig aspekt rör planering av verksamhetsförlagd utbildning och genomförandet av det självständiga examensarbetet. Studenten kan genom utbildningen profilera sig genom att exempelvis välja ett visst område för kunskapsksammanställningar i termin 1, plats för den verksamhetsförlagda utbildningen samt syfte med det självständiga examensarbetet. Det ska alltså vara möjligt att fördjupa sig, exempelvis inom psykiatri eller inom habiliteringen om man så önskar. Detta kommer dock inte att framgå av examensbeviset utan är studentens eget val.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Jämställdhet

Bedömningsgrund:

Utbildningen är användbar och förbereder studenterna för ett föränderligt arbetsliv.

Ett jämställdhetsperspektiv kommer att beaktas i utbildningens innehåll och utformning.

Jämställdhet

Vid Karlstads universitet ska alla, oavsett kön, ha samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter att forma samhället och sina egna liv. Det gäller medarbetare, studenter och i samverkan med vår omvärld. Jämställdhetsintegreringen fokuserar på fyra utvecklingsområden varav utbildningens villkor är ett. Jämställdhetsperspektivet ska enligt universitetets handlingsplan för jämställdhetsintegrering ingå i samtliga utbildningar, se bilaga 8. Jämställdhetsperspektivet kommer att beaktas i varje kurs och återspeglas i lärandemål och examinationsuppgifter. Studenterna kommer genomgående att få kunskap om särskilt sårbara grupper och betydelsen av samverkande faktorer för olika patientgrupper. Vår utgångspunkt är genusmedvetenhet och regeringens jämställdhetsmål, som innebär att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv.

I hälso- och sjukvårdskuratorsutbildningen kommer samtidigt begreppet jämställdhet vidgats genom att löpande behandla genus, jämlikhet och mänskliga rättigheter utifrån likabehandling och människosyn. Specifika kursmål som rör dessa delar kommer därmed också att examineras.

I utbildningens innehåll tas jämställdhet upp i föreläsningar, fallbeskrivningar och vid seminarier. Vid institutionen finns särskilt avsatt lärartid som ett led i att utveckla normkritiskt perspektiv i undervisningen. Vi kommer i hälso- och sjukvårdskuratorsutbildningen även lägga särskild vikt vid att kunna bedöma omotiverade skillnader mellan grupper i förhållande till jämställdhetsmålet "jämställd hälsa". I kurs 3 behandlas våld i nära relationer utifrån jämställdhetsmålet att mäns våld mot kvinnor ska upphöra och ger en kunskapsgrund om våld i nära relationer utifrån hälso- och sjukvårdskuratorns roll och ansvar. Vidare ska i det självständiga examensarbetet genus-medvetenhet synliggöras och analyser ska göras utifrån ett intersektoriellt perspektiv i de fall det är lämpligt. Det intersektoriella perspektivet ska om möjligt innefatta såväl additiva som intraagerande analyser. Kurslitteratur väljs utifrån kursens innehåll och hänsyn tas till jämställdhetsperspektivet när det gäller val av kvinnliga och manliga författare när så är möjligt.

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Bedömningsgrunder:

Utbildningen är användbar och förbereder studenter för ett föränderligt arbetsliv. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.

Arbetsliv och samverkan

Vi har, som tidigare beskrivits, ett nära och konstruktivt samarbete med Region Värmland och Uppsala och Örebro hälso- och sjukvårdsregion. Utbildningens innehåll och upplägg har tagits fram i samarbete med kuratorer och chefer inom Region Värmland för att göra utbildningen så relevant som möjligt utifrån de behov som finns inom hälso- och sjukvården. Genom ett utökat samarbete med övriga regioner inom Uppsala- Örebro sjukvårdsregion kommer vi säkerställa att vi möter verksamheternas behov och kan utveckla utbildningen utifrån förändringar i verksamheterna. Som tidigare beskrivits kommer representanter från professionen att ingå i programrådet.

Region Värmland utgör en viktig länk för oss dels till privata aktörer, dels till övriga regioner genom sjukvårdsregionens Samverkansnämnd. En av nämndens arbetsgrupper arbetar med regionens kompetensförsörjning och utbildning och kallas regionalt utbildnings- och kompetensråd (RUR). För att bidra till en hållbar utbildning har RUR dialog med samtliga lärosäten i regionen. Frågan om en vidarutbildning till hälso- och sjukvårdskurator berör hela hälso- och sjukvårdsregionen och därmed frågan om flera regioner ska erbjuda VFU-platser, vilket framgår av Region Värmlands avsiktsförklaring, se bilaga 3.

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Bedömningsgrund:

Utbildningen verkar för att studenterna ska ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.

Studentperspektiv

Studentinflytande på Karlstads universitet innebär övergripande att studenter ska ha inflytande över sin utbildning och därigenom kunna bidra till att vidareutveckla den (se policy bilaga 7). Karlstad Studentkår organiserar studentinflytandet, genom bland annat studeranderepresentanter i beslutande och beredande organ och genom den dagliga kontakten med studenter. Att bevaka utbildningarna är en av studentkårens allra viktigaste uppgifter. Studentkåren bevakar även arbetsmiljön på universitetet, vilket bland annat innefattar att den fysiska och psykosociala arbetsmiljön ska fungera bra för studenterna.

Studenternas delaktighet i hälso- och sjukvårdskuratorsutbildningen kommer på motsvarande sätt som i övriga utbildningar att vara central och ske kontinuerligt i dialog med lärare, kursansvariga och programledare. Som fasta inslag för att säkerställa studenternas delaktighet kommer muntliga och skriftliga in- och utvärderingar göras, dels av utbildningen i sin helhet, dels i varje kurs. Genom att utgå från en evidensbaserad praktik som modell för studenternas lärande, kommer studenternas inflytande utgöra en naturlig del i utbildningen. Före- och eftermätningarna kommer dels röra studenternas kunskaper, dels fungera som en formativ processutvärdering för att utveckla och anpassa undervisningens innehåll över tid. Föremätning i varje kurs kommer att vara viktig för att göra studenternas delaktiga i att dela med sig av sin aktuella kunskap och kunna lyfta fram önskemål och behov med kommande kurs, utifrån sitt eget lärande. Utvärdering i varje kurs är viktig för att studenterna ska kunna reflektera över sitt lärande, ge en tydlig bild av studenternas kunskapsläge inför efterföljande kurs i utbildningen samt ge en grund för att göra förbättringar inför kommande kursomgång. In- och utvärderingarna görs genom att studenterna besvarar en enkät i enkätverktyget Survey and Report. Studenternas svar sammanställs direkt i programmet vilket innebär att resultatet kan diskuteras i direkt anslutning till att de svarat på enkät. Efter avslutad kurs sammanställer och analyserar kursansvarig in- och utvärderingarna för kommande kursutveckling. Vid start och avslut av hela utbildningen besvarar studenterna före- och eftermätning utifrån utbildningens examensmål. Dessa resultat sammanställs och analyseras av programansvarig och används i diskussion med kursansvariga och studentrepresentanter för att kunna utveckla utbildningen vidare.

REKTOR

Universitetskanslersämbetet
utvitsy@uka.se

2019-10-07

Dnr C 2019/696

Ansökan om tillstånd att utfärda examenstillstånd, Reg.nr. 42-00331-19

Karlstads universitet ansöker om examenstillstånd för hälso- och sjukvårdskuratorsutbildningen 60 hp.

Ansökan har tagits fram av ämnet socialt arbete i nära samarbete med ämnet psykologi och institutionen för hälsovetenskaper vid Karlstads universitet samt med Region Värmland och Uppsala - Örebro sjukvårdsregion. Ansökan har även samordnats med Örebro universitet vad gäller antagningstid och planering av verksamhetsförlagd utbildning.

Enligt Region Värmland och Uppsala - Örebro sjukvårdsregions utbildnings- och kompetensråd (RUR) är det av stort värde att hälso- och sjukvårdskuratorsutbildning ges inom regionen för att tillmötesgå kompetensbehov.

Målsättningen är att starta utbildningen vt 2021. Antagning planeras ske en gång per år med plats för 20 studenter vid varje antagning. Utbildningen kommer att omfatta två terminer på helfart uppdelad på sex kurser. Under den första terminen kombineras distansundervisning med obligatoriska campusträffar varannan vecka. Campusträffarna kommer att vara inriktade på färdighetsträning, handledning i personlig och professionell utveckling samt examination. Under den andra terminen kommer studenterna att genomföra sin verksamhetsförlagda utbildning parallellt med sitt självständiga examensarbete. Målsättningen är att studenterna genom detta upplägg under termin två ska få en god förståelse och kunskap om såväl det kurativa arbetet som olika aspekter av verksamhetsutveckling.

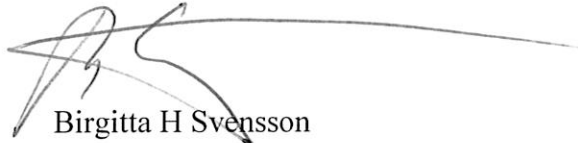
I utbildningen diskuteras genomgående områdets vetenskapliga grund, aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete och sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet. Färdighetsträning sker i samarbete med legitimerade hälso- och sjukvårdskuratorer kring ex. social anamnes, samtalsmetodik, anhörigstöd och praktisk rådgivning. Utbildningen kommer att vara relevant för samtliga vårdområden inom hälso- och sjukvården, med möjlighet för studenten att inom flera kurser fördjupa sig i specifika intresseområden och patientgrupper, ex inom psykiatri, somatik, habilitering. En viktig utgångspunkt i utbildningen är evidensbaserad praktik som förhållningssätt och som modell för studenternas lärande.

Den bedömagrupp Universitetskanslersämbetet sätter samman bedömer vi bör ha sin huvudsakliga sammansättning med kompetens från huvudområdet samt kunskap om hälso- och sjukvårdskuratorns roll och ansvar, interprofessionell kompetens inom hälso- och sjukvårdssektorn samt evidensbaserad praktik.

I detta ärende har Johan Sterte beslutat och Birgitta H Svensson varit föredragande. Thomas Blom, prorektor, Margareta Friman, prorektor, och Sebastian Hardin, studentkårens ordförande, har varit med om den slutliga handläggningen utan att delta i avgörandet.

Johan Sterte

Birgitta H Svensson
Kontaktperson

Bilaga 1

Utbildningsplan

Hälso- och sjukvårdskuratorsexamen

Programkod:

Programmets benämning: Hälsa- och sjukvårdskuratorsexamen

Högskolepoäng: 60 högskolepoäng

Beslut om fastställande:

Undervisningsspråk: Svenska

Utbildningsnivå: Avancerad nivå

Examenskategori: Yrkesexamen

Behörighetskrav: Socionomexamen eller annan motsvarande examen

Inledning

Hälsa- och sjukvårdskuratorsutbildningen är en akademisk specialistutbildning som omfattar 60 hp på avancerad nivå och som vid avlagd examen ger behörighet (legitimation) som hälsa- och sjukvårdskurator. Utbildningen är tvärvetenskaplig och omfattar två terminer. Huvudområdet är socialt arbete.

Utbildningens mål

För hälsa- och sjukvårdskuratorsexamen skall studenten visa sådan kunskap och förmåga som krävs för behörighet som hälsa- och sjukvårdskurator, innefattande interprofessionellt och självständigt psykosocialt arbete inom hälsa- och sjukvården.

Kunskap och förståelse

För hälsa- och sjukvårdskuratorsexamen ska studenten

- visa kunskap om områdets vetenskapliga grund och insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete samt kunskap om sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och sambandets betydelse för yrkesutövningen,
- visa fördjupad kunskap om och förståelse för samspelet mellan sociala och psykosociala faktorer och ohälsa på individ-, grupp- och samhällsnivå,
- visa kunskap om och förståelse för hur ohälsa kan påverka individen och närstående, och
- visa kunskap om och förståelse för kriser, sorg, förluster och trauman

Färdighet och förmåga

För hälsa- och sjukvårdskuratorsexamen ska studenten

- visa förmåga att självständigt utreda och bedöma individers sociala situation i relation till relevanta vård-och omvårdnadssituationer och med utgångspunkt i detta föreslå sociala och psykosociala insatser,
- visa förmåga att självständigt och i samverkan med patienten och dennas närstående planera, genomföra och följa upp sociala och psykosociala insatser på individ- och gruppnivå,
- visa förmåga till lagarbete och samverkan med andra yrkesgrupper,
- visa förmåga att tillämpa relevanta författningar, och
- visa förmåga att självständigt initiera och genomföra kvalitets-och utvecklingsarbete samt strukturera, analysera och utvärdera sociala och psykosociala insatser.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För hälso-och sjukvårdskuratorsexamen ska studenten

- visa självkännedom och empatisk förmåga,
- visa förmåga att med helhetssyn på människan göra åtgärdsbedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhällliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna,
- visa förmåga till ett professionellt förhållningssätt gentemot patienter och deras närstående, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att fortlöpande utveckla sin kompetens.

Självständigt arbete (examensarbete)

För hälso-och sjukvårdskuratorsexamen ska studenten inom ramen för kursfordringarna ha fullgjort ett självständigt arbete (examensarbete) om 15 hp.

Övrigt

För hälso-och sjukvårdskuratorexamen ska studenten ha fullgjort en verksamhetsförlagd del av utbildningen om 15 hp.

Lokala mål

Utöver ovanstående gäller följande lokala mål för hälso- och sjukvårdskuratorsexamen vid Karlstads universitet:

För hälso- och sjukvårdskuratorsexamen skall studenten visa kunskap om genus och jämställdhet och hur ojämlikhet i dess olika former skapas och vidmakthålls.

Utbildningens upplägg

Hälso- och sjukvårdskuratorsexamen ger fördjupad kunskap om psykosocialt arbete inom hälso- och sjukvården. I utbildningen ges studenten kunskap om arbetets vetenskapliga grund och aktuella forsknings- och utvecklingsarbeten. I utbildningen får studenten lära sig att tillämpa olika teoretiska perspektiv och kritiskt granska betydelsen för det praktiska arbetet och i förhållande till hälso- och sjukvårdslagen.

Då utbildningen är en specialistutbildning som leder till behörighet som kurator läggs särskild vikt vid att utveckla förmåga och färdigheter som rör interprofessionellt samarbete och förmåga att möta patienters och närståendes behov liksom genomförande och uppföljning av insatser på individ- och gruppnivå. Under utbildningen får studenten fördjupad kunskap om olika samarbetsformer med andra professioner, om specifika samtals-metoder och samhällets

resurser vid sjukdom. Färdighetsträning sker under termin 1 i anpassade lokaler på institutionen för sociala och psykologiska studier samt under den verksamhetsförlagda utbildningen under termin 2. Studenten tränas i självreflektion, professionellt bemötande samt skriftlig och muntlig kommunikation. Det självständiga examensarbetet genomförs parallellt med den verksamhetsförlagda praktiken för att uppmuntra till praktiska examensarbeten.

Utbildningens innehåll

Termin 1

Förutsättningar för psykosocialt arbete inom hälso- och sjukvård (7.5 hp)

I kursen behandlas områdets vetenskapliga grund, aktuellt kunskapsläge och centrala begrepp och teorier i arbetet som hälso- och sjukvårdskurator. Särskild vikt läggs vid interprofessionellt samarbete samt individinriktat psykosocialt arbete. Hälso- och sjukvårdslagen behandlas i relation till hälso- och sjukvårdskuratorns roll, ansvar och befogenheter. Studenten ska i kursen aktivt söka och sammanställa aktuell kunskap från forsknings- och utvecklingsarbeten och kritiskt granska dess betydelse för arbetet som hälso- och sjukvårdskurator. Den kritiska granskningen innefattar även identifiering av kunskapsluckor inom fältet.

Behov hos patienter och närstående (10 hp)

I kursen behandlas samband mellan sociala faktorer, psykosociala faktorer och ohälsa för patientgrupper och närstående. Genomgående behandlas hälso- och sjukvårdens olika vårdområden och patient och närstående i ett livsloppsperspektiv. Studenten ges under kursen möjlighet att fördjupa sig inom specifika områden genom att aktivt söka och sammanställa kunskap om särskilda patientgrupper. Kunskapen behandlas i kursen i förhållande till interprofessionellt samarbete, processer i teamarbete och förmåga att möta patienter och närståendes behov. Vidare behandlas aktuella bedömningsmetoder och insatser utifrån kuratorns roll och ansvar. I kursen ingår färdighetsträning med fokus på social anamnes, teamprocesser, interprofessionellt samarbete, praktisk rådgivning, närståendestöd och dokumentation.

Psykosocialt arbete vid kris, sorg och trauman (10 hp)

Kursen tar upp aktuella psykologiska teorier som behandlar begreppen kris, sorg, förlust och trauma. I kursen ingår även kunskap om våld i nära relationer. Stort fokus läggs under kursen på att studenten självständigt skall kunna avgöra och beskriva en individs behov och urskilja lämpliga psykosociala stödinsatser. I kursen beskrivs ett urval av psykosociala stödinsatser med vetenskaplig grund. Genomgående är patient och anhörigas behov av stöd i centrum utifrån såväl kontextuella som individuella förutsättningar och förmågor, relaterade till traumats art. Studenten lär sig också att bedöma när insatser utanför det egna kompetensområdet är lämpliga att föreslå, och en beskrivning av andra aktörer och insatser presenteras. Samverkan med närstående berörs också under kursen. I kursen ingår färdighetsträning med fokus på samtalsmetodik, samtalsfärdighet och sokratiska frågor. I kursen ingår även psykoedukation i samarbete med erfarna patienter och närstående.

Personlig och professionell utveckling (2.5 hp)

Kursen innebär att studenten under handledning av legitimerade hälso- och sjukvårdskuratorer och psykoterapeut reflekterar över kuratorsrollen, etik och professionellt förhållningssätt. Kursen ses även som en förberedelse inför den verksamhetsförlagda utbildningen.

Termin 2

Verksamhetsförlagd utbildning (15 hp)

Kursen syftar till att ge studenterna praktisk kunskap och erfarenhet av att arbeta som hälso- och sjukvårdskurator och att under handledning utveckla sin professionella expertis inom området. Reflekterande förhållningssätt och en kritiskt granskande förmåga är viktiga beståndsdelar, liksom förmågan att kunna sammanväga bästa tillgängliga kunskap och patienters och närståendes behov och önskemål samt att kunna göra anpassningar utifrån omgivande faktorer.

Självständigt examensarbete (15 hp)

Kursen omfattar ett självständigt examensarbete inom någon av hälso- och sjukvårdens verksamhetsområden. Studenten ska utifrån en aktuell problemformulering samla in, analysera och sammanställa data.Handledning sker individuellt under kursens gång. Kursen avslutas med ett oppositionsseminarium där de självständiga arbetena presenteras och granskas.

Termin 2 kommer att bestå av fem perioder med följande innehåll:

1. Två veckor självständigt examensarbete med fokus på att ringa in problemområde, sammanställa aktuellt kunskapsläge och formulera övergripande syfte. Under de inledande två veckorna kommer även studenterna ges metodundervisning och vägledning i att planera för datainsamling inom ramen för den verksamhetsförlagda utbildningen.
2. Tre veckor verksamhetsförlagd utbildning bestående av:
 - Introduktion på VFU-platsen
 - Information om det kurativa arbetet inom hälso- och sjukvårdens olika vårdområden
 - Förankring av det självständiga examensarbetet
3. Två veckor självständigt examensarbete med fokus att samla in data.
4. Sju veckors verksamhetsförlagd utbildning med fokus på psykosocialt arbete och interprofessionellt samarbete. Studenten ges här även handledning i sin personliga och professionella utveckling.
5. Sex veckor självständigt examensarbete med fokus att analysera och sammanställa en färdig rapport.

Examensbenämning

Hälso- och sjukvårdskuratorsexamen

Tillgodoräknande av kurs

Student äger enligt högskoleförordningen kap 6 §§6-8 efter provning rätt att tillgodoräkna sig tidigare studier.

Övrigt

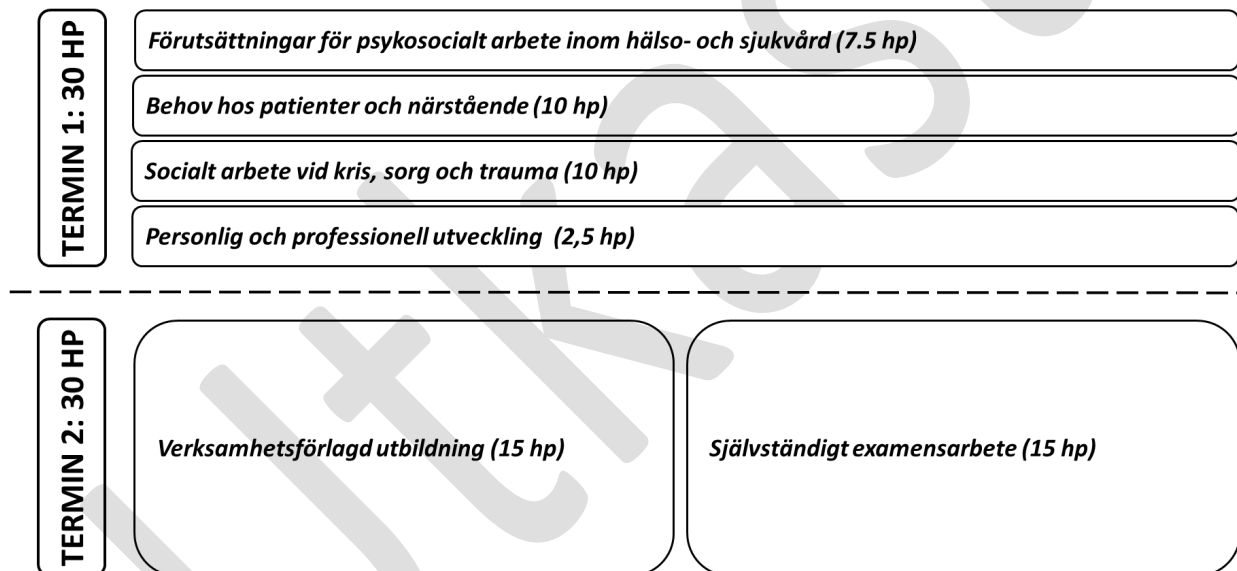
Närvaro

Obligatorisk närvaro förekommer i utbildningen och framgår av kursdokumenten.

Regler för utbildning

Regler för utbildningen vid Karlstads universitet reglerar studenters och anställdas skyldigheter och rättigheter.

Översiktbild

Figur 1. Utbildningsöversikt hälso- och sjukvårdskuratorsexamen

Bilaga 2a

Fakulteten för humaniora och samhällsvetenskap
Socialt arbete

Kursplan

Förutsättningar för psykosocialt arbete inom hälso- och sjukvård

Kurskod:

Kursens benämning: Förutsättningar för psykosocialt arbete inom hälso- och sjukvård

Högskolepoäng: 7.5

Utbildningsnivå: Avancerad nivå

Successiv fördjupning: Avancerad nivå, har kurs/er på avancerad nivå som förkunskapskrav (A1F)

Huvudområde:

SAA (Socialt arbete)

Beslut om fastställande

Kursplanen är fastställd av Fakulteten för humaniora och samhällsvetenskap [*beslutsdatum ej ifyllt*] och gäller från [*termin ej ifyllt*] vid Karlstads universitet.

Behörighetskrav

Socionomexamen eller annan motsvarande examen

Lärandemål

Efter avslutad kurs skall studenten kunna

1. redogöra för och förstå centrala begrepp och teorier i arbetet som hälso- och sjukvårdskurator,
2. redogöra för och använda aktuella lagrum och föreskrifter inom Hälso- och sjukvårdslagen i relation till hälso- och sjukvårdskuratorns roll, ansvar och befogenheter,
3. redogöra för och kritiskt reflektera över riktlinjer och rutiner inom hälso- och sjukvården som rör hälso- och sjukvårdskuratorns ansvarsområde.
4. aktivt söka och sammanställa aktuell kunskap från forsknings- och utvecklingsarbeten rörande olika patientgrupper samt kritiskt granska dess betydelse för arbetet som hälso- och sjukvårdskurator och utifrån ett intersektoriellt perspektiv.

Innehåll

I kursen behandlas områdets vetenskapliga grund, aktuellt kunskapsläge och centrala begrepp och teorier i arbetet som hälso- och sjukvårdskurator. I kursen fokuseras evidensbaserat och patientcentrerat arbetssätt samt interprofessionellt samarbete. Studenterna ska i kursen aktivt söka och sammanställa aktuell kunskap från forsknings- och utvecklingsarbeten som rör olika patientgrupper. Utifrån kunskapsammansättningarna ska studenterna visa på dess betydelse för arbetet som hälso- och sjukvårdskurator. Särskild vikt läggs vid att diskutera aktuell kunskap utifrån jämställd hälsa. Den kritiska granskningen innefattar även identifiering av

kunskapsbehov. Aktuell lagstiftning, riktlinjer och rutiner behandlas i relation till hälso- och sjukvårdskuratorns roll, ansvar och befogenheter.

Undervisningen består av föreläsningar, dialogseminarium och självständigt arbete.

I kursen används litteratur om områdets vetenskapliga grund, evidensbaserad praktik, lagar och föreskrifter samt aktuella kunskapsöversikter och vetenskapliga artiklar.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Se separat dokument.

Examination

Kursen examineras genom tre olika examinationsformer anpassade till respektive lärandemål.

Lärandemål 1 examineras genom aktivt deltagande i dialogseminarium

Lärandemål 2 och 3 examineras genom digital tentamen (tidsbegränsad)

Lärandemål 4 examineras genom skriftlig individuell uppgift och muntlig presentation

Om studenten har ett beslut från Karlstads universitet om särskilt pedagogiskt stöd på grund av dokumenterad funktionsnedsättning har examinator rätt att ge studenten en anpassad examination eller att låta studenten genomföra examinationen på ett alternativt sätt.

Betyg

Kursen bedöms enligt betygsskalan Väl godkänd (VG), Godkänd (G) eller Underkänd (U).

Kvalitetsuppföljning

Under och efter kursen sker en uppföljning av måluppfyllelse och förutsättningar för lärande i kursen. Dess främsta syfte är att bidra till förbättringar. Studenternas erfarenheter och synpunkter är ett av underlagen för granskningen, och inhämtas i enlighet med gällande regelverk. Studenterna informeras om resultaten och eventuella beslut om åtgärder.

Kursbevis

Kursbevis utfärdas på begäran.

Övrigt

Gällande regler för utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid Karlstads universitet reglerar studenters och anställdas skyldigheter och rättigheter.

Bilaga 2b

Fakulteten för humaniora och samhällsvetenskap
Socialt arbete

Kursplan

Behov hos patienter och närstående

Kurskod:

Kursens benämning: Behov hos patienter och närstående

Högskolepoäng: 10

Utbildningsnivå: Avancerad nivå

Successiv fördjupning: Avancerad nivå, har kurs/er på avancerad nivå som förkunskapskrav (A1F)

Huvudområde:

SAA (Socialt arbete)

Beslut om fastställande

Kursplanen är fastställd av Fakulteten för humaniora och samhällsvetenskap [*beslutsdatum ej ifyllt*] och gäller från [*termin ej ifyllt*] vid Karlstads universitet.

Behörighetskrav

Socionomexamen eller annan motsvarande examen.

Lärandemål

Efter avslutad kurs ska studenten kunna

1. analysera samband mellan sociala faktorer, psykosociala faktorer och ohälsa för patienter och närstående utifrån ett intersektoriellt perspektiv,
2. identifiera sociala och psykosociala behov hos olika patientgrupper och dess betydelse för den medicinska behandlingen,
3. redogöra för och kritiskt reflektera över olika psykosociala stödinsatser och förändringsarbete med utgångspunkt i patienter och närståendes resurser,
4. genomföra en social anamnes och bedöma patienters och närståendes behov i förhållande till val av stödinsatser,
5. söka information och ge praktisk rådgivning utifrån olika frågeställningar rörande patienters behov av samhällets resurser och
6. kritiskt reflektera över sin roll som kurator i mötet med samverkande professioner samt identifiera och förstå grupprocesser i teamarbete med patienten i centrum.

Innehåll

I kursen fördjupas kunskapen om samband mellan sociala faktorer, psykosociala faktorer och ohälsa för patientgrupper och närstående. Studenterna ges under kursen möjlighet att fördjupa sig inom specifika områden och åldersgrupper, ex onkologi, neurologi och rehabilitering, barn- och ungdomspsykiatri. Målgruppskunskap behandlas i kursen i förhållande till interprofessionellt samarbete, processer i teamarbete och förmåga att bedöma patienter och närståendes behov. Vidare behandlas praktisk rådgivning, aktuella bedömningsmetoder och

insatser utifrån kuratorns roll och ansvar. De olika arenor som är relevanta i kursen är Primärvård, Somatisk slutenvård, Psykiatri och Habilitering. Undervisningen består av föreläsningar, seminarium, färdighetsträning samt individuella uppgifter.

Färdighetsträning genomförs under handledning av legitimerade hälso- och sjukvårdskuratorer och fokuserar:
Social anamnes inkl. användning av evidensbaserade bedömningsinstrument,
Att arbeta i och leda team och interprofessionellt samarbete
Praktisk rådgivning
Närståendestöd inkl. barnperspektiv
Dokumentation

Kurslitteraturen består av aktuella kunskapsöversikter, riktlinjer och rutiner samt böcker och vetenskapliga artiklar som ger en teoretisk grund för kursens olika moment.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Se separat dokument.

Examination

Kursen examineras genom tre olika examinationsformer anpassade till respektive lärandemål.
Lärandemål 1-2 examineras genom skriftlig individuell uppgift och muntlig presentation
Lärandemål 3-4 examineras genom digital tentamen (tidsbegränsad)
Lärandemål 5-6 examineras genom praktiska övningar och inspelningar

Om studenten har ett beslut från Karlstads universitet om särskilt pedagogiskt stöd på grund av dokumenterad funktionsnedsättning har examinator rätt att ge studenten en anpassad examination eller att låta studenten genomföra examinationen på ett alternativt sätt.

Betyg

Kursen bedöms enligt betygsskalan Väl godkänd (VG), Godkänd (G) eller Underkänd (U).

Kvalitetsuppföljning

Under och efter kursen sker en uppföljning av måluppfyllelse och förutsättningar för lärande i kursen. Dess främsta syfte är att bidra till förbättringar. Studenternas erfarenheter och synpunkter är ett av underlagen för granskningen, och inhämtas i enlighet med gällande regelverk. Studenterna informeras om resultaten och eventuella beslut om åtgärder.

Kursbevis

Kursbevis utfärdas på begäran.

Övrigt

Gällande regler för utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid Karlstads universitet reglerar studenters och anställdas skyldigheter och rättigheter.

Bilaga 2c

Fakulteten för humaniora och samhällsvetenskap
Psykologi

Kursplan

Socialt arbete vid kris, sorg och trauma

Kurskod:	PSGH01
Kursens benämning:	Socialt arbete vid kris, sorg och trauma
Högskolepoäng:	10
Utbildningsnivå:	Avancerad nivå
Successiv fördjupning:	Avancerad nivå, har kurs/er på avancerad nivå som förkunskapskrav (A1F)

Huvudområde:

SAA (Socialt arbete)

Beslut om fastställande

Kursplanen är fastställd av Fakulteten för humaniora och samhällsvetenskap [*beslutsdatum ej ifyllt*] och gäller från [*termin ej ifyllt*] vid Karlstads universitet.

Behörighetskrav

Socionomexamen eller annan motsvarande examen.

Lärandemål

Efter avslutad kurs skall studenten kunna

1. redogöra för aktuella psykologiska teorier som behandlar begreppen kris, sorg, förlust och trauma.
2. beskriva och använda olika samtalsmetoder samt kritiskt reflektera över frågeställningar och validering
3. avgöra och beskriva en individs behov utifrån kris, sorg, förlust och trauma.
4. urskilja möjliga psykosociala stödinsatser utifrån traumats art samt individens förutsättningar och kontext såsom exempelvis ålder, genus och etnicitet.
5. ange konsekvenserna av våld i nära relationer och våld mot barn,
6. ange de faktorer som är av vikt för myndigheters och organisationers samverkan på området våld i nära relationer samt för bemötandeav och stöd till personer som blivit utsatta,
7. identifiera det professionella förhållningssättet i arbetet med våld i nära relationer,
8. bedöma när insatser utanför det egna kompetensområdet är lämpliga att föreslå, samt vilka andra aktörer och insatser som då kan behöva samordnas.
9. bedöma och motivera när samverkan med närstående är relevant, samt beskriva typ och mål med aktuell samverkan.
10. identifiera egna behov av ytterligare kunskap inom fältet kris, sorg, förlust och trauma.

Innehåll

Kursen tar upp aktuella psykologiska teorier som behandlar begreppen kris, sorg, förlust och trauma. I kursen behandlas ett urval av psykosociala stödinsatser med vetenskaplig grund. Genomgående är individens behov av stöd i centrum utifrån såväl kontextuella som

individuella förutsättningar och förmågor, relaterade till exempelvis traumats art. I kursen ingår kunskap om våld i nära relationer utifrån konsekvenser för våldsutsatta, hälso- och sjukvårdens särskilda ansvar att kunna ställa frågor om våld och känna till samverkansformer när våld i nära relationer förekommer.

Stort fokus läggs under kursen på att studenten självständigt skall kunna avgöra och beskriva en individs behov och urskilja lämpliga psykosociala stödinsatser. I kursen ingår färdighetsträning under handledning av psykoterapeut. Färdighetsträningen består i samtalsmetodik, samtalsfärdighet, sokratiska frågor och validering samt psykoedukation och dokumentation.

Studenten lär sig att bedöma när insatser utanför det egna kompetensområdet är lämpliga att föreslå, och en beskrivning av andra aktörer och insatser presenteras. Samverkan med närstående berörs också under kursen. Studenten lär sig också att identifiera sitt eget behov av kontinuerlig uppdatering och utveckling inom fältet, samt får tips på hur detta lämpligen kan ske. De olika arenor som är relevanta i kursen är Primärvård, Sjukhusvård, Habilitering och Öppenvårdsmottagningar.

Litteraturen består av kursböcker, vetenskapliga artiklar, aktuella kunskapsöversikter och metodbeskrivningar.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Se separat dokument.

Examination

Kursen examineras genom tre olika examinationsformer anpassade till respektive lärandemål. Lärandemål 1,2,5,6 och 10 examineras genom skriftlig individuell uppgift och muntlig presentation

Lärandemål 8 och 9 examineras genom digital tentamen (tidsbegränsad)

Lärandemål 3,4 och 7 examineras genom praktiska övningar och inspelningar

Om studenten har ett beslut från Karlstads universitet om särskilt pedagogiskt stöd på grund av dokumenterad funktionsnedsättning har examinator rätt att ge studenten en anpassad examination eller att låta studenten genomföra examinationen på ett alternativt sätt.

Betyg

Kursen bedöms enligt betygsskalan Väl godkänd (VG), Godkänd (G) eller Underkänd (U).

Kvalitetsuppföljning

Under och efter kursen sker en uppföljning av måluppfyllelse och förutsättningar för lärande i kursen. Dess främsta syfte är att bidra till förbättringar. Studenternas erfarenheter och synpunkter är ett av underlagen för granskningen, och inhämtas i enlighet med gällande regelverk. Studenterna informeras om resultaten och eventuella beslut om åtgärder.

Kursbevis

Kursbevis utfärdas på begäran.

Övrigt

Gällande regler för utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid Karlstads universitet reglerar studenters och anställdas skyldigheter och rättigheter.

Bilaga 2d

Fakulteten för humaniora och samhällsvetenskap
Socialt arbete

Kursplan

Personlig och professionell utveckling

Kurskod:

Kursens benämning: Personlig och professionell utveckling

Högskolepoäng: 2.5

Utbildningsnivå: Avancerad nivå

Successiv fördjupning: Avancerad nivå, har kurs/er på avancerad nivå som förkunskapskrav (A1F)

Huvudområde:

SAA (Socialt arbete)

Beslut om fastställande

Kursplanen är fastställd av Fakulteten för humaniora och samhällsvetenskap [*beslutsdatum ej ifyllt*] och gäller från [*termin ej ifyllt*] vid Karlstads universitet.

Behörighetskrav

Socionomexamen eller annan motsvarande examen

Lärandemål

Efter avslutad kurs skall studenten kunna

1. reflektera över och värdera hur egna föreställningar och reaktioner inverkar på arbetet som hälso- och sjukvårdskurator och,
2. reflektera över och värdera etiska dilemman och överväganden i socialt arbete inom hälso- och sjukvård.

Innehåll

I kursen ges studenterna utrymme att summera kunskapen från utbildningens tidigare kurser genom att reflektera över och värdera hur egna föreställningar och reaktioner inverkar på arbetet som hälso- och sjukvårdskurator. Etiska dilemman och överväganden i socialt arbete inom hälso- och sjukvård diskuteras.

Kursens undervisningsformer består av handledning i grupper av psykoterapeut och legitimerade hälso- och sjukvårdskuratorer och skall ses som en förberedelse inför den verksamhetsförlagda utbildningen.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Se separat dokument.

Examination

Lärandemål 1 och 2 examineras genom en individuell inlämningsuppgift.

Om studenten har ett beslut från Karlstads universitet om särskilt pedagogiskt stöd på grund av dokumenterad funktionsnedsättning har examinator rätt att ge studenten en anpassad examination eller att låta studenten genomföra examinationen på ett alternativt sätt.

Betyg

Kursen bedöms enligt betygsskalan Godkänd (G) eller Underkänd (U).

Kvalitetsuppföljning

Under och efter kursen sker en uppföljning av måluppfyllelse och förutsättningar för lärande i kursen. Dess främsta syfte är att bidra till förbättringar. Studenternas erfarenheter och synpunkter är ett av underlagen för granskningen, och inhämtas i enlighet med gällande regelverk. Studenterna informeras om resultaten och eventuella beslut om åtgärder.

Kursbevis

Kursbevis utfärdas på begäran.

Övrigt

Under och efter kursen sker en uppföljning av måluppfyllelse och förutsättningar för lärande i kursen. Dess främsta syfte är att bidra till förbättringar. Studenternas erfarenheter och synpunkter är ett av underlagen för granskningen, och inhämtas med hjälp av skriftlig kursvärdering och kursvärderingsdiskussioner. Studenterna informeras om resultaten och eventuella beslut om åtgärder.

Bilaga 2e

Fakulteten för humaniora och samhällsvetenskap
Socialt arbete

Kursplan

Verksamhetsförlagd utbildning

Kurskod:

Kursens benämning: Verksamhetsförlagd utbildning

Högskolepoäng: 15

Utbildningsnivå: Avancerad nivå

Successiv fördjupning: Avancerad nivå, har kurs/er på avancerad nivå som förkunskapskrav (A1F)

Huvudområde:

SAA (Socialt arbete)

Beslut om fastställande

Kursplanen är fastställd av Fakulteten för humaniora och samhällsvetenskap [*beslutsdatum ej ifyllt*] och gäller från [*termin ej ifyllt*] vid Karlstads universitet.

Behörighetskrav

För tillträde till kursen krävs att den studerande har godkända betyg för kurserna i termin 1 i hälso- och sjukvårdskuratorsutbildningen.

Lärandemål

Efter avslutad kurs skall studenten kunna

1. visa förmåga att självständigt och i samarbete med andra professioner utreda och bedöma individers sociala situation i relation till relevanta vård- och omvårdnadssituationer och med utgångspunkt i detta föreslå sociala och psykosociala insatser,
2. visa förmåga att självständigt och i samverkan med patienten och närstående planera, genomföra och följa upp sociala och psykosociala insatser på individ- och gruppnivå,
3. visa förmåga till lagarbete och samverkan med andra yrkesgrupper,
4. visa förmåga att tillämpa relevanta författningar,
5. visa självkännedom och empatisk förmåga,
6. visa förmåga till ett professionellt förhållningssätt gentemot patienter och närstående

Innehåll

Kursens undervisningsformer består av verksamhetsförlagda studier (VFU) inom hälso- och sjukvårdens primärvård, slutenvård, psykiatri och habilitering. I VFU-terminens inledning upprättas en individuell studieplan i samverkan med studenten, praktikhandledaren och kursansvarig lärare. Planen följs upp av läraren från universitetet. I kursen ingår handledarsamtal, föreläsningar och seminarier. Kursen innehåller verksamhetsförlagda studier där studenten ges möjlighet att integrera teori och praktik. Kursen skall ge studenten praktiska erfarenheter av i verksamheten förekommande arbetsuppgifter som kan ingå i kommande yrkesfunktion. Studenten skall ges möjlighet att självständigt genomföra egna arbetsuppgifter och pröva sina kunskaper och färdigheter när det gäller teorier, metoder och arbetssätt som

hälso- och sjukvårdskurator. Studenten skall vidare ges möjlighet att tillsammans med praktikhandledaren reflektera över sin personliga och professionella utveckling. Kursen ges på halvfart under termin 2, parallellt med självständigt examensarbete.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Se separat dokument.

Examination

Kursen examineras utifrån handledarens utlåtande, individuell inlämningsuppgift samt aktivt deltagande i seminarier. En student kan nödgas avbryta pågående verksamhetsförlagd utbildning om studenten genom sitt handlande uppträder grovt oskickligt vid den aktuella praktikplatsen och därmed bedömas som underkänd av examinatorn.

Om studenten har ett beslut från Karlstads universitet om särskilt pedagogiskt stöd på grund av dokumenterad funktionsnedsättning har examinator rätt att ge studenten en anpassad examination eller att låta studenten genomföra examinationen på ett alternativt sätt.

Betyg

Kursen bedöms i enlighet med rektorsbeslut nr 89/11, enligt betygsskalan Underkänd (U) och Godkänd (G), förbetyget G krävs att kursens samtliga lärandemål är uppfyllda.

Kvalitetsuppföljning

Under och efter kursen sker en uppföljning av måluppfyllelse och förutsättningar för lärande i kursen. Dess främsta syfte är att bidra till förbättringar. Studenternas erfarenheter och synpunkter är ett av underlagen för granskningen, och inhämtas i enlighet med gällande regelverk. Studenterna informeras om resultaten och eventuella beslut om åtgärder.

Kursbevis

Kursbevis utfärdas på begäran.

Övrigt

Kursen ges parallellt med kursen Självständigt examensarbete (15 hp). Den verksamhetsförlagda utbildningen varvas främst med tid för att genomföra datainsamling, se utbildningsplan.

Bilaga 2F

Fakulteten för humaniora och samhällsvetenskap
Socialt arbete

Kursplan

Examensarbete hälso- och sjukvårdskurator

Kurskod:

Kursens benämning: Examensarbete hälso- och sjukvårdskurator

Högskolepoäng: 15

Utbildningsnivå: Avancerad nivå

Successiv fördjupning: Avancerad nivå, har kurs/er på avancerad nivå som förkunskapskrav (A1F)

Huvudområde:

SAA (Socialt arbete)

Beslut om fastställande

Kursplanen är fastställd av Fakulteten för humaniora och samhällsvetenskap [*beslutsdatum ej ifyllt*] och gäller från [*termin ej ifyllt*] vid Karlstads universitet.

Behörighetskrav

För tillträde till kursen krävs att den studerande har godkända betyg för kurserna i termin 1 i hälso- och sjukvårdskuratorsutbildningen.

Lärandemål

Efter avslutad kurs skall studenten kunna

1. självständigt identifiera och formulera problemformulering, syfte och frågeställningar utifrån ett kunskapsbehov
2. bedöma och tillämpa forskningsetiska principer,
3. förankra kunskapsbehov i en verksamhet och samla in kvalitativa eller kvantitativa data
4. bearbeta och analysera data samt sammanställa resultat
5. diskutera resultat utifrån relevanta teorier och tidigare forskning inom valt område ,
6. identifiera och presentera behov av fortsatt kunskap och forskning inom det aktuella området,
7. muntligt redogöra för och diskutera kunskapsgrund, argumentation och slutsatser och
8. kritiskt granska andras självständiga examensarbete

Innehåll

Kursen omfattar ett självständigt examensarbete inom någon av hälso- och sjukvårdens verksamhetsområden.Handledning sker individuellt under kursens gång. Kursen avslutas med ett oppositionsseminarium där de självständiga arbetena presenteras och granskas.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Se separat dokument.

Examination

Lärandemål 1-7 examineras genom ett självständigt arbete som seminariebehandlas.

Lärandemål 8 examineras genom opposition på annat självständigt arbete.

Om studenten har ett beslut från Karlstads universitet om särskilt pedagogiskt stöd på grund av dokumenterad funktionsnedsättning har examinator rätt att ge studenten en anpassad examination eller att låta studenten genomföra examinationen på ett alternativt sätt.

Betyg

Kursen bedöms enligt betygsskalan Väl godkänd (VG), Godkänd (G) eller Underkänd (U).

Kvalitetsuppföljning

Under och efter kursen sker en uppföljning av måluppfyllelse och förutsättningar för lärande i kursen. Dess främsta syfte är att bidra till förbättringar. Studenternas erfarenheter och synpunkter är ett av underlagen för granskningen, och inhämtas i enlighet med gällande regelverk. Studenterna informeras om resultaten och eventuella beslut om åtgärder.

Kursbevis

Kursbevis utfärdas på begäran.

Övrigt

Gällande regler för utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid Karlstads universitet reglerar studenters och anställdas skyldigheter och rättigheter.

Avsiktsförklaring från Region Värmland i samband med ansökan om start av utbildning hälso- och sjukvårdskurator vid Karlstads universitet (Kau)

Universitetsutbildning hälso- och sjukvårdskurator 60 hp

Karlstads universitet har i dialog med Region Värmland meddelat att man har för avsikt att ansöka om examenstillstånd för att starta utbildning hälso- och sjukvårdskurator.

Region Värmland vill med denna skrivelse stödja Kau i den ansökan de avser att göra.

Region Värmland ansvarar för hälso- och sjukvård inklusive tandvård, regional utveckling och kollektivtrafik i vårt län. Hälso- och sjukvården är Region Värmlands största verksamhet. Det finns tre akutsjukhus i länet, Centralsjukhuset i Karlstad, sjukhuset i Arvika och sjukhuset i Torsby. Vi driver 30 vårdcentraler av varierande storlek runt om i Värmland. De flesta drivs av Region Värmland och en del drivs av privata aktörer som har avtal med oss. Folktandvården i Värmland har 28 allmäntandvårdskliniker, sju specialistkliniker och sjukhustandvårdskliniker samt ett av landets största folktandvårdslaboratorier.

Bakgrundsfakta för yrkesgruppen kurator

I Region Värmland arbetar 170 medarbetare inom det kurativa området. Cirka 160 av dessa har yrkesbenämning kurator, behandlare och beteendevetare. Grundutbildning och påbyggnadsutbildningar varierar. Av dessa är 22 personer 60 år och äldre och 41 personer är 55 år och äldre. 51 personer är inom åldersintervall 25 - 39 år.

Verksamhetsförlagd utbildning

Inom Region Värmland finns ett uttalat utbildningsuppdrag, vilket innebär att vi tar emot ett stort antal elever/studenter på praktik/verksamhetsförlagd utbildning. Exempel på studenter inom hälso- och sjukvård är sjuksköterskor, fysioterapeuter, arbetsterapeuter, psykologer, kuratorer och läkare. Region Värmland arbetar medvetet med att säkerställa god kvalitet på VFU. En del i det arbetet är organiseringen av utbildning- och forskning som finns i en gemensam enhet. Där finns också studierektorer för olika yrkesområden placerade. Handledare med rätt kompetens är en avgörande faktor för en VFU med god kvalitet. Med ett högt antal studenter inom olika yrkesområden har vi utvecklat utbildningsavdelningar och akademiska vårdcentraler där interprofessionellt arbetssätt tillämpas.

Vi kommer inom Region Värmland garantera ca 10 VFU platser per år för Karlstads universitets studenter. Platsernas fördelning inom olika verksamhetsområden kommer att preciseras närmare i programavtal under förutsättning att examenstillstånd beviljas.”

Uppsala – Örebro sjukvårdsregion

Enligt beslut av riksdag och regering är riket indelat i sex sjukvårdsregioner. Var och en av dessa regioner skall samarbeta om frågor som rör sjukvård och där samverkan utövas genom en Samverkansnämnd eller motsvarande. Värmland ingår i Uppsala – Örebro sjukvårdsregion och en av nämndens arbetsgrupper arbetar med regionens kompetensförsörjning och utbildning och kallas regionalt utbildnings- och kompetensråd (RUR). För att säkerställa att utbildningsutbudet i regionen stämmer överens med vårdgivarnas behov och att planerade utbildningar håller över tid har RUR dialog med samtliga lärosäten i regionen. Frågan om en vidareutbildning hälso- och sjukvårdskurator berör hela hälso- och sjukvårdsregionen. Det pågår en planering mellan regionerna om att ta ett gemensamt ansvar för de VFU-platser som utbildningen har behov av. Region Värmland ställer sig positiva till denna samordning och vidare gemensam planering inom hela Uppsala- och Örebro sjukvårdsregionen.

Region Värmland

Anneli Snobl
Regiondirektör

Lärartabell – ansökan om examenstillstånd på grundnivå och avancerad nivå

Redovisning av lärarkompetens och lärarkapacitet i tabellform. Tabellen syftar till att ge en uppfattning om den huvudsakliga lärarkompetensen och lärarkapaciteten tillgänglig för den utbildning som ansökan gäller. Det är inte nödvändigt att redovisa samtliga lärare. Redovisningen görs per huvudområde (generella examina) eller per yrkesexamen. Utgå från aktuella förhållanden. Observera att alla procentsatser avser heltid. Inkludera fler rader i tabellen, om det behövs.

Examen:

I tabellen nedan presenteras de lärare som tagit fram ansökan och som planeras hålla i utbildningen. Kjerstin Almqvist, professor i psykologi kommer år 2022 att gå i pension men ses som en viktig mentor för utvecklingen av programmet kring de delar som rör samarbetet med ämnet psykologi och mer specifikt kurs 3 i utbildningen. Helena Draxler, psykoterapeut och krishanterare, disputerar i psykologi 2020 (är anställd som adjunkt). Helena planeras vara kursansvarig för kurs 3, om kris, sorg och trauma, samt leda kursens färdighetsträning. Helena kommer även handleda i kurs 4, om personlig och professionell utveckling.

I övrigt kommer sex lärare från socialt arbete att leda kurser och vara handledare vid KAU. Dessa är:

Katarina Grimm, fil.dr. i vårdvetenskap. Forskar om delaktighet och brukarmedverkan inom psykiatri. Katarina har omfattande klinisk erfarenhet inom hälso- och sjukvården och kommer utöver kursansvar för VFU (kurs 5) ha ett särskilt ansvar för moment som rör brukarmedverkan och psykoedukation i kurs 2 och 3.

Evelina Landfeldt, docent i socialt arbete, disputerad i hälsovetenskap. Forskar om folkhälsoproblem med särskilt fokus på självrapporterad psykisk ohälsa bland unga och faktorer som relaterar till detta utifrån ett genus och klassperspektiv. Evelina planeras vara kursansvarig för kurs 2 samt handleda examensarbeten i termin 2.

Marie Nordfeldt, professor i socialt arbete och ämnesansvarig. Forskningsområde civilsamhälle och frivilligorganisationer. Marie planeras handleda examensarbeten i termin 2.

Helen Olsson, lektor i socialt arbete. Disputerade i hälsovetenskap, avhandling om riskbedömningar inom psykiatrisk tvångsvård. Pågående forskning om hedersrelaterat våld. Helen har 30 års erfarenhet av praktiskt socialt arbete inom socialtjänst och psykiatri. Helen planeras vara kursansvarig för kurs 4 samt handleda examensarbeten i termin 2.

Mona Sund, lektor i folkhälsovetenskap. Disputerade i folkhälsovetenskap om rökning och beteendeförändring. Mona är även vetenskaplig ledare för FoU Välfärd Värmland. Mona planeras handleda examensarbeten i termin 2.

Birgitta Svensson, lektor i socialt arbete, disputerade i folkhälsovetenskap om barn som far illa, särskilt fokus på våld mot barn med funktionsnedsättning. Forskar bland annat om omotiverade skillnader i tillgång till insatser samt hälso- och

Den anställdes namn och huvudarbetsgivare (om ej lärosätet)	Anställningskategori (professor, lektor, adjunkt, m.fl.)	Ev. yrkesexamen	Akademisk titel/ akademisk examen (professor, docent, doktor, licentiat, master, magister), ange även i vilket ämne	Anställningsform (tillsvidare, tidsbegränsad)	Verksam inom vilket/vilka delar UVK, VFU, Ämnesstudier, Ämnesdidaktik (ange vilket ämne) [Gäller vid ansökan om lärarexamen]	Anställningens omfattning vid lärosätet (%) A	Uppskattad tjänstgöring i procent av heltid. Observera att alla procentsatser avser heltid. Exempel: Om man undervisar till hälften av en 50 %-anställning fyller man i 25 %. B+C+D=A			Ev. kommentar
							B: Tid i aktuell utbildning (%)	C: Tid i forskning/ kompetensutveckling (%)	D: övrigt	
Kjerstin Almqvist	Professor	psykolog	Professor i psykologi	tillsvidare	Lärare i kurs 3	100%	5%	20%	10%	
Helena Draxler	Adjunkt	Psykoterapeut	Doktorand i psykologi (disp. 2020)	tillsvidare	Kursansvarig i kurs 3 samt handleda i kurs 4	100%	20%	20%		
Katarina Grimm	Lektor i socialt arbete	Socionom	Doktor i vårdvetenskap	tillsvidare	Programledare, kursansvarig i kurs 5 samt handleda examensarbeten i kurs 6	100%	30%	20%	55%	
Evelina Landfeldt	Docent i socialt arbete	Socionom	Doktor i hälsovetenskap	tillsvidare	Kursansvar i kurs 2 samt handleda examensarbeten i kurs 6	100%	30%	50%	20%	
Marie Nordfeldt	Professor i socialt arbete		Professor i socialt arbete	Tillsvidare	Handleda examensarbeten i kurs 6	100%	7%	50%	43%	

Helen Olsson	Lektor i socialt arbete	Socionom	Doktor i hälsovetenskap	Tillsvidare	Kursansvar i kurs 4 samt handleda examensarbeten i kurs 6	100%	13%	30%	57%
Mona Sundh	Lektor i folkhälsovetenskap		Doktor i folkhälsovetenskap	Tillsvidare	Handleda examensarbeten i kurs 6	100%	7%	23%	70%
Birgitta Svensson	Lektor i socialt arbete	Social omsorg	Doktor i folkhälsovetenskap	Tillsvidare	Kursansvar i kurs 1, 6 samt handledning av examensarbeten	100%	40%	50%	10%

Fyll på vid behov.

Regler för utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid Karlstads universitet

Beslut	RB 68/19	Dnr.	C2019/612	Ersätter	C2017/188
Giltighet fr.o.m.	2019-07-08	t.o.m.	tillsvidare	Handläggare	Eva Rendahl

Regler för utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid Karlstads universitet

Innehåll:

Kapitel 1: Inledande bestämmelser	4
1 § Tillämpningsområde	4
2 § Syfte	4
3 § Reglernas rättsliga ställning	4
4 § Revidering av dokumentet	4
Kapitel 2: Universitetets allmänna skyldigheter	4
1 § Förbud mot diskriminering	4
2 § Tillhandahållande av information	5
Kapitel 3: Studenters skyldigheter	6
1 § Allmänna skyldigheter	6
2 § Störande av undervisning	6
3 § Disciplinpåföljder	6
Kapitel 4: Antagning till universitetsstudier	7
1 § Allmänt om antagning	7
2 § Behörighetskrav	7
3 § Tillgodoräknande av studier	7
4 § Omregistrering	7
Kapitel 5: Löpande undervisning	7
1 § Allmänt	7
2 § Utbildningsplaner och kursplaner	8
3 § Schema och litteraturlistor	8
4 § Studieanvisningar	8
5 § Utbildningstakt och utbildningstid	8
6 § Undervisningsspråk	8
Kapitel 6: Examination	9
3 § Obligatoriska moment	11
4 § Tid för examination	11
5 § Hinder för examination	11
6 § Genomförande av examination	12
7 § Anvisningar för examination	12
8 § Hantering av examinationsuppgifter	12
9 § Inlämning av olika former av examination	12
10 § Bedömning av examinationsuppgift	12
11 § Betygsgrader	12
12 § Motivering av examinationsbeslut	13
13 § Tid och plats för meddelande av examinationsresultat	13
14 § Återlämning av examinationsuppgift	13
16 § Inrapportering av examinationsresultat	14
17 § Fullgjorda delmoment inom kurs	14
18 § Försvunnet examinationsunderlag	14
19 § Ytterligare examinationstillfällen	14
20 § Ny examinator/bedömande lärare	14
21 § Stödinsatser	15
22 § Stödinsatser vid examination för studenter med funktionsnedsättning	15

23 § Fusk	15
Kapitel 7: Avveckling av kurser och program	15
1 § Avveckling av kurs	15
2 § Process för avveckling av kurs	15
3 § Avveckling av utbildningsprogram	15
Kapitel 8: Avgifter	16
1 § Avgiftsfria studier	16
2 § Kursmaterial	16
3 § Andra kostnader	16
4 § Studieavgifter	16
Kapitel 9: Kursvärdering	17
1 § Allmänt	17
2 § Genomförande	17
3 § Arkivering	17
Kapitel 10: Studentinflytande	17
1 § Allmänt	17
Bilaga 1 – Vart vänder sig studenter med sina frågor?	18
1 § Allmänt	18
2 § Utbildningsrelaterade frågor	18
3 § Individuella frågor	18
4 § Övriga kontaktvägar	18
Bilaga 2 - Regler för skriftlig salstentamen vid Karlstads universitet	19
1. Inledning	19
2. Ordning vid skriftlig salstentamen	19
2.1 Före tentamenstillfället	19
2.2 Tentamenstillfället	20
2.3 Vid tentamenstidens slut	20
2.4 Misstanke om fusk	21
2.5. Störande uppträdande	21
2.6 Återlämning av tentamen	21
3. Brandlarm eller liknande situationer	21
4. Särskilt om skriftlig salstentamen på annan ort för distansstudenter	21

Regler för utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid Karlstads universitet

Kapitel 1: Inledande bestämmelser

1 § Tillämpningsområde

Dessa regler gäller för anställda och studenter inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid Karlstads universitet.

2 § Syfte

Dessa regler och anvisningar syftar till att tydliggöra de rättigheter och skyldigheter som studenter och anställda har inom utbildningen. Reglerna ska främja en god utbildning och en god handläggning av ärenden inom universitetet samt stärka rättssäkerheten.

Karlstads universitet ansvarar för att reglerna finns lätt tillgängliga för studenter.

3 § Reglernas rättsliga ställning

I denna regelsamling hänvisas till lagar och förordningar. Som offentlig myndighet är Karlstads universitet, dess anställda och studenter skyldiga att följa av riksdag och regering utfärdade författningar, något som framgår av 1 kap. 1 § regeringsformen.

Denna regelsamling utgör ett av rektor för universitetet fastställt styrdokument och gäller således för såväl anställda som studenter.

I bilaga 1 till detta dokument finns information om var man som student kan vända sig, om man upplever att det som regleras i detta dokument inte efterlevs. Den informationen ska ses som allmänna råd och anvisningar till berörda.

I bilaga 2 till detta dokument finns regler för skriftlig salstentamen på campus och distans som vänder sig till studenter.

4 § Revidering av dokumentet

Detta dokument ska ses över varje år. Revidering ska ske vid behov i samråd med personal och företrädare för studenter vid Karlstads universitet. Synpunkter på dokumentet kan lämnas till universitetsjuristerna på Avdelningen för verksamhetsstöd.

Kapitel 2: Universitetets allmänna skyldigheter

1 § Förbud mot diskriminering

Enligt diskrimineringslagen är Karlstads universitet skyldigt att bedriva ett målinriktat arbete för att aktivt främja studenternas lika rättigheter oavsett deras etniska tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, kön, sexuella läggning, funktionsnedsättning, ålder eller könsidentitet.

Om en student upplever sig trakasserad är läraren eller dennes chef en lämplig första kontaktperson. Studenten kan också vända sig till kontaktperson för Lika villkor på Avdelningen för utbildningsstöd, till personal vid Studenthälsan eller till studentkårens studentombud.

Om personal vid Karlstads universitet misstänker eller får kännedom om att en student har eller kan ha trakasserats är universitetet skyldigt att omedelbart uppmärksamma förhållandet genom att starta en utredning, som ska genomföras på ett sakligt, objektiva och rättssäkert sätt, även om ingen formell anmälan har lämnats in. Om ärendet inte kan åtgärdas snabbt på respektive avdelning, ska ärendet föras vidare till kontaktperson för Lika villkor på Avdelningen för utbildningsstöd eller till personal vid Studenthälsan.

Om ärendet i sin karaktär bedöms så allvarligt att mer formella åtgärder anses bli nödvändiga, görs en skriftlig anmälan till rektor. Speciell blankett för anmälan finns hos rektors sekreterare.

2 § Tillhandahållande av information

Som statlig myndighet ska Karlstads universitet bemöta studenter på ett professionellt sätt och på ett sätt som står i överensstämmelse med de lagar och förordningar som reglerar förvaltningsmyndigheternas verksamhet. Detta avser bland annat att handläggning av ärenden såsom antagning och examination ska ske enligt förvaltningslagens (2017:900) bestämmelser. Detta innebär bland annat att universitetet ska följa den allmänna serviceskyldighet som framgår av 6 - 7 §§ förvaltningslagen. Serviceskyldigheten innebär att universitetet ska:

- lämna upplysningar, vägledning, råd och annan hjälp till studenter i frågor som rör utbildning på grundnivå och avancerad nivå i den utsträckning som är lämpligt med hänsyn till frågans art, studentens behov och myndighetens verksamhet. Hänsyn får tas till aktuell arbets- och resurssituation.
- ta emot besök och telefonsamtal. Om särskilda tider är bestämda ska detta informeras om.
- vidta de åtgärder i fråga om tillgänglighet som behövs för att kunna ta emot och registrera allmänna handlingar samt för att kunna ta emot begäran om att få ta del av allmänna handlingar som förvaras hos universitetet.

Vidare förstås av 8 - 9 §§ förvaltningslagen beträffande handläggning av ärenden såsom antagning och examination att:

- varje ärende ska handläggas så enkelt, snabbt och kostnadseffektivt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts.
- anställda ska beakta möjligheten att inhämta upplysningar från andra myndigheter.
- företrädare för universitetet ska uttrycka sig lättbegripligt.
- Karlstads universitet ska även på andra sätt underlätta för den enskilde studenten i kontakten med universitetet.

Enligt 13 § förvaltningslagen ska tolk anlitas, när universitetet har att göra med någon som till exempel inte behärskar svenska, har en grav hörselnedsättning, talsvårighet eller annan funktionsnedsättning, om kommunikationen därigenom underlättas.

Handläggningen ska vara skriftlig. Myndigheten får dock besluta att handläggningen helt eller delvis ska vara muntlig, om det inte är olämpligt.

Särskilt ska observeras att information måste ges på engelska så att internationella studenter har möjlighet att ta del av universitetets verksamhet.

Kapitel 3: Studenters skyldigheter

1 § Allmänna skyldigheter

Student som antagits till utbildning vid Karlstads universitet är skyldig att särskilt beakta de lagar och förordningar i samhället som har betydelse för utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Här kan nämnas den lagstiftning som finns mot olika former av diskriminering, som också gäller studenter sinsemellan.

Student är skyldig att informera sig om de regler som gäller vid Karlstads universitet.

Student är vidare skyldig att vara aktsam om universitetets lokaler och utrustning och är skyldig att följa de miljöregler inklusive källsorteringssystem som gäller vid Karlstads universitet.

Student är skyldig att följa de olika säkerhetsföreskrifter som finns vid Karlstads universitet.

Student är också skyldig att följa Allmänna regler för informationssäkerhet samt Policy och regler för behandling av personuppgifter. Dessa regler innebär bland annat att studentens användning av Internet inte får kränka andras integritet och att behandling av personuppgifter ska godkännas av lärare eller handledare.

2 § Störande av undervisning

Student som stör pågående undervisning eller examination ska efter tillsägelse av läraren, om störningen inte upphör, uppmanas att lämna undervisningslokalen. Om studenten trots uppmaning fortsätter att störa undervisningen eller examinationen kan universitetets säkerhetschef kontaktas. Med störning avses bland annat att utan tillstånd spela in föreläsningar, ta med barn eller djur (ej service- eller ledarhund) eller föra samtal i mobiltelefon under pågående undervisning.

3 § Disciplinpåföljder

Student som inte följer de regler som finns vid Karlstads universitet kan anmälas till disciplinnämnden. Disciplinära åtgärder får enligt högskoleförordningens (1993:100) 10 kap. 1 § vidtas mot studenter som:

- med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när en studentprestation annars ska bedömas,
- stör eller hindrar undervisning, prov eller annan verksamhet inom ramen för utbildningen vid högskolan,
- stör verksamheten vid högskolans bibliotek eller annan särskild inrättning inom högskolan, eller
- utsätter en annan student eller en arbetstagare vid högskolan för sådana trakasserier eller sexuella trakasserier som avses i diskrimineringslagen.

Ytterligare information finns i Råd och anvisningar för hantering av disciplinärenden.

Kapitel 4: Antagning till universitetsstudier

1 § Allmänt om antagning

I högskoleförordningens kap. 7 finns bestämmelser om tillträde till grundläggande högskoleutbildning. Utförliga regler för antagning till utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid Karlstads universitet framgår också av Antagningsordning för Karlstads universitet. I antagningsordningen kan man läsa om sådant som berör ansökan, behörighet och urval samt hur antagningsbeslut fattas och hur dessa kan överklagas. Antagningsordningen fastställs av universitetets styrelse och revideras vid behov.

2 § Behörighetskrav

Vilka behörighetskrav som gäller för att kunna antas till program eller kurser ska regleras i respektive utbildningsplan eller kursplan. Ansvarig för utbildningsplan och kursplan är respektive fakultetsnämnd eller lärarutbildningsnämnden.

De nordiska språken jämställs med svenska i behörighetssammanhang.

3 § Tillgodoräknande av studier

Student har rätt att efter prövning tillgodoräknas utbildning som bedrivits vid annan högskola inom eller utom landet. Detsamma gäller kunskaper och färdigheter som har förvärvats genom annan verksamhet i och utanför utbildningssystemen, så kallad reell kompetens.

Regler för tillgodoräkningen framgår av 6 kap. 6 – 8 §§ högskoleförordningen samt Lokal examensordning vid Karlstads universitet.

4 § Omregistrering

Student som har varit registrerad på en kurs men av någon anledning inte slutfört denna kan omregistrera sig under förutsättning att kursen fortfarande ges. Omregistrering sker i samband med kursstart. Vid omregistrering får studenten tillgång till webbaserad kursinformation såsom scheman, kursmaterial i form av kompendier, föreläsningsunderlag och annat relaterat till undervisningen. Studenten har vidare vid omregistrering, i mån av plats och resurser, rätt att ta del av undervisningsmoment och föreläsningar samt att, förekommande fall, få individuell handledning. Kursansvarig beslutar om rätt till deltagande.

Student informeras om eventuella begränsningar i samband med att omregistrering sker.

Vid tidigt avbrott på kurs (inom 3 veckor efter kursstart) kan omregistrering inte göras utan studenten måste då söka kursen på nytt.

Kapitel 5: Löpande undervisning

1 § Allmänt

Fakultetsnämnden eller lärarutbildningsnämnden ansvarar för att den utbildning som erbjuds är av hög kvalitet och att utbildningsplaner och kursplaner fastställs.

2 § Utbildningsplaner och kursplaner

Utbildningsplaner och kursplaner har karaktären av föreskrifter och är därmed bindande för såväl universitetet som studenterna. Högskoleförordningen anger vad en utbildningsplan respektive kursplan ska innehålla.

Av 6 kap. 15 § högskoleförordningen följer att det i en kursplan ska anges: kursens nivå, antal högskolepoäng, mål, krav på särskild behörighet, formerna för bedömning av studenternas prestationer och de övriga föreskrifter som behövs.

Av 6 kap. 17 § högskoleförordningen följer att det i en utbildningsplan ska anges: de kurser som programmet omfattar, kraven på särskild behörighet och de övriga föreskrifter som behövs.

Utbildningsplaner och kursplaner som börjar gälla en viss termin ska vara fastställda och finnas på universitetets webbplats senast när möjligheten att söka till studier den aktuella terminen öppnas. För utbildningar som ges på annat språk än svenska ska utbildningsplan och kursplan finnas på svenska samt översatt till engelska senast när möjligheten att söka till studier den aktuella terminen öppnas.

Eventuell revidering av fastställda utbildningsplaner och kursplaner ska göras i så god tid att kraven i fjärde stycket uppfylls. De uppgifter om en kurs som är införda i Ladok, det vill säga kurskod, kursbenämning, högskolepoäng, utbildningsnivå, successiv fördjupning och betygsskala, får dock inte ändras. Huvudområde kan läggas till men inte tas bort. Om behörighetskrav ändras måste meddelande härom lämnas till Avdelningen för utbildningsstöd.

3 § Schema och litteraturlistor

Litteraturlista för ny kurs fastställs och publiceras samtidigt som kursplanen. Revidering av litteraturlista beslutas och publiceras senast sex veckor före kommande kursstart. Schema ska finnas tillgängligt för aktuell läsperiod på universitetets webbplats, så snart som möjligt, dock senast två veckor före kursstart. Scheman tillkännages normalt per läsperiod om tio veckor. Moment som kräver obligatorisk närvaro ska anges på schemat som obligatoriska.

Läsåret planeras i två terminer om vardera tjugo veckor och en sommartermin om tio veckor.

4 § Studieanvisningar

Anvisningar kring studier, till exempel studiehandledningar, ska följa utbildningsplaner, kursplaner samt scheman, och är underordnade dessa dokument.

5 § Utbildningstakt och utbildningstid

All schemalagd utbildning samt examination ska ges de veckor under vilka kursen är annonserad.

Sedan ansökningsperioden påbörjats, får inte studietid, studietakt, undervisningsform eller studieort som angivits ändras.

6 § Undervisningsspråk

Om det inför ansökan anges att en kurs ska ges med undervisningsspråk ”svenska eller engelska”, ska den som huvudregel ges på engelska. Har endast svensktalande studenter antagits får kursen dock ges på svenska. Undervisningsspråk får i övrigt inte ändras efter att ansökningsperioden har påbörjats.

”Svenska och engelska” som undervisningsspråk innebär att kurser innehåller inslag av båda språken, och kräver behörighet i svenska.

7 § Inspelning av undervisning

Studenters inspelning samt fotografering av all undervisning vid Karlstads universitet är som huvudregel inte tillåten. Dock kan student i behov av särskilt pedagogiskt stöd medges rätt att göra ljudinspelning eller fotografera undervisning.

8 § Stödinsatser för studenter med funktionsnedsättning

Universitetet har ett särskilt ansvar för att underlätta i studiesituationen för studenter med funktionsnedsättning. Studenter kan ansöka om särskilt pedagogiskt stöd hos samordnaren för studenter med funktionsnedsättning på Avdelningen för utbildningsstöd. En student med funktionsnedsättning har själv ansvar för att vända sig till samordnaren för att få tillgång till det särskilda stödet.

Kapitel 6: Examination

1 § Allmänt om examination samt definitioner

Examination kan genomföras på olika sätt under förutsättning att god rättssäkerhet kan garanteras.

Skriftlig examination ska som huvudregel genomföras individuellt och anonymt, vilket betyder att läraren bedömer alla examinationer utan att veta vilken student som tenterat.

Individuell bedömning ska ske vid all examination.

I varje kurs ska ingå minst ett examinationstillfälle där studenten styrker sin identitet. På distansprogram räcker det dock med ett sådant examinationstillfälle per termin från och med andra året.

I varje kurs som i övrigt bara tillämpar hemexamination ska ingå minst ett obligatoriskt seminarium där studenten redovisar sina kunskaper muntligt.

Alla examinerande skriftliga hemuppgifter inklusive uppsatser och examensarbeten ska i normalfallet lämnas in via den digitala plagiatfunktion som universitetet tillhandahåller, vilket innebär plagiatfunktionen i lärplattformen eller ett separat system för plagiatkontroll.

Examinationsformer framgår av respektive kursplan.

Examination: Prövning av inhämtade kunskaper och färdighet i relation till kursens mål och innehåll samt betygssättning.

Examinationstillfälle: Tidpunkten för genomförande av det examinerande momentet.

Examinator: Den lärare, anställd vid Karlstads universitet, som av universitetet utsetts besluta om betyg i kursen.

Examinerande moment: Examinationen i en kurs kan bestå av flera delar som kallas examinerande moment. Exempelvis kan examinationen i en och samma kurs bestå av en samlad bedömning av studentens resultat vid de examinerande momenten, en tentamen i form av ett

skriftligt prov på anvisad tid och plats, en redovisning av en genomförd laboration i form av en skriftlig rapport och en redovisning av genomförda litteraturstudier i form av deltagande i ett seminarium.

Observera att detta bara är exempel; det kan förekomma flera andra examinationsformer.

Komplettering: En student som endast har smärre brister i måluppfyllelsen vid en examination kan, om detta framgår av kursplanen, efter beslut av examinator ges möjlighet till komplettering i stället för omexamination. Förfarandet vid komplettering måste anges i kursplanen. Bristerna ska vara av liten omfattning och ska vara möjliga att åtgärda med kort tidsåtgång i nära anslutning till examinationstillfället.

Omexamination: Ytterligare tillfälle till prövning efter ordinarie examinationstillfälle för de studenter som varit registrerade på kursen men inte blivit godkända eller inte deltagit vid tidigare examinationstillfällen.

Tentamen: Samlingsterm för tre olika examinationsformer som avslutar en kurs eller del av kurs: salstentamen (skriftligt prov på anvisad tid och plats), muntlig tentamen (muntligt individuellt förhör på anvisad tid och plats) eller hemtentamen (skriftligt prov på anvisad tid).

En bedömd examinationsuppgift är allmän handling när ärendet om betygssättning har slutbehandlats, det vill säga, normalt när betygsbeslutet har fattats. Om någon begär att få ut en kopia av bedömd examinationsuppgift är universitetet skyldigt att tillhanda sådan, såvida den inte är återlämnad. Detta gäller samtliga examinationsformer.

2 § Examinator

Examinator är enligt 6 kap. 18 § högskoleförordningen en av universitetet särskild utsedd lärare som beslutar students betyg. Ett sådant beslut ska på Karlstads universitet normalt fattas på förslag från en eller flera lärare, som bedömer studentens prestationer i förhållande till en kurs lärandemål.

En examinator och en ställföreträdande examinator ska utses för varje kurs. Den ställföreträdande examinatorn träder in när examinator är förhindrad. Examinator ansvarar för att ordningen för examination är sådan att den säkrar att kursens lärandemål examineras, att enskilda studenters prestationer bedöms likvärdigt och rättssäkert, att tillämpade gränser för betygsnivåer korresponderar med nationell ämnesstandard och att examinationen följer de övriga regler för examination som finns vid Karlstads universitet.

En examinator är skyldig att agera sakligt och opartiskt vid handläggningen av betygsärenden. Om det finns någon särskild omständighet som kan rubba förtroendet för examinatorns opartiskhet i ärendet är examinatorn jävig och får inte handlägga ärendet. Förteckningar över examinatorer ska finnas tillgängliga.

Examinator bör inte samtidigt vara handledare för den student som ska få betyg för uppsats- eller examensarbete.

Enligt Karlstads universitets arbets- och delegationsordning ska examinator i utbildning på grundnivå ha doktorsexamen. Undantag får göras av dekan om synnerliga skäl föreligger. I utbildning på avancerad nivå (magister-/masternivå) ska examinator normalt vara docent eller professor.

3 § Obligatoriska moment

Som huvudprincip gäller att deltagande i undervisning är frivilligt från studentens sida. Obligatoriska moment kan förekomma, om detta är nödvändigt för att uppnå fastställda kursmål och utgör då en del av examinationen av aktuell kurs, eller kan vara av sådan karaktär att studenterna aktivt måste delta för att tillgodogöra sig momentet. Obligatorium kan även motiveras då det inte är lämpligt att studenten deltar i efterföljande moment innan de visat att de har de kunskaper och färdigheter som krävs, till exempel inför VFU. Samtliga planerade obligatoriska moment ska framgå av kursplan och schema. Om ett obligatoriskt moment flyttas ska studenterna meddelas i så god tid som möjligt. Tidpunkt för nytt moment ska om möjligt ske i samråd med studenterna.

Närvarokontroll vid obligatoriska moment ska ske under rättssäkra former.

Studenter som inte kan delta i ett obligatoriskt moment ska erbjudas ett nytt tillfälle senast två månader efter ordinarie tillfälle i enlighet med reglerna om ytterligare examinationstillfällen i 19 §, om ej praktiska eller resursmässiga skäl föreligger, till exempel att momentet kräver deltagande av medstudenter.

Student kan även, om skäl enligt ovan föreligger, erbjudas alternativ till det obligatoriska momentet. Student ska då ges en arbetsuppgift vars genomförande ger likvärdiga kunskaper och är av motsvarande omfattning. Examinator beslutar om den alternativa arbetsuppgiften. Observera dock att eftersom förekomsten av det obligatoriska momentet är motiverat utifrån till exempel pedagogiska skäl eller säkerhetsskäl bör möjligheten att fullgöra momentet på annat sätt nyttjas endast undantagsvis. Möjligheten till alternativ för obligatoriskt moment ska uttryckligen anges i kursplan.

Student ska inte hindras från att delta i examination på grund av att den inte klarat ett tidigare obligatoriskt moment på kursen, om detta inte anges särskilt i kursplanen.

4 § Tid för examination

Tid och plats för examination bestäms av examinator. Tid för ordinarie examination och tid för inlämning av examinationsuppgifter ska framgå av schemat för aktuell läsperiod. Ordinarie examinationstillfälle får inte förläggas till tidpunkt som ligger utanför den period till vilken kursen hör.

Student som bekänner sig till en viss religion ska vid kursstart informera kursansvarig för det fall examinationstillfället sammanfaller med en religiös högtid. Under förutsättning att studenten har informerat kursansvarig vid kursstart har studenten rätt till ett nytt examinationstillfälle i nära anslutning till det ordinarie examinationstillfället. Universitetet kan begära uppvisande av ett intyg eller dylikt från studentens religiösa samfund eller motsvarande som styrker att den aktuella dagen är en religiös högtid.

5 § Hinder för examination

Om examination inte kunnat genomföras enligt schema och detta beror på omständigheter som är att hänföra till universitetet, ska möjlighet till nytt examinationstillfälle erbjudas inom en vecka.

Vid oförutsedda händelser som allvarligt stör examinationstillfället, såsom exempelvis brand, otillgängligt IT-system eller akut sjukdom avbryts examination i skrivsal. Examinator informeras. Nytt examinationstillfälle erbjuds snarast.

6 § Genomförande av examination

Examinator och lärare som genomför examination är skyldig att på lämpligt sätt se till att den genomförs på ett rättssäkert sätt. Det gäller bland annat att studenterna sinsemellan ska behandlas rättvist samt att fusk ska förhindras.

Lärare ska finnas tillgänglig under viss tid av examinationstiden personligen eller via telefon.

7 § Anvisningar för examination

Förutsättningarna för examinationen ska framgå av givna anvisningar. Information om tillåtna hjälpmedel ska ges till student i samband med introduktion till aktuell delkurs. Det är studentens skyldighet att före examinationstillfället ha informerat sig om tillåtna hjälpmedel.

Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt internationella studenters behov av information om hjälpmedel vid examination.

8 § Hantering av examinationsuppgifter

Sekretess gäller för uppgift som ingår i eller utgör underlag för tentamen fram till tentamens-tillfället. Hantering måste därför ske på ett sådant sätt att sekretessen inte riskerar att brytas och så att rättssäkerheten säkerställs.

9 § Inlämning av olika former av examination

För att examination såsom uppsatser, promemorior eller liknande skriftliga inlämningsuppgifter ska kunna bedömas måste de vara inlämnade inom den tid och på det sätt som examinator bestämt. Undantag kan medges av examinator, om synnerliga skäl föreligger. Om examinator medgivit sådant undantag, ska examinationen hanteras som om den var i tid med samma betygsgrader som övriga studenter.

Studenternas inlämning av examinationsuppgifter ska ske under former som garanterar rättssäkerhet för både lärare och studenter.

Exempel på rättssäker hantering vid inlämning av skriftliga inlämningsuppgifter är att:

- sända per e-post, via den plagieringsfunktion som universitetet tillhandahåller
- lämna via den lärplattform som universitetet tillhandahåller
- lämna till en fysisk person mellan vissa klockslag
- lämna i låsbar brevlåda (i stället för i öppet postfack)

10 § Bedömning av examinationsuppgift

Examinator eller lärare ska vid bedömning av skriftliga examinationsuppgifter markera bedömda sidor samt blanka sidor i syfte att förhindra otillåtna kompletteringar efter att provet återlämnats.

11 § Betygsgrader

För betyg används uttrycken väl godkänd, godkänd eller underkänd. Härutöver har Karlstads universitet genom rektorsbeslut föreskrivit att betygssystemet 5, 4, 3 och Underkänd kan användas på universitetets ingenjörsutbildningar, (Dnr C2007/62) samt att betygssystemet AB, BA, B och Underkänd används på universitetets juristutbildning (C2017/202).

Dispens från tregradig betygsskala kan beviljas av rektor.

Betygsgrader ska framgå av kursplan.

12 § Motivering av examinationsbeslut

I högskoleförordningen 1 kap. 4a § undantas beslut om betyg från kraven på motiveringsskyldigheten i förvaltningslagen. Student ska emellertid ges någon form av återkoppling på bedömd examination. Återkopplingen kan bestå av t.ex. skriftligt lösningsförslag, tentamensgenomgång eller annat som visar hur lärandemålen kunnat uppnås. Återkoppling kan ges enskilt eller i grupp.

13 § Tid och plats för meddelande av examinationsresultat

Student ska informeras om hur och var examinationsresultaten tillkännages. Studenten har rätt att få examinationsresultatet inom femton arbetsdagar, dock senast två veckor före omtentamen. Undantag från denna huvudregel på grund av extremt stora undervisningsgrupper eller sjukdom kan förekomma och meddelas då studenterna. Beslut om undantag fattas av examinators.

14 § Återlämning av examinationsuppgift

Bedömd examinationsuppgift återlämnas digitalt, via Min sida, lärplattformen, plattformen för digital examination eller, om digital utlämning inte är möjlig, i Välkomstcentret.

Bedömd examinationsuppgift som återlämnas i Välkomstcentret ska av rättssäkerhetsskäl kvitteras av studenten. Student som avser att begära omprövning eller rättelse av sin examinationsuppgift bör inte kvittera ut densamma utan bör istället granska en kopia av sin examinationsuppgift.

Bedömd examinationsuppgift som inte hämtats ut av student sparas två år från dagen för betygssättning.

15 § Rättelse och omprövning

Beslut om betyg kan inte överklagas, dock kan en student som upplever att en examination inte är rätt bedömd begära att få beslutet omprövat av examinator. Om examinator finner att ett beslut om betyg är uppenbart oriktigt på grund av nya omständigheter eller andra anledningar ska beslutet ändras, om det kan ske snabbt och enkelt och inte innebär att betyget sänks (6 kap. 24 § högskoleförordningen).

Det finns i lagen ingen angiven tidsgräns för när tiden för omprövning går ut. I förvaltningslagen villkoras emellertid att omprövning förutsätter att denna kan ske snabbt och enkelt. Eftersom universitetet har rätt att gallra bedömda examinationsuppgifter två år efter det datum då det ursprungliga betygsbeslutet fattades, är tvåårsgränsen i normalfallet en naturlig yttersta gräns för ett omprövningsbeslut.

För att korrekt omprövning ska kunna genomföras är det nödvändigt att student som önskar få betygsbeslut omprövat snarast möjligt inkommer med begäran om detta.

Ett betygsbeslut kan rättas av examinator om det skett ett skrivfel, räknefel eller liknande förbiseende. (36 § förvaltningslagen). Studenten ska underrättas om rättelsen (6 kap. 23 § högskoleförordningen).

Begäran om omprövning eller rättelse sker på anvisad blankett.

16 § Inrapportering av examinationsresultat

Fakulteterna vid Karlstads universitet ansvarar för att examinationsresultat rapporteras in i Ladok senast fem arbetsdagar efter fattat betygsbeslut.

17 § Fullgjorda delmoment inom kurs

Fullgjorda examinationsmoment som var för sig inte är inrapporterade i Ladok ska bevaras och kunna tillgodoräknas så länge samma kursplan gäller och därefter minst ett år efter examinationstillfället.

18 § Försvunnet examinationsunderlag

Om någon form av examinationsuppgift som lämnats till universitetets personal kommer bort, och det kan påvisas att det inte orsakats av berörd student, ska studenten snarast erbjudas ett nytt examinationstillfälle, företrädesvis inom en vecka.

19 § Ytterligare examinationstillfällen

Antalet tillfällen som en student får genomgå examination för att få godkänt resultat på en kurs eller del av kurs kan begränsas om en obegränsad rätt att omexamineras skulle leda till ett orimligt resursslöseri. Eventuell begränsning, samt skälen till den, ska framgå av kursplan och antalet tillfällen ska vara minst fem. Vid begränsning av verksamhetsförlagd utbildning/praktik gäller att minst två utbildnings- eller praktikperioder ska erbjudas (6 kap. 21 § högskoleförordningen). I de fall där begränsning av verksamhetsförlagd utbildning/praktik föreligger kan studenten ansöka om ett extra examinationstillfälle.

Ett examinationstillfälle räknas som förbrukat om en student har blivit formellt underkänd på examinationen. Om en student som deltagit i examination inte redovisar ett resultat som examinator kan bedöma, till exempel lämnar in en ”blank tenta” betygsätts inte examinationen och räknas inte heller som ett förbrukat examinationstillfälle.

Student ska erbjudas ytterligare examinationstillfälle senast två månader efter ordinarie examinationstillfälle. Undantag från denna regel kan ske om det finns särskilda skäl eller när det inte är möjligt på grund av terminsslut. Utöver ordinarie examinationstillfälle ska minst två tillfällen erbjudas studenten inom ett år från ordinarie examinationstillfälle. Tid för omexamination ska anslås senast två månader innan omexaminationstillfället.

Vid omexamination ska betygsgraderna enligt kursplanen tillämpas.

Rätt att examineras enligt gammal kursplan gäller, för studenter som påbörjat studier på kursen enligt den gamla kursplanen, under ett år från det att ny kursplan har tagits i bruk. Det åligger student att minst tre veckor före examinationstillfället meddela examinator om studenten önskar att examineras enligt gammal kursplan.

Möjlighet att examineras på nedlagda kurser hanteras i 7 kap. 2 §.

Student får inte genomgå ny examination i syfte att höja redan godkänt betyg, så kallad plussning.

20 § Ny examinator/bedömande lärare

Student som underkänts två gånger på ett visst examinerande moment på viss kurs eller på viss del av kurs har rätt att, efter begäran och om inte särskilda skäl talar emot det, få kom-

mande omexamination bedömd av annan lärare. Studenten har då också rätt att få annan examinator utsedd. Sådana begäranden ska vara skriftliga och ställas till prefekt för respektive institution.

21 § Stödinsatser

Student som misslyckas eller riskerar att misslyckas med sina studier bör tidigt erbjudas möjlighet till stödinsatser. Insatserna kan variera med hänsyn till förhållandena i det enskilda fallet. Fakulteterna ska informera om möjligheter till stödinsatser (se även 5 kap. 8 §).

22 § Stödinsatser vid examination för studenter med funktionsnedsättning

Universitetet har särskilt ansvar för att underlätta i studiesituationen för studenter med funktionsnedsättning. Om studenten har ett beslut från Avdelningen för utbildningsstöd om särskilt pedagogiskt stöd på grund av funktionsnedsättning (se 5 kap. 8 §) är det examinatorn som beslutar hur en anpassad examination eller ett anpassat genomförande av examinationsuppgiften ska ske. Möjligheten till anpassad examination ska framgå av aktuell kursplan.

23 § Fusk

Med fusk avses att student försöker vilseleda lärare eller annan om den egna prestationen vid en examination. Kopiering av text, så kallad plagiering (även självplagiering), samt citat och referat där källhänvisning saknas definieras som fusk. Att vid digital salstentamen, via tekniskt stöd, ta hjälp av andra personer anses också som fusk.

Vid misstanke om fusk ska anmälan göras till rektor.

Vid misstanke om fusk ska lärare eller examinator avvakta med rättning tills disciplinnämnden har behandlat ärendet.

Kapitel 7: Avveckling av kurser och program

1 § Avveckling av kurs

Avveckling av kurs innebär att kursplanen upphör att gälla ett år efter det datum beslut om avveckling fattats. När kursplanen upphör att gälla, upphör dess status som juridiskt bindande föreskrift.

2 § Process för avveckling av kurs

Beslut om avveckling av kurs beslutas enligt gällande delegationsordning.

När beslut om avveckling av kurs har fattats, träder följande ordning i kraft:

- Inga fler studenter får antas på kursen.
- Inga fler kurstillfällen får skapas för kursen.
- Möjlighet att examineras på nedlagda kurser ska, om någon student så önskar, ges vid fyra tillfällen under ett år från det att datum om beslut om avveckling av kursen fattats. För kurser där VFU ingår ges möjlighet till examination vid två tillfällen under samma tidsperiod.
- Meddela alla studenter som finns registrerade på kursen, förgående och aktuellt läsår, om avveckling och ordningen kring detta. Mall för ett sådant brev finns på Inslaget.

3 § Avveckling av utbildningsprogram

Avveckling av ett utbildningsprogram innebär att utbildningsplanen upphör att gälla efter att sist antagna student (på programtermin ett) haft möjlighet att slutföra utbildningen under pro-

grammets nominella löptid plus ett år. Platsgaranti gäller bara under förutsättning att kurs/program ges. Observera att beträffande lärarutbildning finns specialregler i förordningstext som har företräde framför dessa regler.

Beslut om avveckling av utbildningsprogram innebär inte att programmets kurser läggs ned automatiskt. Eventuell avveckling av kurserna måste göras i särskild ordning.

4 § Process för avveckling av utbildningsprogram

Beslut om avveckling av program beslutas enligt gällande delegationsordning.

När beslut om avveckling av program har fattats, träder följande ordning i kraft:

- Inga fler studenter får antas till programmet.
- Inga fler programtillfällen får skapas för programmet.
- Övervägande måste göras om vilka kurser inom programmet som ska läggas ned. Avveckling av programkurs får inte inkräkta på studentens rätt att slutföra utbildningen inom programmets nominella löptid plus ett år.
- Alla studenter antagna till det aktuella programmet från och med datum för den senast reviderade utbildningsplanen, dock minst tre läsår och som inte fullgjort kursfordringarna, ska till sin folkbokföringsadress få ett brev med information om avvecklingen och ordningen kring denna. Mall för ett sådant brev finns på Inslaget.

En handlingsplan för respektive program tas fram av programledare, studie- och karriärvägledare, studentrepresentant samt berört fakultetskansli i samverkan.

Kapitel 8: Avgifter

1 § Avgiftsfria studier

Studier vid Karlstads universitet är avgiftsfria, undantag se 4 §. Student har rätt till kostnadsfri information såsom kursplaner och schema. Student har möjlighet att själv ta fram verifierbara intyg från Min sida.

2 § Kursmaterial

Kompendier, kopior eller annat material som universitetet tillhandahåller får säljas till högst självkostnadspris.

3 § Andra kostnader

Moment inom utbildningen som medför betydande kostnader för studenterna ska minimeras. Dock kan till exempel kostnader för resor till och från VFU tillkomma. Om utbildningen innehåller moment som medför betydande extra kostnader för studenterna utöver kurslitteratur ska detta anges i kursplan. Respektive institution ska före kursstart meddela beräknad extra kostnad om denna överstiger 200 kronor. Om möjligt ska alternativt utbildningsinslag erbjudas. Även detta ska i så fall anges i kursplanen.

4 § Studieavgifter

Sökande och studenter som inte är medborgare i ett EU-land, EES-land eller i Schweiz betalar såväl anmälnings- som studieavgifter. Rektor beslutar om avgifternas storlek.

Kapitel 9: Kursvärdering

1 § Allmänt

Kursvärdering är ett viktigt instrument i universitetets kvalitetsarbete och det är av stor vikt att såväl studenter som lärare deltar i arbetet att främja utbildningskvaliteten. För att få genomslagskraft ska kursvärdering regelbundet behandlas i lämpligt forum, med studenter representerade. Universitetet tillämpar ett universitetsgemensamt kursvärderingsystem med standardiserade frågor, med möjlighet att lägga till kursspecifika frågor.

Närmare anvisningar för kursvärderingar framgår bland annat av RB117/15 Dnr C2015/331.

2 § Genomförande

För att en kursvärdering ska vara meningsfull krävs att värderingen ger ett relevant underlag till förbättringar av kursen. Kursvärderingar ska genomföras inom ramen för kursen. Kursvärdering får inte göras i samband med examination. Det ska vara möjligt att få lämna kursvärderingar anonymt.

Enligt Policy för studentinflytande ansvarar studierektor för att kursvärderingarna sammanfattas, samt att resultat och eventuella åtgärder som föranleds av kursvärderingen kommuniceras. Detta bör göras i samband med introduktion av nytt kurstillfälle.

Dekan ansvarar för att analyser av genomförda kursvärderingar publiceras på universitetets webbplats. Övergripande information om var analyserna är tillgängliga ska anslås så att studenter kan ta del av dem.

3 § Arkivering

Sammanfattningar av kursvärderingar ska arkiveras och bevaras i databas för kursutvärdering. Databasen fungerar också som sökbart arkiv. Rådata från det gemensamma kursutvärderingsystemet sparas i databas i två år. I de fall ytterligare skriftliga rådata finns, ska dessa sparas under minst två år vid respektive ämne eller i förekommande fall vid respektive fakultet.

Kapitel 10: Studentinflytande

1 § Allmänt

Inom Karlstads universitet är utvecklingen av ett väl fungerande studentinflytande en central del av universitetets kvalitetsarbete. Aktiva studenter som vill och kan påverka sin studiesituation är en förutsättning för god kvalitet i utbildningarna. Studenterna ska ha rätt till att utöva inflytande över utbildningen vid universitetet. Universitetet ska verka för att studenterna tar aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen (1 kap. 4a § högskolelagen).

Studentinflytandet på universitetet organiseras av Karlstad Studentkår.

Bilaga 1 – Vart vänder sig studenter med sina frågor?

1 § Allmänt

Under utbildningen kan student ha behov av att vända sig till universitetets personal för att lösa studierelaterade problem. På universitetets webbplats finns beskrivet hur universitetet är organiserat. Av Arbets- och delegationsordning för Karlstads universitet framgår också vilka lagar och förordningar som har betydelse för utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Nedan följer en kort beskrivning över olika kontaktvägar.

2 § Utbildningsrelaterade frågor

Vill en student framföra synpunkter som rör ett utbildningsprogram kan studenten vända sig till programledaren för respektive program eller till de studentrepresentanter som finns i exempelvis respektive programråd, utbildningsutskott och fakultetsnämnd. Berör synpunkterna en kurs, ska studenten i stället vända sig till kursansvarig lärare.

Utbildningsrelaterade problem mellan lärare och student inom ett program eller en kurs ska i första hand lösas av de berörda. I andra hand kontaktas kursansvarig och i tredje hand programledare. Frågor som inte löses enligt ovan ska föras till studierektor.

Om problemet inte går att lösa genom dessa kontakter, kan studenten vända sig till Karlstad Studentkårs studentombud.

3 § Individuella frågor

På Avdelningen för utbildningsstöd finns personal som arbetar med att ge stöd och service till studenter. Där finns studie- och karriärvägledare liksom samordnare för pedagogiskt stöd till studenter med funktionsnedsättning. På avdelningen Campusservice finns universitetets Välkomstcenter, dit studenter kan vända sig för att få råd och vägledning.

Ett stort antal praktiska och administrativa frågor kring program och kurser kan också besvaras av fakulteternas administratörer.

Om en student har problem av mer personlig art som påverkar studiesituationen, kan kontakt tas med universitetets studenthälsa på Avdelningen för utbildningsservice. Via studenthälsan kan student komma i kontakt med kurator, hälsopedagog eller universitetspräst.

4 § Övriga kontaktvägar

Student som känner sig osäker på hur man ska gå till väga i ett ärende som har med studierna att göra kan kontakta Välkomstcentret eller Karlstad Studentkår.

Bilaga 2 - Regler för skriftlig salstentamen vid Karlstads universitet

1. Inledning

Med salstentamen avses en övervakad skriftlig tentamen. Salstentamen kan äga rum i universitetets lokaler eller i externa lokaler på universitetets uppdrag. Salstentamen kan genomföras på papper eller digitalt via dator. All skriftlig salstentamen genomförs anonymt. Läraren rättar alla tentamina utan att veta vilken student som tenterat.

Dessa regler hör samman med dokumenten ”Regler för utbildning på grundnivå och avancerad nivå” och ”Riktlinjer för arbete med kodad (anonym) tentamen”.

2. Ordning vid skriftlig salstentamen

2.1 Före tentamenstillfället

I kursplanen anges de examinationsformer som tillämpas på kursen.

Anmälan till tentamenstillfället

Student ska alltid anmäla sig till tentamen. Anmälan görs via Mitt Ladok. Möjlighet till anmälan öppnas senast en månad innan tentamensdatum och hålls öppen till och med sex arbetsdagar innan tentamensdatum. Vid anmälan till pappersbaserad tentamen genereras en anonymitetskod som studenten ska ha med vid tentamenstillfället. Det kan vara möjligt att göra flera tentamina vid samma tillfälle. För att undersöka denna möjlighet ska studenten kontakta examinator eller administratör på ämnet (som därefter kontaktar tentamenssamordnaren) i samband med att anmälan till tentamen görs.

Avanmälan ska ske via Mitt Ladok eller till kursadministratör och kan göras fram till och med tentamensdagen.

Funktionsnedsättning och behov av särskilt stöd

Studenter med funktionsnedsättning som beviljats särskilt pedagogiskt stöd vid tentamen (av universitetets samordnare av särskilt pedagogiskt stöd) ska informera tentamenssamordnaren om behovet inför tentamen minst sex arbetsdagar före tentamen.

Information inför tentamen

Kursansvarig eller lärare informerar studenterna i god tid före tentamen vilka hjälpmedel som är tillåtna, till exempel typ av miniräknare, tabeller och lexikon. Samma information om tillåtna hjälpmedel ska vid pappersbaserad tentamen preciseras på tentainformationsbladet och ska vid digital tentamen finnas tillgängligt för studenten via plattformen för digital examination.

Förutom examinationsuppgiften ska följande information lämnas:

- provbenämning
- kurskod och provkod
- datum och skrivtid
- ansvarig lärares namn och telefonnummer samt vilken tid denne är anträffbar
- kontaktuppgifter till kursadministratör
- tillåtna hjälpmedel
- i förekommande fall betygsgränser

2.2 Tentamenstillfället

Student ska infinna sig till tentamen i god tid och då legitimera sig med giltig fotolegitimation samt vid pappersbaserad tentamen uppge anonymitetskoden. Skrivsalen öppnar senast 30 minuter före tentamens början.

Vid digital tentamen ska studenten vara på plats senast 10 minuter före tentamens början, detta för att säkerställa att samtliga tentanders tekniska utrustning är förberedd och att tentamen därför kan påbörjas utan störningsmoment. Studenter som kommer senare än 10 minuter före tentamens början släpps in efter att tentamen börjat.

Skrivsalen får endast lämnas tillfälligt för toalettbesök och då ska tidpunkt för när student lämnar respektive kommer tillbaka till salen, vid pappersbaserad tentamen anges på en pauslista och vid digital tentamen noteras av studenten direkt i plattformen för digital examination.

En anmäld student kan komma upp till 45 minuter sent till tentamenstillfället.

Ytterplagg och väskor får inte placeras vid skrivplatsen. När tentamen börjat får inget material tas ur väskor eller ytterplagg. Mobiltelefoner, surfplattor samt smarta klockor och liknande ska förvaras avstängda i väska, ytterplagg eller på anvisad plats.

Vid pappersbaserad tentamen får endast de svarsblad samt det särskilda försättsblad som delas ut vid skrivningens början användas, samt av examinator tillåtna hjälpmedel. Den tenterande ansvarar för att endast tillåtet material finns på skrivbordet. Den tenterande ska fylla i samtliga uppgifter på försättsbladet och ska anteckna sin anonymitetskod, uppgiftsnummer och löpande sidnummer på varje svarsblad.

Vid digital tentamen får endast den dator användas som är avsedd för att tentera, samt av examinator tillåtna hjälpmedel. Den tenterande ansvarar för att endast tillåtet material finns på skrivbordet.

Studenter som inte anmält sig för tentamen på campus kan erbjudas plats om förbokad plats inte utnyttjas inom 45 minuter efter det att examinationen har startat. Platserna kommer att lottas ut, om antalet oanmälda studenter är fler än de ”lediga” platserna i skrivsalen.

Vid skriftlig tentamen ska lärare finnas tillgänglig under viss del av tentamenstiden, personligen eller per telefon. Vid tentamenstillfället ska tydligt informeras om under vilken tid lärare är anträffbar.

2.3 Vid tentamenstidens slut

Tidigaste inlämningstid är 45 minuter efter det att examinationen har börjat.

Vid pappersbaserad tentamen gäller att när tiden för examinationen är avslutad ska ifyllt försättsblad samt svarsblad lämnas in till tentamensvakt. Även om studenten inte har besvarat frågorna ska en så kallad ”blank” examinationsuppgift lämnas in, det vill säga ifyllt försättsblad. Student ska vid inlämnande av tentamen uppvisa giltig fotolegitimation samt signera listan över skrivande.

Vid digital tentamen gäller att tentamensvakten, via eget lösenord, lämnar in och avslutar tentamen för varje enskild tentand.

När student avslutat sin tentamen ska allt materiel tas med från skrivplatsen och därefter ska studenten omedelbart lämna skrivsalen. Universitetets skrivpapper ska lämnas till tentamensvakt.

2.4 Misstanke om fusk

Med fusk avses att student med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda lärare eller annan om den egna prestationen vid en examination. Kopiering av text, så kallad plagiering, samt citat och referat där källhänvisning saknas definieras som fusk. Att med tekniskt stöd ta hjälp av andra definieras också som fusk. Om skrivvakt skulle misstänka student för fusk ska skrivvakten tala med studenten, ta hand om eventuellt bevismaterial och omedelbart kontakta ansvarig lärare. Studenten får inte avvisas eller tvingas avbryta tentamen på grund av misstanke om fusk.

Vid misstanke om fusk ska anmälan omedelbart göras till rektor enligt anvisningar i riktlinjer för disciplinärenden. Om student anmäls till disciplinnämnden ska lärare eller examinator avvakta med rättning och rapportering av resultat till dess att disciplinärendet avgjorts. Den som ertappas med fusk/försök till vilseledande kan tilldelas en varning eller stängas av från studierna för en period av högst sex månader.

2.5. Störande uppträdande

Student som uppenbart stör eller hindrar vid examination, kan åläggas att omedelbart avbryta examinationen och lämna skrivsalen. Vid behov tillkallas universitetets säkerhetschef. Tentamensvakten anmäler händelsen till tentamenssamordnaren som direkt kontaktar ansvarig lärare.

2.6 Återlämning av tentamen

Efter rättning skannas pappersbaserad tentamen på Karlstads universitet och återlämnas till studenten i digital form på Min sida, lärplattformen eller, om digital form inte är möjlig, i Välkomstcentret. Vid digital salstentamen görs tentamensresultatet tillgängligt via plattformen för digital examination.

3. Brandlarm eller liknande situationer

Ett larm innebär att salen ska utrymmas och skrivningen avbrytas. Tentamensvakt anvisar till uppsamlingsplatsen och stannar där tills besked ges av räddningstjänst eller polis. Nytt tentamenstillfälle anordnas snarast möjligt.

4. Särskilt om skriftlig salstentamen på annan ort för distansstudenter

Möjlighet för studenter på distansprogram och distanskurser att genomföra salstentamen på annan ort kan tillhandahållas om det finns goda skäl och om rättssäkerheten kan garanteras. Tentamen på annan ort både utomlands och inom Sverige tillåts endast om platsen är godkänd av Karlstads universitet. Student står själv för alla extra kostnader förenade med tentamen.

Salstentamen på annan ort inom Sverige genomförs endast vid lärcentrum som tecknat överenskommelse med Karlstads universitet, se www.kau.se/tentamen för förteckning av lärcentra. Anmälan ska ske via Mitt Ladok senast 14 dagar före tentamenstillfället. Avanmälan ska ske via Mitt Ladok och till lärcentrum.

Student som inte anmält sig kan endast erbjudas plats om aktuellt lärcentrum har möjlighet att administrera tentamen.

Student som är antagen till bestämd studieort ska tentera på den ort där studenten är registrerad eller på campus.

Salstentamen utomlands genomförs endast på svensk ambassad eller universitet med vilket Karlstads universitet har utbytesavtal. Student tar själv kontakt med godkänd tentamensplats utomlands för undersökande av tentamensmöjligheter och meddelar administratör vid ämnet kontaktuppgifter i samband med anmälan till tentamenstillfället (senast 4 veckor före tentamen). Kontaktpersonen ska kunna kommunicera på svenska eller engelska.

Tentamen ska skrivas på angiven tidpunkt. Vid till exempel tidsskillnad kan examinator ge tillstånd till annan skrivtid för enskilda studenter, dock måste risken för fusk beaktas.

REKTOR

2017-01-11

Policy för kvalitetsarbete i utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå vid Karlstads universitet

Sammanfattning

Detta dokument utgör kvalitetssäkringspolicy för Karlstads universitet i enlighet med *Standarder och riktlinjer för kvalitetssäkring inom det europeiska området för högre utbildning (ESG)*, avsnitt 1.1. Utgångspunkt för kvalitetsarbetet är att universitetet ska bygga och vidmakthålla en kvalitetskultur som innefattar såväl formella strukturer för kvalitetssäkring som engagemang och ansvarstagande för verksamhetens kvalitet. Kvalitetsutvecklingen bygger på systematisk uppföljning, analys och återkoppling. Denna modell tillämpas även för universitets verksamhetsstyrning, som ses som integrerad med kvalitetssystemet. I dokumentet beskrivs vidare hur ESG-kriterierna 1.2-1.10 adresseras i universitets kvalitetsarbete.

Beslut	RB 2/17	Dnr.	C2017/43	Ersätter	
Giltighet fr.o.m.	2017-01-11	t.o.m.	tillsvidare	Handläggare	Thomas Nilsson

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Utgångspunkter	3
2.1 <i>Kvalitetskultur</i>	3
2.2 <i>Systematiskt kvalitetsarbete</i>	4
3. Organisation	5
4. Verksamhetsstyrning: planering, uppdrag och rapportering	6
5. Utformning och inrättande av utbildning (ESG 1.2)	8
5.1 <i>Grund- och avancerad nivå</i>	8
5.2 <i>Forskarnivå</i>	9
6. Studentcentrerat lärande, undervisning och bedömning (ESG 1.3)	9
7. Antagning, progression, erkännande, examensbevis (ESG 1.4)	10
7.1 <i>Antagning</i>	10
7.2 <i>Erkännande</i>	10
7.3 <i>Reell kompetens</i>	10
7.4 <i>Progression</i>	11
7.5 <i>Studieuppehåll</i>	11
7.6 <i>Examensbevis</i>	11
8. Undervisande personal (ESG 1.5)	11
9. Läranderesurser och studentstöd (ESG 1.6)	12
9.1 <i>Fysiska och digitala resurser</i>	12
9.2 <i>Studentstöd</i>	13
10. Informationshantering (ESG 1.7)	13
11. Information till allmänheten (ESG 1.8)	13
12. Kontinuerlig uppföljning och regelbunden granskning (ESG 1.9)	14
12.1 <i>Kontinuerlig uppföljning – grund- och avancerad nivå</i>	14
12.2 <i>Regelbunden granskning</i>	15
13 Regelbunden extern kvalitetssäkring (ESG 1.10)	16
Bilaga 1: Förteckning över refererade styrdokument	17
Bilaga 2: Översikt över ansvarsfördelning för kvalitetsarbetet	18

1. Inledning

Dokumentet beskriver kvalitetsarbetets uppbyggnad och de delar som är gemensamma för hela universitet. Vidare anges vilka delar som är delegerade till fakultetsnämnderna, Lärarutbildningsnämnden och Centrala stödfunktioner. Dokumentet utgår från *Arbetsordning*¹ och *delegationsordningar* vid Karlstads universitet, rektors beslut om *Modell för kvalitetssäkring och kvalitetsarbete avseende utbildning och forskning vid Karlstads universitet*, som beskriver översyn och systematisering av kvalitetsarbetet, samt standarder och riktlinjer för kvalitetssäkring inom det europeiska området för högre utbildning (ESG).

2. Utgångspunkter

2.1 Kvalitetskultur

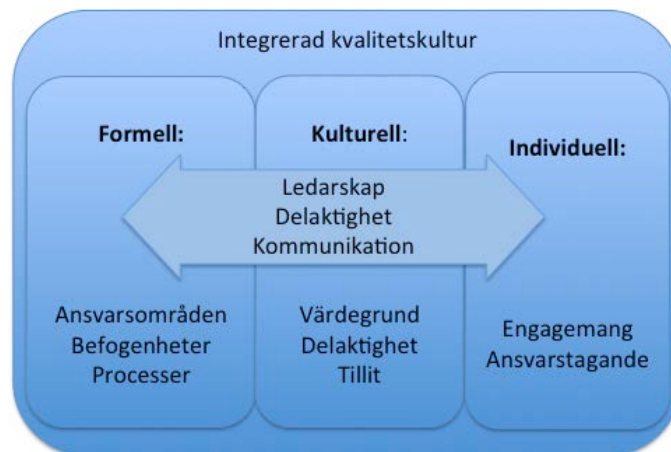
Studier som genomförts av European University Association (EUA) av kvalitet och kvalitetsarbete vid en rad europeiska universitet² har visat att framgångsrikt kvalitetsarbete bygger på såväl kultur och attityder i organisationen som formella strukturer för kvalitetsarbete.

Karlstads universitet eftersträvar en integrerad kvalitetskultur där kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling utgår från individuellt engagemang och ansvarstagande för kvalitet hos universitetets personal och studenter, en gemensam kvalitetsmässig värdegrund, samt tydlig struktur och väldefinierade och ändamålsenliga processer för allt arbete av betydelse för kvaliteten i utbildning, forskning och stödfunktioner.

Ledarskap och ledning har en avgörande roll för utveckling och integrering av kvalitetskulturens delar. I universitetets *Ledar- och medarbetarpolicy* betonas ledares och medarbetares ansvar för att verksamhetens utveckling, kvalitet, kommunikation, dialog, delaktighet och tillit.

¹ Dokument angivna i kursiv text avser interna styrdokument. En förteckning över de dokument som refereras finns i bilaga 1

² EUAs projekt Quality Culture in European universities, Examining quality culture och Promoting quality culture; se vidare <http://www.eua.be/activities-services/projects>

Figur 1. Komponenterna i en integrerad kvalitetskultur som den beskrivs i EUAs kvalitetsprojekt ³

För att säkerställa ändamålsenlighet, och för att stödja utvecklingen av engagemang, ansvarstagande och kvalitetsmässig värdegrund ger den universitetsövergripande kvalitetspolicyn ansvaret till fakultetsnämnderna, Lärarutbildningsnämnden och Centrala stödfunktioner att själva utforma ändamålsenliga och resurseffektiva strukturer, processer och arbetssätt inom sina ansvarsområden. Bilaga 2, som utgår från universitetets arbetsordning och rektors delegationsordning, sammanfattar ansvarsfördelningen i kvalitetsfrågor.

Strukturer och arbetssätt hos mottagarna av delegerat ansvar ska utformas för att säkerställa kommunikation för välgrundade beslut och ställningstaganden, för god intern styrning och kontroll och så att alla delar av verksamheten knyts in i det universitetsgemensamma kvalitetsarbetet.

2.2 Systematiskt kvalitetsarbete

Ett vedertaget arbetssätt för att driva ständig förbättring i en verksamhet är Deming- eller PDCA-cykeln⁴. Den bygger på systematisk utvärdering av genomförandet av processer och systematisk återkoppling av utfallet inför planering av den fortsatta verksamheten. Förkortningarna står för Plan (planera)-Do (genomföra)-Check (utvärdera, analysera)-Act (agera; förändra inför fortsatt verksamhet).

PDCA-modell ska vara vägledande för utformning av beslutsprocesser, utvärdering, uppföljning och kommunikationsvägar vid Karlstads universitet. Det förutsätter väldefinierade mål, system och processer samt stöd för utvärdering av all verksamhet och verktyg för analys, samt väl fungerande kommunikationskanaler för återkoppling inför beslut och planering för den fortsatta och framtida verksamheten.

³ Figuren är anpassad från en presentation av Sattler med fler, http://www.eua.be/Libraries/eqaf-2013/1b_4_Sattler.pdf?sfvrsn=0

Se även Bollaert, L. (2014), A Manual for Internal Quality Assurance in Higher Education. EURASHE

⁴ Se t. ex Deming, W.E. (1986). Out of the Crisis. MIT Press eller <http://pkpinc.com/files/NA01MoenNormanFullpaper.pdf> för översikter

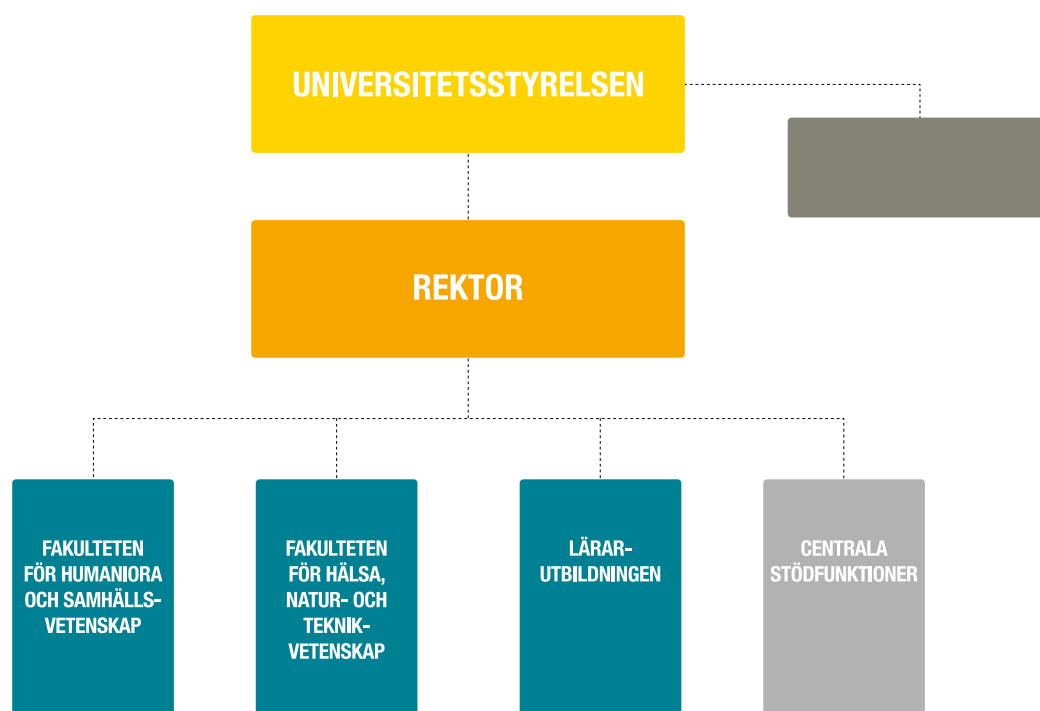
För att stärka universitetets förmåga att möta förändringar ska även eftersträvas att tillämpa PDCA-modellen för att utveckla målsättningar och den kvalitetsmässiga värdegrunden (double loop learning⁵).

3. Organisation

Universitets organisation beskrivs i *Arbetsordning vid Karlstads universitet*. Arbetsordningen är utformad mot bakgrund av gällande förutsättningar och tydliggör övergripande organisation, delegering av beslutanderätt, principer för beslutsfattande och handläggning av ärenden, principer för studentinflytande och former i övrigt för verksamheten.

I korthet består organisationen av två fakulteter, lärarutbildningsnämnd och centrala stödfunktioner. De två fakulteterna och lärarutbildningen leds av varsin dekanus och fakultetsnämnd. Relationen organisatoriskt mellan lärarutbildningen och fakulteterna är att lärarutbildningen fungerar som en beställare medan de båda fakulteterna är utförare av lärarprogrammets kurser. Centrala stödfunktioner utgörs av ett flertal avdelningar och leds av Universitetsdirektören.

I gällande **arbetsordning** och **delegationsordningar** framgår beslutsbefogenheter för de olika organ och beslutsfattare som finns inom organisationen. Bilaga 2 sammanfattar fördelningen av ansvar och befogenheter för de områden som ingår i kvalitetsarbetet.

Figur 2. Översikt över universitetets organisation. Inom fakulteterna för humaniora och samhällsvetenskap respektive hälsa, natur- och teknikvetenskap finns institutioner.

⁵ se t. ex Argyris, C. (1976) *Administrative Science Quarterly*, 21, 363-375

I de båda fakultetsnämnderna och i Lärarutbildningsnämnden är studenter och doktorander representerade i enlighet med **arbetsordningen**. Inom fakulteterna finns även utbildningsutskott och programråd med student- och avnämarrrepresentation som beredande organ för utbildning på grund- och avancerad nivå. Doktorandrepresentation finns i motsvarande organ för utbildning på forskarnivå. Student- eller doktorandrepresentation i andra permanenta eller tillfälliga beredande och beslutande organ regleras i universitets *Policy för studentinflytande*.

I enlighet med *Plan för att främja lika villkor bland ledare och medarbetare vid Karlstads universitet* strävar universitetet efter jämn könsfördelning – där vardera könet är representerat med minst 40 procent – inom personalgrupper och i beslutande och beredande organ, samt efter mångfald – en blandning av åldrar, kompetenser, bakgrunder och erfarenheter.

4. Verksamhetsstyrning: planering, uppdrag och rapportering

För att säkerställa att målen för det systematiska kvalitetsarbetet är förankrade i universitets strategier, för att tydliggöra linjeorganisationens ansvar i kvalitetsfrågor och för att stödja den interna kommunikationen i kvalitetsfrågor, ingår kvalitet som ett område i universitets *Ordning för verksamhetsuppdrag och verksamhetsdialoger*.

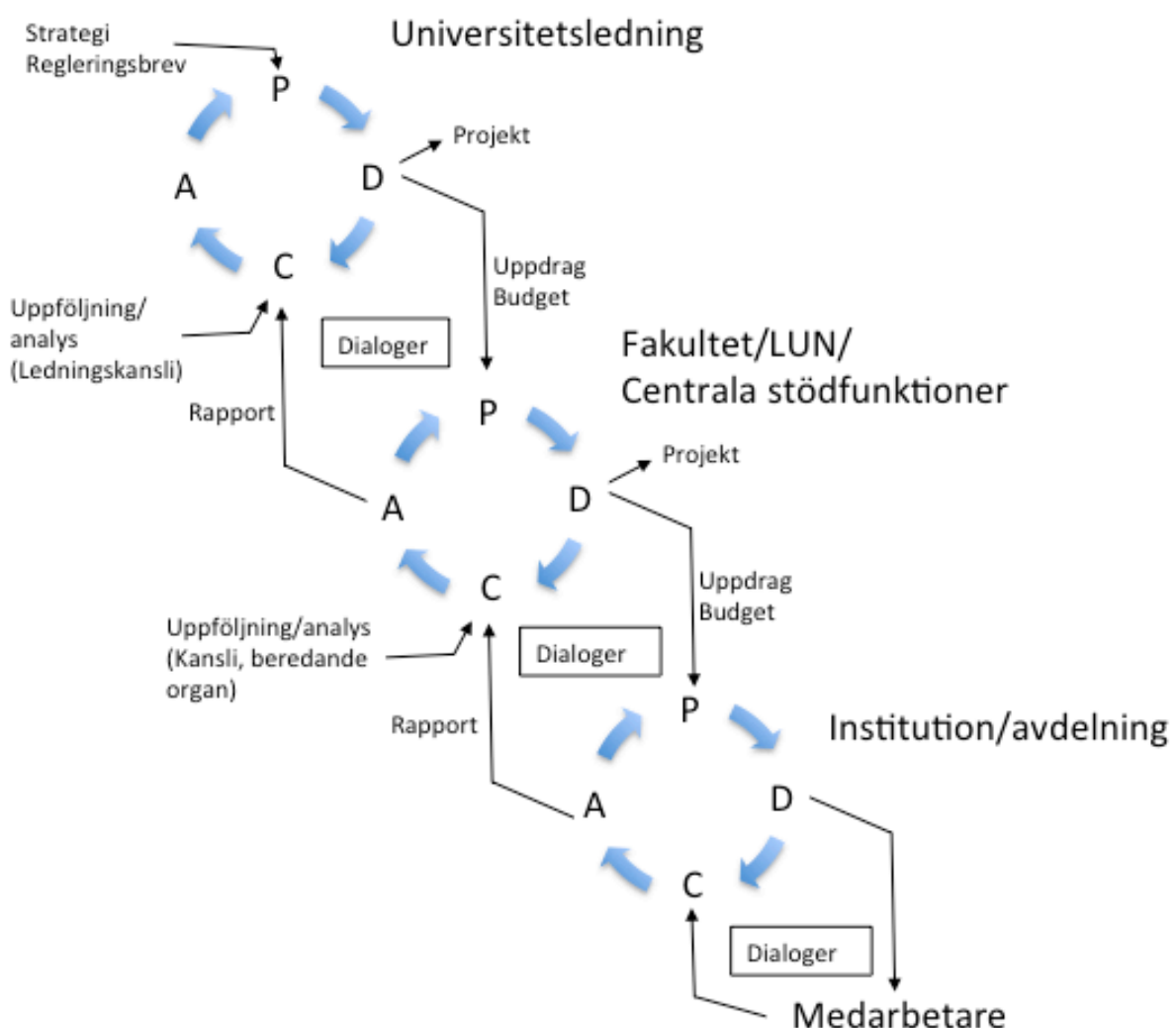
Verksamhetsplaneringen sker i form av verksamhetsuppdrag till fakultetsnämnderna, Lärarutbildningsnämnden och Centrala stödfunktioner. I *Ordning för verksamhetsplanering och verksamhetsuppdrag* anges ramarna för verksamhetsplaneringen. Verksamhetsuppdragen utformas utifrån *Strategisk plan för Karlstads universitet*, universitets regleringsbrev, utfall och lärdomar från tidigare verksamhet samt förslag från mottagarna av uppdragen. Verksamhetsuppdragen beslutas av rektor.

Ledningskansliet ansvarar för att utarbeta och beskriva mer detaljerade riktlinjer för verksamhetsdialoger, verksamhetsuppdrag och rapportering. Utformning och beslut om uppdrag ses som planerings- och genomförandefaserna i en utvecklingscykel. Uppföljning och analys sker dels genom den rapportering som lämnas av mottagarna av uppdragen, dels genom den utvärdering av verksamheten som sker på universitetets ledningsnivå och som beskrivs närmare i avsnittet Informationshantering.

Kommunikation mellan universitetets ledning och mottagarna av verksamhetsuppdragen sker genom strukturerade verksamhetsdialoger, genom att uppdrag och rapportering dokumenteras samt genom rapportering av indikatorer/nyckeltal i verktyget Stratsys⁶. Verksamhetsdialogerna ska inbegripa såväl kvalitet och kvalitetsutvecklande insatser som ekonomi. I verksamhetsdialogerna ingår fakultetsnämndernas och Lärarutbildningsnämndens redovisning av sin analys av utbildningsutbud på grund- och avancerad nivå enligt beskrivning i avsnitt 5. I verksamhetsdialogerna kan också den undervisande personalens kompetens och kompetensutveckling belysas.

⁶ Stratsys är ett inköpt system för visualisering av strategisk planering, kommunikation av uppdrag och rapportering av resultat.

Ledningarna för fakulteterna, Lärarutbildningsnämnden och Centrala stödfunktioner utformar i sin tur lokala uppdrag till underliggande enheter med utgångspunkt i sina verksamhetsuppdrag, strategiska planer, egna analyser samt rapportering från de underliggande enheterna. För lärarutbildningen innefattar detta framför allt beställning av kurser från institutioner vid de båda fakulteterna. Fakultetsnämnderna, Lärarutbildningsnämnden och Centrala stödfunktioner ansvarar själva för den detaljerade utformningen och dokumentationen av processerna för sin interna verksamhetsplanering. Utformningen ska göras i enlighet med principen att uppdragen, och rapporteringen och analysen av deras utfall utgör delar av en utvecklingscykel. Figuren nedan illustrerar hur verksamhetsuppdrag och verksamhetsrapportering utgår viktiga informationskanaler i det ständiga förbättringsarbetet.

Figur 3. Universitets verksamhetsplanering med kommunikation av uppdrag och uppföljningar. Utformning och beslut om uppdrag utgör planerings- och genomförandefas för en nivå i organisation, och uppdragen är underlag för planeringsfas i för underliggande nivå. På motsvarande sätt är rapportering från underliggande nivå en del av underlaget vid uppföljning. Universitetsledning här innefattar både rektor och universitetsstyrelsen.

5. Utformning och inrättande av utbildning (ESG 1.2)

5.1 Grund- och avancerad nivå

Inrättade av utbildning på grundnivå och avancerad nivå kan avse inrättande av huvudområde där det möjligt att avlägga generell examen, eller inrättande av utbildningsprogram som leder till yrkesexamen eller generell examen. För utbildningsprogram som leder till yrkesexamen är det första steget en ansökan om examensrätt hos UKÅ. För utbildningsprogram som leder till generell examen måste det aktuella huvudområdet vara inrättat.

De krav på lärarkompetens och miljö som Karlstads universitet ställer för utbildning mot generella examina på grundnivå och avancerad nivå, och för examina på forskarnivå är fastställda i *Bedömningsgrunder för inrättande och avveckling av huvudområden på grund- och avancerad nivå*. I enlighet med *Rektors delegationsordning* beslutar rektor om inrättande och avveckling av huvudområden på grund- och avancerad nivå.

Utformning av utbildning på grund- och avancerad nivå sker genom beslut om utbildningsutbud, innehåll i utbildningsprogram och innehåll i kurser. Uppföljningen av utbud, utbildningsprogram och kurser beskrivs närmare i avsnitt 12.1.

5.1.1 Utbildningsutbud på grund- och avancerad nivå

Utformning och inrättande av utbildningsprogram som leder till examen på grund- eller avancerad nivå regleras i *Riktlinjer för inrättande och avveckling av program vid Karlstads universitet*. Detta dokument beskriver vilka underlag som ska finnas och hur beredning ska ske inför rektors beslut om inrättande eller avveckling av program. Fakultetsnämnderna och Lärarutbildningsnämnden ansvarar för utformning och beskrivning av rutiner för igångsättning och avveckling av utbildningar, inom ramen för rektors beslut om *Generella rutiner för avveckling av kurs eller program* och vad som anges i kap. 7 i *Regler för utbildning på grund- och avancerad nivå vid Karlstads universitet*.

De examina som utfärdas på grundnivå och avancerad nivå är förtecknade i *Lokal examensordning vid Karlstads universitet*. Här anges även universitetets preciserade krav för generella examina.

5.1.2 Innehåll i utbildningsprogram på grund- och avancerad nivå

Beslut om utbildningsplan för utbildningsprogram som leder till examen på grund- eller avancerad nivå är delegerat till den fakultetsnämnd där programmet har sin hemvist. Fakultetsnämnderna ansvarar själva för utformning och dokumentation av beredningsprocesserna för sådana beslut. Beredningen ska innefatta en belysning av hur utbildningens innehåll säkerställer att de nationella examensmålen uppnås för den aktuella examen.

5.1.3 Innehåll i kurser på grund- och avancerad nivå

Beslut om inrättande och avveckling av kurser samt beslut om kursplaner är delegerade till fakultetsnämnderna, som själva ansvarar för utformning och dokumentation av beredningsprocesserna för sådana beslut. För kurser som kan ligga till grund för en examen ska beredningen innefatta en belysning av hur kursens mål bidrar till uppfyllandet av de aktuella examensmålen. För kurser som inte kan ligga till grund för examen ska beredningen innefatta belysning av hur bestämmelserna i Högskolelagen 1 kap 8-9 §§ uppfylls.

5.2 Forskarnivå

Förändringar i utbudet av utbildning på forskarnivå sker genom inrättande eller avveckling av ämne för utbildning på forskarnivå. Dessa beslut är delegerade till fakultetsnämnderna, inom de ramar som anges i *Bedömningsgrunder för inrättande och avveckling av ämne på forskarnivå*.

Innehållet i utbildning på forskarnivå regleras genom de allmänna studieplanerna för utbildning på forskarnivå, som beslutas av fakultetsnämnderna, samt de individuella studieplanerna, som beslutas av dekanerna. Fakultetsnämnderna ansvarar själva för utformning och dokumentation av beredningsprocesserna för dessa beslut. Beredningen ska innefatta en belysning av hur utbildningens innehåll säkerställer att de nationella examensmålen uppnås för den aktuella examen. Uppföljning av utbildningsutbudet och av ämnena för utbildning på forskarnivå beskrivs närmare i avsnitt 12.1.3

6. Studentcentrerat lärande, undervisning och bedömning (ESG 1.3)

Studenternas lärande stöds av den undervisning som anordnas av universitetet och säkerställs genom examination. Konstruktiv länkning är universitetets grund för stödet för studenternas ansvarstagande för sitt lärande och för utveckling av undervisning och examination.

Konstruktiv länkning innebär tydligt uttryckta relationer mellan mål, undervisning och examination i kursplaner och andra styrdokument. Systematisk användning av tydliga mål för lärandet i undervisningen, och bedömning av målens uppfyllelse i examinationen, ska säkerställa utveckling av akademisk kunskap och förmågor. Flexibla utbildningsvägar och olika undervisnings- och examinationsformer utvecklas för att stödja lärandemålets uppfyllelse.

Det stöd som universitetet lämnar för lärares kompetensutveckling (se avsnitt 8) ska säkerställa ett konsekvent och tydligt stöd för en forskningsbaserad utveckling av akademiska lärares studentcentrerade undervisning, utifrån att lärarens roll är väsentlig för att möta behov hos en mångfacetterad studentgrupp samt för att stödja studenters aktiva deltagande i utbildningsprocessen.

Utvärdering av program och kursers konstruktiva länkning ingår genom universitetsgemensamma systemstödet för kurs- och programvärdering, som en viktig del i den kontinuerliga uppföljningen av utbildning på grund- och avancerad nivå.

För undervisning och examination i utbildning på grund- och avancerad nivå regleras studenternas skyldigheter och rättigheter, liksom universitetets åtaganden, i dokumentet *Regler för utbildning på grund- och avancerad nivå*.

7. Antagning, progression, erkännande, examensbevis (ESG 1.4)

7.1 Antagning

Antagning till utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå regleras i universitetets *Antagningsordning för grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå vid Karlstads universitet*, som fastställs av universitetsstyrelsen.

7.1.1 Grundnivå och avancerad nivå

I antagningsordningen beskrivs anmälan till program och kurser, bedömning av behörighet, samt hur urval görs. I enlighet med rektors och universitetsdirektörens delegationsordningar fattas beslut om antagning till kurser och program på grund- och avancerad nivå av chefen för studentcentrum. Studentcentrum ansvarar för utformning och beskrivning av processer för beredning och beslut om antagning, inom de ramar som ges av antagningsordningen.

I enlighet med antagningsordningen beslutar fakultetsnämnderna om vilka urvalskriterier som ska användas för kurser och program inom de ramar som ges av antagningsordningen. Fakultetsnämnderna och lärarutbildningsnämnden ansvarar för utformning av beredningsprocesser och för beslut om urvalskriterier inom sina respektive ansvarsområden.

7.1.2 Forskarnivå

Beslut om antagning till forskarnivå är delegerat till fakultetsnämnderna, som ansvarar för utformning och beskrivning av processer för beredning och beslut om antagning, inom de ramar som anges i antagningsordningen.

7.2 Erkännande

I enlighet med *Rektors delegationsordning* beslutar dekanus vid berörd fakultet om tillgodoräknande av hel kurs och del av kurs på grundnivå och avancerad nivå, efter samråd med Studentcentrum. Dekanus beslutar också om tillgodoräknande på forskarnivå. Lokala föreskrifter för tillgodoräknande ingår i *Lokal examensordning för Karlstads universitet*. Fakultetsnämnderna och Lärarutbildningsnämnden ansvarar för utformning och beskrivning av processer för beredning och beslut av tillgodoräknanden.

7.3 Reell kompetens

I enlighet med *Rektors delegationsordning* och *Universitetsdirektörens delegationsordning* beslutar chefen för Studentcentrum om undantag från behörighetskrav och bedömning av reell kompetens för enskilda studenter, vid behov i samråd med dekanus. I antagningsordningen för grundnivå och avancerad nivå beskrivs

hur ansökan om undantag från behörighetskrav och prövning av reell kompetens görs. Studentcentrum ansvarar för utformning och beskrivning av processer för beredning och beslut av undantag från behörighetskrav och bedömning av reell kompetens för enskilda studenter.

7.4 Progression

Karlstads universitet använder Ladok för dokumentation av studieresultat på grundnivå, avancerad och forskarnivå. Fördjupningsnivån på kurser på grundnivå och avancerad nivå anges i kursplanerna, med successiv fördjupning angiven i enlighet med SUHF:s rekommendation. Även studieresultat och genomförd aktivitet på forskarnivå rapporteras i Ladok. Fakultetsnämnderna och Lärarutbildningsnämnden ansvarar för utformning och beskrivning av ovanstående processer.

7.5 Studieuppehåll

Förfarande vid uppehåll i studier på grund- och avancerad nivå regleras i antagningsordningen. I enlighet med *Rektors delegationsordning* och *Universitetsdirektörens delegationsordning* beslutar chefen för Studentcentrum om beviljande av studieuppehåll. Studentcentrum ansvarar för utformning och beskrivning av process för sådana beslut.

7.6 Examensbevis

Ansökan om utfärdande av examensbevis och handläggningen av sådana ärenden beskrivs i *Lokal examensordning vid Karlstads universitet*.

8. Undervisande personal (ESG 1.5)

De krav på formell kompetens som ställs för utbildningar på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå har beskrivits i avsnitt 5. Universitetets arbetsordning anger att examinator på grundnivå ska ha doktorsexamen och att examinator på avancerad nivå ska vara docent eller professor. För forskarnivå gäller enligt antagningsordningen att både huvudhandledare och examinator ska vara docent eller professor. I undantagsfall kan annan disputerad lärare utses till huvudhandledare, förutsatt att den biträdande handledaren är docent eller professor. Examinator för grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå utses av dekanus.

I universitetets *Anställningsordning* specificeras vilka läroanställningar som finns vid Karlstads universitet och hur vetenskaplig och pedagogisk skicklighet ska bedömas vid rekrytering och befordran av lärare. De huvudsakliga lärarkategorierna är professor, lektor, biträdande lektor, forskarassistent, post-doktor och adjunkt. Rektor beslutar om rekrytering, befordran och anställning av professor, medan dekanus beslutar om rekrytering, anställningsprofil och anställning eller befordran av övriga lärare. Fakultetsnämnderna beslutar om antagning som docent. Anställnings- och befordringsärenden, liksom ansökningar om antagning som docent, bereds av arbets- och befordringsutskott vid fakulteterna. Sakkunnigförfarande tillämpas vid anställning av professor, lektor, biträdande lektor, forskarassistent, samt vid befordran till lektor eller professor och vid antagning som docent. För anställning som lektor eller professor

krävs även högskolepedagogisk utbildning eller på annat sätt förvärvade motsvarande kunskaper⁷.

I *Strategisk plan för Karlstads universitet* uttrycks att lärosätet ska sträva efter att alla lärare ska forska och alla forskare ska undervisa. Mål och delmål kopplade till detta ingår i planen, och aktiviteter och indikatorer på måluppfyllelse ingår i verksamhetsuppdragen till fakulteterna. För att stärka förmågan att attrahera och behålla hög lärarkompetens har universitetsstyrelsen därutöver beslutat en särskild *Strategi och handlingsplan för rekrytering av lärare och forskare*. Här ingår bland annat mål för kompetens, rekryteringsprocess och attraktivitet. I *Plan för att främja lika villkor bland ledare och medarbetare vid Karlstads universitet, som utgår från Strategisk plan för Karlstads universitet*, är rekrytering ett centralt målområde.

Stöd för fortsatt utveckling av personalens kompetens i undervisning och examination ges av Universitetspedagogiska enheten, som är organisatoriskt placerad vid personalavdelningen inom Centrala stödfunktioner. I verksamheten ingår utbildningar och annat stöd för universitetslärare med fokus på målstyrd undervisning och utveckling av examinationsformer och återkoppling, integration av Blended learning i utbildningar vid universitetet och utbildning för forskningshandledare och handledning av examensarbeten.

Universitetspedagogiska enheten anordnar även årligen en intern konferens, och ger ut en rapportserie, där det ges möjlighet för de anställda att presentera utvecklingsarbeten och utbyta erfarenheter om utveckling av undervisning och examination.

För att synliggöra och stödja utveckling av lärarkompetens har universitet infört en särskild karriärstege baserad på undervisningsmeriter. Den som efter sakkunnigprövning bedöms uppfylla specificerade kriterier kan, i enlighet med rektorsbeslut om *Införande av modell för meritering grundad i skicklighet i undervisning och examination (i ämne eller ämnesområde)* utses som Meriterad i undervisning och examination eller Excellent i undervisnings och examination.

För att synliggöra och kommunicera arbetsätt som visats särskilt framgångsrika för att stödja studenternas lärande avser universitet avser även att utveckla kriterier och former för särskilt stöd till framstående utbildningsmiljöer.

9. Läranderesurser och studentstöd (ESG 1.6)

9.1 Fysiska och digitala resurser

Universitetsbiblioteket ansvarar för biblioteksresurser och för studieplatser. Här ingår bland annat platser enskilda studier, tysta arbetsplatser, rum för grupparbeten och

⁷ Om högskolepedagogisk utbildning saknas, kan en anställning ändå ske, under förutsättning att den anställde förbinder sig att genomföra utbildningen och att den planeras inom ramen för kompetensutvecklingstiden under de första två årens anställning. Den utbildning som anordnas av Universitetspedagogiska enheten följer SUHF rekommendationer REK 2016-1.

datorarbetsplatser. Stöd för studenters användning av digitala läranderesurser, t. ex. i distansutbildningar, ges genom IT Studentsupport.

Universitetspedagogiska enheten ger stöd för forskningsbaserad utveckling av undervisning och examination och tillhandahåller, bland annat via resurssidor, digitala resurser och stöd för deras användning. Här ges även stöd för studenters utveckling av digital kompetens.

9.2 Studentstöd

Studentcentrum, som är en del av Centrala stödfunktioner, ansvarar för en rad stödjande aktiviteter inom ramen för Framgångsrika studier. Här ingår bland annat studie- och karriärvägledning, stöd till studenter med funktionsnedsättning och studenthälsan. Studentcentrum ansvarar för närmare utformning och beskrivning av riktlinjer för studie- och karriärvägledning och för annan stödjande verksamhet.

I universitetets *Likabehandlingsplan för studenter* betonas tillgänglighetsperspektiv och att ett aktivt och effektivt likabehandlingsarbete ger studenter bättre förutsättningar för studier och bra studieresultat. Ett utvecklat likabehandlingsarbete bidrar till en bättre utbildningskvalitet där studenter med olika förutsättningar deltar på likvärdiga villkor.

10. Informationshantering (ESG 1.7)

Insamling och sammanställning av uppgifter för uppföljning av verksamheten ingår i uppföljningen av verksamhetsuppdragen. Indikatorer relaterade till universitetets strategi inhämtas dels via verksamhetsrapporteringen, dels direkt av ledningskansliet.

En särskild funktion vid ledningskansliet, Statistikkontor- och analyskontor, fungerar som stöd för ledningskansliets inhämtning och sammanställning av uppgifter. Statistik- och analyskontoret är också stöd för informationshantering i andra sammanhang, t. ex universitetets årsredovisning och vid fakulteternas och Lärarutbildningsnämndens arbete med de underlag för beslut om utbildningsutbud som redovisas i verksamhetsdialogerna (se avsnitt 11.1). Ledningskansliet ansvarar för utformning och beskrivning av riktlinjer för Statistik- och analyskontorets arbete.

Den informationshantering som görs i samband med utvärdering av genomförandet av utbildningar beskrivs närmare i avsnittet om kontinuerlig uppföljning (12.1).

11. Information till allmänheten (ESG 1.8)

Övergripande riktlinjer för intern och extern kommunikation framgår av universitetets *Kommunikationspolicy*.

Information till allmänheten om universitetets verksamhet sker framför allt genom universitetets externa webbplats. Här finns information om utbildningsutbud på grund- avancerad och forskarnivå. Härifrån kan nås utbildningsplaner för program på grund- och avancerad nivå, kursplaner för grundnivå och avancerad nivå samt allmänna

studieplaner för utbildning på forskarnivå, där behörighetskrav och mål för utbildningarna framgår.

I anslutning till styrdokumentet för utbildningsprogram och kurser på grund- och avancerad nivå redovisas även resultat och analyser från den kontinuerliga uppföljning som görs genom kurs- och programvärderingar (avsnitt 12.1).

12. Kontinuerlig uppföljning och regelbunden granskning (ESG 1.9)

12.1 Kontinuerlig uppföljning – grund- och avancerad nivå

Den kontinuerliga uppföljningen av utbildningen på grund- och avancerad nivå innefattar utbildningsutbudet i dess helhet, utbildningsprogram, utbildningsprogram och kurser. I samtliga fall utgör utvärderingarna och de efterföljande analyserna underlag för beslut som syftar till förbättring, i enlighet med PDCA-modellen. För utbud och utbildningsprogram rör sådana beslut framför allt utbildningens innehåll. För kurser kan beslut om förbättringar innefatta såväl utbildningens innehåll som undervisningens genomförande.

12.1.1. Utbudet av utbildning på grund- och avancerad nivå

Kontinuerlig uppföljning av utbildningsutbudet på grund- och avancerad nivå sker, enligt rektorsbeslut om *Årliga redovisningar av fakulteters och lärarutbildningsnämnds beslut om programutbud*, i anslutning till de verksamhetsdialoger som beskrivs i avsnitt 4. Uppföljningen ska innefatta sammanställning av information som belyser utbildningarnas samhällsbehov och arbetsmarknad, tillgänglig lärarkompetens och lärarkapacitet, anknytning till forskande miljö, resultat av utvärderingar och uppföljningar, dekanus beslut om dimensionering och rekryteringsmål för nästkommande termin, samt eventuellt dekanus beslut om andra åtgärder.

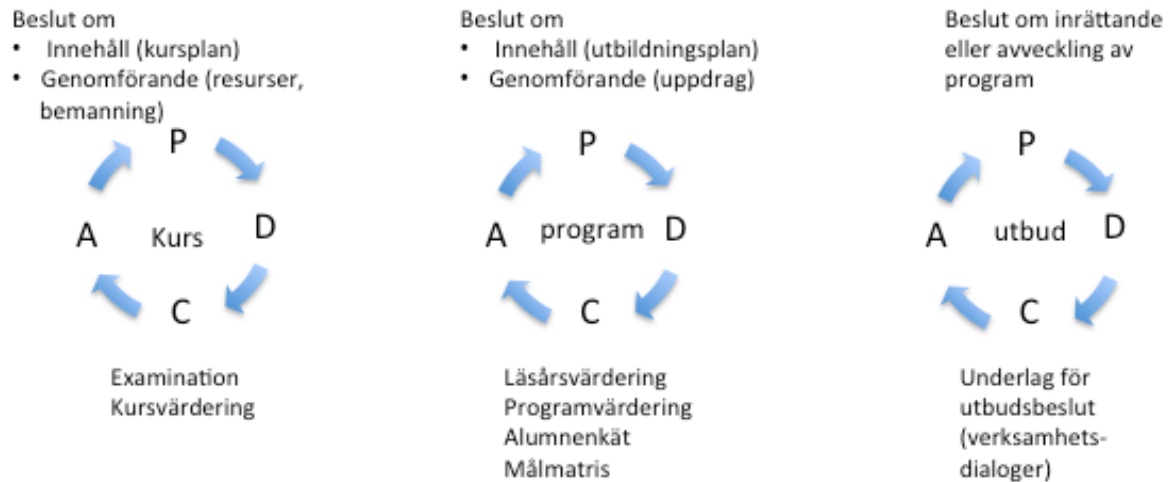
12.1.2 Utbildningsprogram och kurser

För kontinuerlig uppföljning av utbildningsprogram används ett universitetsgemensamt systemstöd för inhämtning och dokumentation av studenternas synpunkter efter varje läsår och efter genomfört program. Förutsättningarna för utbildningsprogrammen belyses också i de uppföljningar av utbildningsutbudet som diskuteras ovan.

För kontinuerlig uppföljning av kurser används universitetsgemensamt systemstöd för inhämtning och dokumentation av studenternas synpunkter efter avslutad kurs i enlighet med rektors beslut om *Införande av universitetsgemensamt system för kursvärdering och kursanalys*. De system som används för program- läsårs- och kursutvärderingar skickar standardiserade enkäter till studenterna i digital form och innefattar även webbformulär för sammanställning och analys av inkomna synpunkter.

Det universitetsgemensamma systemstödet för läsårs-, program och kursvärderingar ska säkerställa möjlighet för studenterna att lämna synpunkter, och att sammanställningar och analyser av inkomna synpunkter görs tillgängliga. Fakultetsnämnderna och Lärarutbildningsnämnden ansvarar själva för att utforma

processer där sammanställningar och analyser ingår i underlagen för beslut om utbildningarna, i enlighet med PDCA-modellen. Fakultetsnämnderna och Lärarutbildningsnämnden ansvarar även för alumnundersökningar där synpunkter inhämtas från utexaminerade studenter som varit verksamma i arbetslivet en tid.

Figur 4. Beslutsunderlag och beslut i den kontinuerliga uppföljningen av utbildning på grund och avancerad nivå

12.1.3 Kontinuerlig uppföljning- forskarnivå

För uppföljning av utbudet på forskarnivå ansvarar fakulteterna. Det innefattar säkerställande att kraven på lärarkompetens och miljö i *Bedömningsgrunder för inrättande och avveckling av ämne på forskarnivå* är uppfyllda, uppföljningen av doktorandernas individuella studieplaner och utvärderingar av de kurser på forskarnivå som ges vid fakulteten. Utbildningarna i deras helhet följs upp genom enkätundersökningar till doktorander där arbets- och studieförhållanden belyses, och alumnundersökningar där utbildningarnas måluppfyllelse och användbarhet i arbetslivet belyses. I fakultetsnämndernas ansvar ingår att utforma och beskriva processer för doktorand- och alumnundersökningar.

12.2 Regelbunden granskning

För effektiv resursanvändning vid regelbunden granskning av utbildningar eftersträvas samordning mellan de utbildningsutvärderingar som UKÄ genomför inom ramen för sitt uppdrag och de granskningar som universitetet genomför. För de utbildningar som UKÄ utvärderar anses ESGs krav på regelbunden granskning vara uppfyllt.

Regelbunden granskning av övriga utbildningar sker i samverkan med Mittuniversitetet och Linneuniversitetet (Treklovermodellen). Rektors beslut om *Pilotomgångar för Treklovers utvärderingssystem* innebär i korthet att Karlstads universitet, Mittuniversitetet och Linneuniversitetet bildar ett konsortium för extern granskning av sina utbildningar. Granskningar genomförs av en bedömargrupp med ledamöter från lärosätena, externa experter, studenter och arbetslivsrepresentant. Underlaget för bedömargruppen innefattar självvärderingar, examensarbeten och intervjuer. De utvärderingskriterier som används följer de som utvecklades av SUHF:s expertgrupp och bygger på högskolelag och högskoleförordning och de av ESGs standarder som är

relevanta för utbildningsutvärdering. Granskningarna har som uttalat syfte att vara både kontrollerande och utvecklande, och ska resultera i rapporter där det för varje utbildning framgår vad som *kan* åtgärdas, vad som *bör* åtgärdas och vad som *måste* åtgärdas för att höja utbildningens kvalitet. Bedömargruppernas rapporter överlämnas till rektor för det lärosäte där den utvärderade utbildningen har sin hemvist. De åtgärder som vidtas med ledning av rapporten rapporteras till den gemensamma ledningsgruppen för Treklöversamarbetet, som sedan återkopplar till berörd rektor.

Utöver den externa regelbundna granskning som görs av UKÄ och i Treklövermodellen avser universitet inrätta en ordning för intern granskning, så kallade audits. Här ligger tyngdpunkten på utveckling och kommunikation av goda exempel, snarare än kontroll.

13 Regelbunden extern kvalitetssäkring (ESG 1.10)

Den granskning och utvärdering av lärosätenas kvalitetssystem som ingår i UKÄs uppdrag utgör huvudparten av den externa granskningen. Externa bedömare kommer också att delta i regelbunden granskning av utbildningar enligt avsnitt 12.2, både i de utbildningsutvärderingar som UKÄ genomför, och i de utbildningsutvärderingar som universitetet genomför.

Bilaga 1: Förteckning över refererade styrdokument

Dokument	Beslut
<i>Arbetsordning vid Karlstads universitet</i>	US 2014-09-23
<i>Rektors delegationsordning</i>	RB 93/16
<i>Universitetsdirektörens delegationsordning</i>	FB 23/16
<i>Modell för kvalitetssäkring och kvalitetsarbete avseende utbildning och forskning vid Karlstads universitet</i>	RB 101/14
<i>Ledar- och medarbetarpolicy</i>	RB 60/16
<i>Plan för att främja lika villkor bland ledare och medarbetare vid Karlstads universitet</i>	RB 37/16
<i>Policy för studentinflytande</i>	RB 118/15
<i>Strategisk plan för Karlstads universitet</i>	US 2014-11-23
<i>Ordning för verksamhetsuppdrag och verksamhetsdialoger</i>	RB 70/15
<i>Bedömningsgrunder för inrättande och avveckling av huvudområden på grund- och avancerad nivå</i>	RB 99/15
<i>Riktlinjer för inrättande och avveckling av program vid Karlstads universitet</i>	RB 101/15
<i>Generella rutiner för avveckling av kurs eller program</i>	RB 19/11
<i>Regler för utbildning på grund- och avancerad nivå vid Karlstads universitet.</i>	RB 22/15
<i>Lokal examensordning vid Karlstads universitet.</i>	RB 94/15
<i>Bedömningsgrunder för inrättande och avveckling av ämne på forskarnivå</i>	RB 100/15
<i>Antagningsordning för utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå vid Karlstads universitet</i>	US-beslut 13/16
<i>Anställningsordning</i>	US 2013-02-18
<i>Strategi och handlingsplan för rekrytering av lärare och forskare</i>	US 12/16
<i>Införande av modell för meritering grundad i skicklighet i undervisning och examination (i ämne eller ämnesområde)</i>	RB 75/16
<i>Likabehandlingsplan för studenter</i>	RB 101/16
<i>Kommunikationspolicy</i>	RB 122/14
<i>Årliga redovisningar av fakulteters och lärarutbildningsnämnds beslut om programutbud</i>	RB 69/15
<i>Införande av universitetsgemensamt system för kursvärdering och kursanalys</i>	RB117/15
<i>Pilotomgångar för Treklövernens utvärderingssystem</i>	RB 28/16

Bilaga 2: Översikt över ansvarsfördelning för kvalitetsarbetet

Organisation	Verksamhetsplanering	Utformning/ Inrättande av utbildning (ESG 1.2)	Studentcentrerat lärande (ESG 1.3)	Antagning mm ESG (1.4)	Undervisande personal (ESG 1.5)	Resurser och stöd (1.6)	Informationshantering (1.7); information till allmänheten (1.8)	1.9 Kontinuerlig uppföljning	1.9 Regelbunden granskning
Universitetsledning: Rektor, styrelse	<ul style="list-style-type: none"> •Besluta strategi •Besluta verksamhetsuppdrag till Fak/LUN/CS 	<ul style="list-style-type: none"> •Beslut om inrättande/avveckling av program och huvudområden på grund- och avancerad nivå •Beslut om antagningsordning 	<ul style="list-style-type: none"> •Besluta Regler för utbildning på grund- och avancerad nivå •Besluta Systemstöd för kurs- läsårs- och programutvärderingar 	<ul style="list-style-type: none"> •Besluta Antagningsordning 	<ul style="list-style-type: none"> •Formella kompetenskrav för grund-, -avancerad och forskarnivå •Anställningsordning •Rekryteringsstrategi •Beslut om professor 		<ul style="list-style-type: none"> •Besluta kommunikationspolicy 	<ul style="list-style-type: none"> •Besluta systemstöd för kurs-, läsårs- och programutvärdering 	<ul style="list-style-type: none"> •Beslut om Treklövermodellen och de beslut som specificeras där
Fakulteter	<ul style="list-style-type: none"> •Rapport till ledning vid verksamhetsdialoger och via Stratsys •Besluta uppdrag till institutioner eller avdelningar 	<ul style="list-style-type: none"> •Förslag om program och huvudområden på grund- och avancerad nivå •Beslut om utbildningsplan för program. •Beslut om kursplaner. •Beslut om ämne på forskarnivå; allmänna och individuella studieplaner 	<ul style="list-style-type: none"> •Besluta kurs- och utbildningsplaner •Målmatriser •Kurs- och programvärderingar 	<ul style="list-style-type: none"> •Beslut om urvalskriterier för kurser och program. •Forskarnivå: beslut om inrättande och antagning 	<ul style="list-style-type: none"> •Beslut om anställningsprofil •Beredning och beslut om anställning och befordring (utom professor) •Docent, meriterade och excellenta lärare 		<ul style="list-style-type: none"> •1.7: Efterfrågade data i verksamhetsrapportering 	<ul style="list-style-type: none"> •Genomföra program- och läsårsvärderingar och analyser •Översikt kursanalyser •Omsätta resultat i åtgärder 	<ul style="list-style-type: none"> •Självvärderingar, annat underlag
Lärarutbildningen (LUN)	<ul style="list-style-type: none"> •Rapport till ledning vid verksamhetsdialoger och via Stratsys •Beställa kurser 	<ul style="list-style-type: none"> •Lärarutbildning: Förslag om program och huvudområden på grund- och avancerad nivå. •Beslut om utbildningsplan för program. 	<ul style="list-style-type: none"> •Besluta kurs- och utbildningsplaner •Målmatriser •Kurs- och programvärderingar 	<ul style="list-style-type: none"> •Beslut om urvalskriterier för kurser och program i lärarutbildning 			<ul style="list-style-type: none"> •1.7 Efterfrågade data i verksamhetsrapportering 	<ul style="list-style-type: none"> •Genomföra program- och läsårsvärderingar och analyser •Omsätta resultat i åtgärder (innehåll) 	<ul style="list-style-type: none"> •Bidra till självvärderingar, annat underlag
Centrala stödfunktioner	<ul style="list-style-type: none"> •Rapport till ledning vid verksamhetsdialoger och via Stratsys •Besluta uppdrag till avdelningar, uppföljning av uppdrag 		<ul style="list-style-type: none"> •Universitetsped. enh.: Stöd för konstruktiv länkning, lärarkompetens 	<ul style="list-style-type: none"> •Studentcentrum: Beskrivning av processer •Grund och avancerad nivå: antagning 	<ul style="list-style-type: none"> •Personalavd.: stöd vid rekrytering •Universitetsped. enh.: Utbildningar, konferens, 	<ul style="list-style-type: none"> •Biblioteket •Studentcentrum/ Framgångsrika studier 	<ul style="list-style-type: none"> •1.7: Ledningskansli-statistik- och analyskontor •Kommunikationsavd: allmänheten 	<ul style="list-style-type: none"> •Utvecklar och förvaltar systemstöd 	<ul style="list-style-type: none"> •Stöd för underlag
Institutioner	<ul style="list-style-type: none"> •Rapportera till ledning för fakulteter 	<ul style="list-style-type: none"> •Beredning kursplaner •Beredning individuella studieplaner 		<ul style="list-style-type: none"> •Forskarnivå: bereda antagning 	<ul style="list-style-type: none"> •Tjänsteplanering 		<ul style="list-style-type: none"> •Efterfrågade data i verksamhetsrapportering 	<ul style="list-style-type: none"> •Genomföra och sammanställa kursanalyser •Omsätta resultat i åtgärder (genomförande) 	<ul style="list-style-type: none"> •Bidra till självvärderingar, annat underlag

LEDNINGSKANSLIET

2015-12-16

Dnr C2013/326

Policy för studentinflytande vid Karlstads universitet

Principer för studentinflytande

1 kap. 4 § högskolelagen

Kvalitetsarbetet är en gemensam angelägenhet för högskolornas personal och studenter.

Att utveckla ett väl fungerande studentinflytande är en central del av universitetets kvalitetsarbete. Aktiva studenter som vill och kan påverka sin studiesituation är en förutsättning för god kvalitet i våra utbildningar. Studenterna vid Karlstads universitet ska ses som medarbetare, d.v.s. jämlika deltagare i all verksamhet. Med studenter avses studenter på såväl kurs som program på grundnivå och avancerad nivå samt på forskarnivå. Synen på studenter och doktorander som medarbetare innebär ansvar och rättigheter vad gäller inflytande på såväl formell som informell nivå.

En viktig förutsättning för studentinflytande är att studenterna har en aktiv och engagerad roll, både som individer och kollektiv. Studenterna kan påverka universitetets verksamhet på flera olika sätt: genom direkt deltagande i utbildningen, via representation i olika organ och genom sina organisationer och sammanslutningar. Alla studenter har ett ansvar att påverka och utveckla utbildningen. En förutsättning för detta är att universitetet initierar, stödjer, uppmuntrar och på andra sätt stimulerar studenternas engagemang i undervisningen och i universitetets arbete i allmänhet. Formerna för studentinflytande måste utvecklas för hela universitetet på ett tydligt och likvärdigt sätt.

Utöver frågor som är direkt kopplade till utbildningen och kvalitetsutvecklingen finns det även frågor av mer allmänt eller övergripande slag som berör studenter. Ett exempel för framgångsrika studier är en god arbetsmiljö. Universitetet ansvarar för studenternas arbetsmiljö och ska arbeta för att förbättra studenternas arbetsmiljö i alla avseenden.

Beslut	RB 72/13 Rev. RB 118/15	Dnr.	C2013/326 Rev. C2015/840	Ersätter	
Giltighet fr.o.m.	2013-06-19	t.o.m.	tillsvidare	Handläggare	Frida Gråsjö

Studentrepresentation i nämnder och andra organ

1 kap. 4a § högskolelagen

Studenterna skall ha rätt att utöva inflytande över utbildningen vid högskolorna. Högskolorna ska verka för att studenterna tar aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen.

2 kap. 4 § högskolelagen

Lärare och studenter vid högskolan har rätt att vara representerade i styrelsen.

2 kap. 7a § högskoleförordning

Studenterna har rätt att vara representerade med tre ledamöter i styrelsen.

2 kap. 7 § högskolelagen

Studenterna har rätt att vara representerade när beslut fattas eller beredning sker som har betydelse för utbildningen eller studenternas situation.

2 kap. 14 § högskoleförordning

Om beslut ska fattas eller beredning ska genomföras av en enda person, ska information lämnas till och samråd ske med en studentrepresentant i god tid före beslutet eller slutförandet av beredningen.

10 kap. 4 § högskoleförordning

Disciplinnämnden skall bestå av rektor som ordförande, en lagfaren ledamot som skall vara eller ha varit

ordinarie domare och en företrädare för lärarna vid högskolan. Studenterna har rätt att vara representerade i nämnden med två ledamöter.

7 § studentkårsförordningen

En studentkår vid en högskola får utse och entlediga representanter för studenterna när de enligt 2 kap. 7 § högskolelagen har rätt att vara representerade.

När nya organ bildas, såväl permanenta som tillfälliga, är universitetet skyldigt att meddela studentsammanslutning som fått kärstatus om detta och beskriva organets syfte och befogenheter. Studentsammanslutning som fått kärstatus utser sedan representanter för studenterna när det är aktuellt. Utgångspunkten är att det är studenterna som avgör om det är relevant för dem att medverka i ett visst organ eller inte. I universitetets arbets- och delegationsordning framgår vilken utsträckning studentrepresentationen ska ha. Även i beslutande och beredande instanser inom fakulteterna som inte anges i arbets- och delegationsordningen, t.ex. programråd eller ämnesråd, ska studenterna ges möjlighet att representeras, oavsett om dessa är permanenta eller tillfälliga. När antalet studentrepresentanter i organen fastställs ska universitetet rådfråga studentsammanslutning som fått kärstatus. Universitetet ska

underlätta för studenterna att praktiskt genomföra sin utbildning samtidigt som de är representanter i ett organ.

Listor på samtliga permanenta och tillfälliga beslutande och beredande organ ska finnas tillgängliga på ledningskansliet och på fakulteternas kanslier, och uppdateras regelbundet. Ansvariga för listorna är centralt universitetsdirektören och på fakulteterna respektive dekan.

Regelbundna möten för information och samråd i syfte att stärka studentinflytandet ska hållas mellan studentsammanslutning som fått kärstatus och personal med beslutande och beredande funktioner som rektor, prorektor, dekaner, universitetsdirektör och avdelningschefer.

Studentinflytande på kurs- och programnivå

1 Kap 14 § högskoleförordning

Högskolan skall ge de studenter som deltar i eller har avslutat en kurs en möjlighet att framföra sina erfarenheter av och synpunkter på kursen genom en kursvärdering som anordnas av högskolan. Högskolan skall sammanställa kursvärderingarna samt informera om resultaten och eventuella beslut om åtgärder som föranleds av kursvärderingarna. Resultaten skall hållas tillgängliga för studenterna.

Samtliga kurser och utbildningsprogram vid Karlstads universitet ska utvärderas av studenterna, såväl på grundnivå och avancerad nivå som på forskarnivå. Även den handledning som ges inom ramen för examensarbeten på grundnivå, avancerad nivå och forskarutbildning ska utvärderas. Kursvärderingar och utvärderingar av utbildningsprogram är viktiga verktyg för studentinflytande och ger universitetets alla studenter möjlighet att delta i kvalitetsarbetet vid universitetet. Ansvaret för att kursvärderingar genomförs och sammanställs ligger på studierektor.

Studentsammanslutning som fått kärstatus och universitetet ska samarbeta vad gäller kursvärderingars utformning. Det gäller såväl ordningen för genomförande och rapportering av resultat som utformning av frågor till kursvärderingarna. Båda parter har rätt att utforma frågor som ska ställas i kursvärderingarna. I kursvärderingarna kan förutom utbildningsfrågor även vissa studiesociala frågor lyftas, t.ex. angående studietempo och stress. Det ska inom respektive fakultet utarbetas en policy för arbetet med kursvärderingar. I denna bör ingå hur kursvärderingar inom fakulteten utformas, genomförs och följs upp.

Kursvärderingarna ska genomföras på ett sådant sätt att studenterna stimuleras att aktivt delta i dessa. Studenterna ska ges tillfälle att utifrån genomförd kursvärdering diskutera förbättringsåtgärder med läraren. Vid kursstart ska läraren informera och samråda med studenterna om hur kursvärderingen, såväl den löpande som den avslutande, ska ske. Läraren ska vid samma tillfälle även informera om resultatet av tidigare kursvärderingar och de eventuella förändringar som gjorts med anledning av dessa. Skriftliga sammanfattningar av kursvärderingarna ska sammanställas. Dessa dokument ska finnas tillgängliga på respektive utbildnings hemsida.

Studenterna ska alltid ha möjlighet att vara anonyma vid kursvärderingar. Skriftliga anonyma kursvärderingar kan kompletteras med andra former av utvärderingar som baseras på en dialog mellan lärare och studenter. Att olika former av utvärderingar sker kontinuerligt under kursen är viktigt då det ger signaler till lärare hur kursens innehåll och former upplevs av studenterna. Det skapar i sin tur möjligheter för studenter och lärare att gemensamt komma överens om eventuella förändringar.

Utvärdering och uppföljning av studentinflytande

Varje fakultet ska ha en handlingsplan för arbete med studentinflytande på fakulteten. I handlingsplanen ska de åtgärder som krävs för att uppnå målen i denna policy ingå. I handlingsplanen ska även ingå beslut om åtgärder och ansvarsfördelning. Uppföljning och utvärdering av de åtgärder som ingår i handlingsplanen ska göras årligen av fakultetsnämnden.

Studentsammanslutning som fått kärstatus ska ges tillfälle att medverka i universitetets årsredovisning.

Rektorsbeslut

Nr 61/17

2017-05-17

Dnr C2017/461

Ärende: Handlingsplan för Jämställdhetsintegrering vid Karlstads universitet 2017-2019

Handläggare: Anki Nordmarker

Bakgrund:

Karlstads universitet har liksom övriga universitet och högskolor i uppdrag att utveckla arbetet med jämställdhetsintegrering i syfte att nå de jämställdhetspolitiska målen. Planen ska innehålla utvecklingsbehov, mål och aktiviteter som lärosätet avser att vidta samt genomföras under 2017-2019. Planen ska var upprättad senast den 15 maj 2017 och redovisning av åtgärder och resultat utifrån planen ska ske i varje universitet och högskolas årsredovisning för 2017-2019.

MBL-information/

Förhandling: Nej

Beslut

Föreliggande handlingsplan har tagits fram i samarbete med universitetsledningen, chefer i organisationen, jämställdhetsintegreringsgruppen vid Kau, med input från nätverksträffar med Nationella sekretariatet för genusforskning samt utifrån underlag om ojämställdhet inom akademien. Handlingsplanen har remitterats till fakultetsledningar, lärarutbildningsnämnden och centrala stödfunktioner, varefter revideringar skett. Planen sträcker sig fram till delmål och aktiviteter som identifierar *vad* som ska göras respektive uppnås. Nästa steg blir att tydliggöra *hur*, *av vem/vilka* och med *preciserat när*.

I detta ärende har Åsa Bergenheim beslutat och Anki Nordmarker varit föredragande. Thomas Blom, prorektor, Anne-Christine Larsson Ljung, universitetsdirektör, och Amanda Green, studentkårens ordförande, har varit med om den slutliga handläggningen utan att delta i avgörandet.

[Undertecknat original finns i diariet](#)

Åsa Bergenheim

Anki Nordmarker

Kopia av beslutet utsänt till:

- Diariet

- Fakulteterna
- Prefekter
- Chefer Centrala stöd

Handlingsplan för Jämställdhetsintegrering vid Karlstads universitet 2017-2019

Beslut	RB 61/17	Dnr. 2	C2017/461	Ersätter	
Giltighet fr.o.m.	2017-05-17	t.o.m.	tillsvidare	Handläggare	Anki Nordmarker

Innehåll

1	Sammanfattning.....	3
2	Kontaktperson för arbetet med jämställdhetsintegrering.....	3
3	Godkännande.....	3
4	Bakgrund och nulägesbeskrivning	5
4.1	Process för framtagande av handlingsplan	5
4.2	Lärosätets tidigare arbete med jämställdhetsintegrering	6
4.3	Identifierade problem- och målområden	8
5	Utvecklingsbehov och aktiva åtgärder	9
5.1	Utvecklingsbehov 1 – utbildningens villkor.....	9
5.2	Utvecklingsbehov 2 – forskningens villkor.....	9
5.3	Utvecklingsbehov 3 – ledarskap och stödprocesser	9
5.4	Utvecklingsbehov 4 – reglering och övergripande styrning.....	9
6	Genomförande och uppföljning.....	10
6.1	Implementering	10
6.2	Planering och uppföljning	10
6.3	Ansvar och organisering.....	10
7	Mål och aktivitetslista – bilaga 1 (sid 1-13)	10

1 Sammanfattning

Karlstads universitet har liksom övriga statliga lärosäten i Sverige i uppdrag av regeringen att jämställdhetsintegrera verksamheten. Syftet med jämställdhetsintegreringen är att bidra till att uppfylla de jämställdhetspolitiska målen. Ledningen vid Karlstads universitet har beslutat att fokusera arbetet inom fyra områden: (1) Utbildningens villkor, (2) Forskningens villkor, (3) Ledarskap och stödprocesser samt (4) Reglering och övergripande styrning. Till varje område hör ett antal samhällsrelaterade problem som var för sig har ett antal lärosätesspecifika problem med tillhörande mål och delmål/aktiviteter. De övergripande utvecklingsbehoven relaterat till respektive område är: (1) Kunskap om genus och jämställdhet ska inkluderas i samtliga utbildningar. Särskilda insatser behövs för de könssegregerade utbildningarna. (2) Jämställdhet ska prägla forskningens villkor i alla dess led, från rekrytering till resursfördelning, karriärvägar och meritering. (3) Jämställdhet ska genomsyra rutiner och förhållningssätt i arbetet med ledarskap, kompetensförsörjning, arbetsvillkor, arbetsmiljö och administrativt stöd. (4) Jämställdhet ska genomsyra all reglering och styrning av och i verksamheten. Planen sträcker sig fram till delmål och i några fall riktade aktiviteter det vill säga *vad* som ska göras. I implementeringsfasen och genomförandet identifieras *hur*, av *vem/vilka* och *när*.

2 Kontaktperson för arbetet med jämställdhetsintegrering

Anki Nordmarker, fil.dr. i psykologi, HR-specialist och jämställdhetsintegreringssamordnare.

Anki.Nordmarker@kau.se Tel: 054-700 2290

3 Godkännande

Åsa Bergenheim, Rektor

4 Bakgrund och nulägesbeskrivning

Karlstads universitet fick i samband med regleringsbrevet 2016, tillsammans med övriga statliga universitet och högskolor, samt Chalmers och Högskolan i Jönköping, i uppdrag att jämställdhetsintegrera verksamheten. I uppdraget anges:

Universitet och högskolor ska ta fram en plan för hur lärosätet avser att utveckla arbetet med jämställdhetsintegreringen i syfte att verksamheten ska bidra till att nå de jämställdhetspolitiska målen, tex. i fråga om lika möjligheter till karriärvägar, könsbundna studieval och genomströmning. Planen ska innehålla utvecklingsbehov, mål och aktiviteter som lärosätet avser att vidta samt genomföras under 2017-2019. Vidare ska planen beskriva på vilket sätt jämställdhet ska integreras och bli en del av lärosätets ordinarie verksamhet, exempelvis i lärosätets styrprocesser.

Syftet med jämställdhetsintegreringen är att verksamheten vid lärosätet ska bidra till att uppnå de jämställdhetspolitiska målen, vilket innebär att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Målet uttrycks i sex delmål: (1) en jämn fördelning av makt och inflytande, (2) ekonomisk jämställdhet, (3) jämställd utbildning, (4) jämn fördelning av det obetalda hem- och hushållsarbetet, (5) jämställd hälsa, och (6) mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Det innebär således att de åtgärder som lärosätet avser att genomföra inte bara ska jämställdhetsintegrera Karlstads universitet utan i förlängningen och i huvudsak bidra till ett mer jämställt samhälle.

4.1 Process för framtagande av handlingsplan

En jämställdhetsintegreringssamordnare med bred förankring i organisationen, tillsattes i februari 2016. Inledningsvis genomfördes en informations-, förankrings- och dialogprocess med dekaner, fakultetsnämnder, chefer inom centrala stödfunktioner, tematiskt råd och arbetsmiljökommittén. Forskare inom genusområdet kopplades tidigt in i processen.

En workshop med universitetsledningen ihop med representanter från Nationella sekretariatet för genusforskning genomfördes i oktober 2016. Sju områden med ett antal underområden identifierades som viktiga i det fortsatta jämställdhetsarbetet.

I november 2016 genomfördes ett internat med fokus på genus och jämställdhet, för alla chefer vid lärosätet. Totalt deltog 41 personer. Internatet innehöll en historisk exposé omkring kön och genus (Å Bergenheim), en presentation av forskning om könssegregerade utbildningar och yrken (L Holth), en introduktion om jämställdhetsintegrering i organisationer (A-C Callerstig) och gruppdiskussioner om styrkor, svagheter och utmaningar relaterat till jämställdhetsuppdraget för Karlstads universitet.

En jämställdhetsintegreringsgrupp tillsattes den 14 december 2016. Gruppen består av representanter från kärnverksamheterna (tre prodekaner, två prefekter, studentkårens ordförande samt en studievägledare med ansvar för lika villkor för studenter), från stödverksamheterna (planeringschef och administrativ chef), sakkunnig inom genus (en av prefekterna tillika genusforskare) samt jämställdhetsintegreringssamordnaren. Ett förslag till handlingsplan togs fram med utgångspunkt i uppdraget, input från nätverksträffar, dialoger med verksamhetsrepresentanter, resultaten från workshoppen med universitetsledningen, diskussionerna från chefsinternatet, vägledningar från Nationella Sekretariatet för Genusforskning samt gruppens egna erfarenheter och kompetenser.

Förslaget har därefter varit på remiss till fakultetsledningarna, lärarutbildningsnämnden och ledningen för centrala stödfunktioner, varpå revideringar genomförts. Avstämningar med rektor har skett kontinuerligt under processens gång. Fastställd plan beslutades av rektor i maj 2017.

4.2 Lärosätets tidigare arbete med jämställdhetsintegrering

Vid Karlstads universitet, tidigare Högskolan i Karlstad, har ett jämställdhetsarbete bedrivits åtminstone sedan 1982, dvs under en period av 35 år. I jämställdhetsgruppens protokoll från 6 december 1982 står att läsa att man ansöker om medel för att anordna en temadag om utbildningens betydelse för jämställdheten, att "gubbstrukturen" i verksamheten behöver diskuteras samt att jämställdhetsperspektivet bör beaktas inför nästa års val till styrelser och nämnder. Två år senare beslutas att en jämställdhetsplan ska utarbetas samt att det i biblioteket ska reserveras en hylla för nyinkommen litteratur av intresse från jämställdhetssynpunkt.

Därefter kan man i bevarade protokoll och minnesanteckningar läsa hur jämställdhetsarbetet vid Karlstads universitet/ Högskolan i Karlstad bedrivits under de fortsatta 35 åren. Jämställdhetsgruppen blev sedermera en Jämställdhetskommitté som har diskuterat och beslutat om jämställdhetsplaner och andra jämställdhetsbefrämjande åtgärder. I maj 1999 föreslår Jämställdhetskommittén, som då leds av Bengt Westerberg, att jämställdhetsarbetet vid lärosätet delas upp i tre delprojekt: Jämställdhetsarbete bland anställda, Jämställdhetsarbete bland studenter, samt Genusperspektiv i utbildning och forskning. Projekten leds av varsin styrgrupp och samordnas av Jämställdhetskommittén. I en skrivelse till rektor, av jämställdhetskommitténs ordförande Bengt Westerberg 21 maj 1999, kan man läsa följande:

Långsiktigt är målet naturligtvis att jämställdhet mellan kvinnor och män skall vara så självklar att någon jämställdhetskommitté och något jämställdhetsarbete inte skall behövas. Där är vi emellertid inte än.

I samband med en genomgripande omorganisation 2013 övertogs jämställdhetskommitténs arbete av Tematiska rådet, som också hanterade frågor kring internationalisering och hållbar utveckling. Från januari 2017 hanteras frågor om lika villkor och jämställdhet av Arbetsmiljökommittén, som i och med det håller samman frågor relaterade till arbetsmiljölagstiftningen, diskrimineringslagen, statens gemensamma värdegrund och uppdraget att jämställdhetsintegrera verksamheten.

Universitetet följer lagar och förordningar vad gäller jämställdhetsplaner/lika villkorsplaner för anställda och studenter, kontinuerliga lönekartläggningar, åtgärdsplan vid diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling, tillgänglighetsplaner m.m. Jämställdhetsperspektivet belyses på ett självklart sätt i samband med rekryteringar, vid tillsättningar av ledningsgrupper, styrgrupper och rådgivande organ. Lärosätet arbetar aktivt med breddad rekrytering, har ett väl utvecklat stöd till studenterna via studenthälsan och studievägledarna och jobbar tillsammans med studentkåren för att främja jämlikhet och lika villkor. Under senare år har satsningar gjorts för att främja kvinnliga forskares möjlighet till meritering och befordran till professor.

På övergripande nivå har universitetet en relativt jämn könsfördelning som dock skiljer det sig åt inom vissa personalkategorier, enligt tabellen nedan (siffrorna anger årsarbetskrafter, årsredovisning 2016)

Kategori	kvinnor		män		totalt
Administrativ/teknisk personal	240	72%	95	28%	335
Adjunkt	132	61%	84	39%	217
Doktorand	40	41%	57	59%	97
Lektor	124	47%	141	53%	266
Professor	25	31%	56	69%	81
Annan undervisande/forskande personal	9	32%	19	68%	28
Totalt	572	56%	452	44%	1024

Könsfördelningen bland chefer ser ut enligt följande (2016 års siffror)

Chefskategori	Kvinnor		Män		Totalt
Samtliga chefer och ledningsfunktioner, alla nivåer	25	49%	26	51%	51
Chefer med personalansvar	18	50%	18	50%	36
Universitetets högsta ledningsgrupp	2	40%	3	60%	5

Sammanfattningsvis har universitetet som organisation en jämn könsfördelning (inom spannet 40/60), detsamma gäller inom kategorierna chefer, lektorer och doktorander. Adjunkter ligger på gränsen med värdet 61% kvinnor och 39 % män, medan skev könsfördelningen återfinns bland administrativ/teknisk personal där 72% är kvinnor samt professorer där 69% är män.

En väsentlig aspekt i sammanhanget är att även om det finns en kvantitativ balans mellan könen inom och mellan olika kategorier så är det inte givet att det också är balans vad gäller makt och påverkansmöjlighet. Maktbalansen kan påverkas bland annat av sammansättningen i rådgivande och beslutande organ, ledningskulturer, möteskulturer och inflytandet av formell respektive informell makt.

4.3 Identifierade problem- och målområden

De områden som identifierats har framkommit i diskussioner och workshops, utifrån tidigare kända fakta om ojämställdhet inom akademien som tex: Jämställdhet i akademien – en forskningsöversikt (Dahlerup, 2010), Jämställdhetsanalys av Karlstads universitet (Bergman, Enghag, Eriksson, Krekula & Portfelt, 2011), Jämställda fakulteter? (Göteborgs universitet, 2012), Fördelning eller förfördelning? Forskningsfinansiering, jämställdhet och genus – en forskningsöversikt (Bondestam & Grip, 2015), Kvinnor och män i högskolan (UKÄ, 2016), myndighetens egna årsredovisningar samt information på www.genus.se. Några genomgripande kvantitativa kartläggningar eller analyser har inte genomförts i detta skede utan föreslås i något fall som aktiva åtgärder relaterat till specifikt målområde.

Föreliggande plan innehåller fjorton övergripande samhällsrelaterade problemområden. Genom aktiva åtgärder, relaterade till dessa områden, bidrar lärosätet med att uppnå de jämställdhetspolitiska målen. De samhällsrelaterade områdena är följande: a) könssegregerade studieval, b) jämställdhetsperspektiv i utbildningarna, c) studentinflytande, d) värdegrund och bemötande, e) forskningens villkor, f) bedömningar, rekryteringar och karriärvägar, g) internationell meritering, h) ledarskap, makt och jämställdhet, i) arbetsvillkor och jämställdhet, j) systematiskt arbetsmiljöarbete och jämställdhet, k) rekrytering och övrig kompetensförsörjning, l) verksamhetsplanering ur ett jämställdhetsperspektiv, m) formella och informella maktstrukturer samt n) strategisk resursfördelning och jämställdhet. Planen sträcker sig från samhällsrelaterade problem, via lärosätesspecifika problem och mål, till preciserade delmål och i några avseenden riktade aktiviteter.

Att jämställdhetsintegrera verksamheten förutsätter kunskap och förståelse hos alla inblandade parter. Genom görandet, genom att få upp frågorna på agendan tex i samband med beslutsfattande, framtagande av riktlinjer, bedömningskriterier, examensmål och kursplaner, kommer kunskapen successivt att växlas upp. Inledningsvis krävs dock fördjupande, tillämpningsbar och riktad kunskapsuppväxling inom genus och jämställdhet för beslutsfattare, handläggare, lärare, studievägledare, kommunikatörer och ledare. Denna kunskapsuppväxling ingår som delar i handlingsplanen men måste ses som ett kontinuerligt arbete som i längden bidrar till en mer jämställd kultur, där bemötande, förhållningssätt och övriga handlingar och ageranden karaktäriseras av jämställdhet och lika villkor.

Universitet och högskolor har en stor och viktig uppgift i det samhälleliga jämställdhetsarbetet i och med utbildningarna av studenter och doktorander. Genom att se till att utbildningarna genomsyras av såväl jämställt bemötande och bedömning som att innehållsmässigt integrera jämställdhet som en självklar faktor i kursplaner och examensmål, kommer utvecklingen mot ett mer jämställt samhälle att få stark drivkraft då de utexaminerade studenterna tar plats på arbetsmarknaden. Karlstads universitet har flera könssegregerade utbildningar som är särskilt angelägna att lägga kraft på, inte minst lärarutbildningarna, vård- och omsorgsutbildningarna samt ingenjörsutbildningarna, som var för sig har sina specifika utmaningar relaterat till de jämställdhetspolitiska målen. Vi ser en särskilt kraftfull samhällseffekt av att öka kunskapen om genus, jämställdhet och lika villkor för studenter, lärare, samarbetspartners och avnämare inom lärarutbildningarna, då dessa grupper sedermera kommer att bidra till en mer jämställd förskola och skola. Detsamma gäller vårdutbildningarnas betydelse för en jämställd vård och jämställd hälsa. Därav är dessa två utbildningsområden särskilt högprioriterade i handlingsplanen.

5 Utvecklingsbehov och aktiva åtgärder

Identifierade problemområden har indelats i fyra verksamhetsområden med tillhörande utvecklingsbehov. Dessa har sedan utmynnat i aktiva åtgärder såväl övergripande som mer detaljerat. De övergripande presenteras här medan de mer detaljerade återfinns i mål- och aktivitetslistan (bilaga).

Nedanstående aktiva åtgärder avser Karlstads universitet att vidta 2017-2019.

5.1 Utvecklingsbehov 1 – utbildningens villkor

Kunskap om genus och jämställdhet ska inkluderas i samtliga utbildningar. Särskilda insatser behövs för de könssegregerade utbildningarna.

- a) Jämställdhetsperspektivet ska ingå i alla utbildningar och framgå i examensmål, kursplaner och utbildningsplaner.
- b) Rekryteringen till, klimatet inom och avhoppet från de könssegregerade utbildningarna ska uppmärksammas särskilt.
- c) Lärare, studievägledare och VFU-handledare ska vara kunniga inom genus och jämställdhet relaterat till de utbildningar och yrken de representerar.

5.2 Utvecklingsbehov 2 – forskningens villkor

Jämställdhet ska prägla forskningens villkor i alla dess led, från rekrytering till resursfördelning, karriärvägar och meritering.

- a) Vid fördelning av forskningsmedel ska jämställdhetsperspektivet alltid beaktas.
- b) Bedömningar, rekryteringar, meritering och karriärutveckling ska genomföras genusmedvetet.
- c) Internationell meritering ska underlättas genom genusmedveten tjänsteplanering.

5.3 Utvecklingsbehov 3 – ledarskap och stödprocesser

Jämställdhet ska genomsyra rutiner och förhållningssätt i arbetet med ledarskap, kompetensförsörjning, arbetsvillkor, arbetsmiljö och administrativt stöd.

- a) Könade förväntningar, formella och informella maktstrukturer ska belysas ur ett jämställdhetsperspektiv.
- b) Systematiskt arbetsmiljöarbete, kartläggningar och åtgärder ska innehålla ett jämställdhetsperspektiv.
- c) Administrativa rutiner, rekryteringar och förutsättningar för ledarskap ska vara jämställt.
- d) Jämställdhet och normkritik ska integreras i ledarutvecklingsprogram och högskolepedagogiska utbildningar.

5.4 Utvecklingsbehov 4 – reglering och övergripande styrning

Jämställdhet ska genomsyra all reglering och styrning av och i verksamheten.

- a) Jämställdhetsperspektivet ska införlivas i budget-, planerings-, fördelnings- och beslutsprocesser.
- b) Representation i rådgivande och beslutande organ ska vara kvantitativt och kvalitativt jämställt.

6 Genomförande och uppföljning

6.1 Implementering

Föreliggande handlingsplan sträcker sig fram till preciserade delmål och i viss mån aktiviteter. Nästa steg är att omsätta dessa i aktiva åtgärder. Ledningsgrupper samt andra rådgivande och beslutande organ, kommer att utifrån handlingsplanen få i uppdrag att omsätta delmålen till aktiva åtgärder inom den egna verksamheten. Den jämställdhetsintegreringsgrupp som tillsattes i december 2016 kommer att fortsättningsvis vara ett stöd genom implementering och genomförande.

6.2 Planering och uppföljning

Handlingsplanen för jämställdhetsintegrering kommer successivt att ingå som en integrerad del av lärosätets ordinarie verksamhets- och styrprocesser. Det innebär att uppdragen planeras in i samband med övriga verksamhetsuppdrag och följs upp i ordinarie verksamhetsuppföljningsdialoger med rektor. Inledningsvis kommer dock planen för jämställdhetsintegrering att behandlas och beaktas i den särskilda ordning som den i nuläget kräver.

6.3 Ansvar och organisering

Det övergripande ansvaret för verksamheten, så även jämställdhetsintegreringen, har rektor.

Verkställandet och därmed ansvar för specifika delar sker enligt universitetets delegationsordning. I handlingsplanen anges ansvarig för respektive delmål enligt denna.

Jämställdhetsintegreringssamordnaren kommer att följa och stödja handlingsplanens utveckling under perioden. Målet är att år 2020 är jämställdhet så pass integrerat i verksamheten att det ingår som en självklarhet i den ordinarie verksamhetsplaneringen och verksamhetsstyrningen.

7 Mål och aktivitetslista – bilaga 1 (sid 1-13)

I nedanstående mål- och aktivitetslista presenteras och preciseras delmål och aktiviteter relaterade till lärosätets specifika problem, de samhällsrelaterade problemen och de övergripande utvecklingsbehoven.

Delmålen/aktiviteterna är prioriterade i tre steg enligt följande:

- 1 = nödvändigt att genomföra inledningsvis under perioden
- 2 = nödvändigt att genomföra under perioden
- 3 = bör genomföras under perioden

Bilaga 1. Mål och aktivitetslista

Jämställdhetsintegrering vid Karlstads universitet 2017-2019

Område 1.				Prioritering 1=nödvändigt Inledningsvis 2=nödvändigt 3= bör göras
Utbildningens villkor, organisering, studentinflytande, innehåll, genomförande och samverkan				
Övergripande utvecklingsbehov Kunskap om genus och jämställdhet ska inkluderas i samtliga utbildningar. Särskilda insatser behövs för de könssegregerade utbildningarna.		Lärosätesspecifika mål	Delmål/aktiviteter	
Samhällsrelaterat problem A Könssegregerade studieval Könssegregerade utbildningar befäster, bekräftar och reproducerar en könssegregerad arbetsmarknad, där av tradition mansdominerade yrken har högre status och lön än av tradition kvinnodominerade yrken.	Lärosätesspecifikt problem 1 Universitetet har flera könssegregerade utbildningar, där svårigheter att rekrytera män till lärar- socionom- och vårdprogram samt rekrytera kvinnor till natur/teknikprogram är ett känt faktum.	Att uppnå en bättre könsbalans inom de idag könssegregerade utbildningarna och på så sätt bidra till att arbetslivet på sikt blir mer jämställt.	Marknadsföring, kommunikation och ambassadörer ska vara genusmedvetna och representativa för ett genusmedvetet universitet. <i>Ansvar: kommunikationschef</i>	2
			Som ett led i breddad rekrytering ska <i>Barnens universitet</i> representeras genusmedveten och med ett genusmedvetet och normkritiskt förhållningssätt. <i>Ansvar: dekan</i>	2
			Vara tydlig mot olika könssegregerade branscher att Karlstads universitet arbetar aktivt för att bryta könssegregation. <i>Ansvar: dekan</i>	3
			Regelbundet följa upp statistik om könsfördelning på utbildningsprogram. <i>Ansvar: planeringschef</i>	1
	Lärosätesspecifikt problem 2 Risk att kulturen inom könssegregerade utbildningar är "icke- inkluderande" gentemot det underrepresenterade könet.	Att alla utbildningar vid universitetet (från grund- till forskarutbildning) är inkluderande, oavsett kön eller annan bakgrundsfaktor.	Analysera avhopp utifrån kön och andra bakgrundsfaktorer. <i>Ansvar: dekan</i>	2
			Genomföra studier om "klimatet" på nämnda utbildningar utifrån jämställdhet och lika villkor samt insatser för att uppnå ett mer inkluderande klimat. <i>Ansvar: dekan</i>	2

Bilaga 1. Mål och aktivitetslista

Jämställdhetsintegrering vid Karlstads universitet 2017-2019

	<p>Lärosätesspecifikt problem 3 Kunskap om genus och jämställdhet, relaterat till respektive yrkesutbildning är bristfällig hos lärare och studievägledare.</p>	<p>Att alla lärare och studievägledare har kunskap om genus, jämställdhet och lika villkor, relaterat till de utbildningar de verkar i och den arbetsmarknad som studenterna har framför sig.</p>	<p>Lärare och studievägledare utbildas i genus och jämställdhet relaterat till respektive yrkesutbildning. <i>Ansvar: dekan</i></p>	1
			<p>Säkerställa att handledare inom VFU och andra praktikplaceringar är kunniga inom genus och jämställdhet, relaterat till de utbildningar och yrken de representerar. <i>Ansvar: dekan</i></p>	2
			<p>Handledarutbildningen ska ha ett jämställdhetsperspektiv <i>Ansvar: dekan</i></p>	2
<p>Samhällsrelaterat problem B Jämställdhetsperspektiv i utbildningarna</p> <p>Jämställdhetsperspektivet ingår inte i tillräcklig omfattning i utbildningarna vilket leder till att utvecklingen mot ett mer jämställt samhälle inte sker i den takt som är önskvärd.</p>	<p>Lärosätesspecifikt problem 1 Kunskap om genus och jämställdhet är bristfällig i utbildningarna, vilket kan leda till genusomedvetenhet och befastande av ett ojämnt samhälle.</p>	<p>Jämställd kommunikation och bemötande samt kunskaper om genus och jämställdhet ska genomsyra <i>alla</i> utbildningar</p>	<p>Jämställdhet ska ingå i utbildningsplaner, kursplaner och examensmål för samtliga utbildningar. <i>Ansvar: dekan</i></p>	2
			<p>Samverkansplaner, avtal och policys ska innehålla ett jämställdhetsperspektiv. <i>Ansvar: dekan och universitetsdirektör</i></p>	3
			<p>Inresande utbytesstudenter ska få med sig ett jämställdhetsperspektiv. <i>Ansvar: dekan</i></p>	3
	<p>Lärosätesspecifikt problem 2 Jämställdhetsperspektivet genomsyrar inte lärarutbildningarna i den mån som är nödvändig för att jämställdheten ska få genomslag inom förskola och skola.</p>		<p>Jämställdhet och jämlikhet ska genomsyra <i>lärarutbildningarna</i> så att utexaminerade lärare på alla nivåer i sin yrkesutövning bidrar till att uppnå de jämställdhetspolitiska målen.</p>	<p>Jämställdhet ska ingå i utbildningsplaner, kursplaner och examensmål för lärarutbildningarna. <i>Ansvar: dekan</i></p>
<p>Säkerställa att VFU-handledare inom lärarutbildningarna är kunniga inom genus och jämställdhet, relaterat till de utbildningar och yrken de representerar. <i>Ansvar: dekan</i></p>				2

Bilaga 1. Mål och aktivitetslista

Jämställdhetsintegrering vid Karlstads universitet 2017-2019

	Lärosätesspecifikt problem 3 Jämställdhetsperspektivet genomsyrar inte vårdutbildningarna, vilket kan leda till en ojämsälld vård.	Jämställdhet och jämlikhet ska genomsyra <i>vårdutbildningarna</i> så att alla individer oavsett kön eller annan bakgrundsvariabel får jämställd och jämlik vård.	Jämställdhet ska ingå i utbildningsplaner, kursplaner och examensmål inom de vårdrelaterade utbildningarna. <i>Ansvar: dekan</i>	1
			Säkerställa att VFU-handledare inom vårdutbildningarna är kunniga inom genus och jämställdhet, relaterat till de utbildningar och yrken de representerar. <i>Ansvar: dekan</i>	2
	Lärosätesspecifikt problem 4 Rekryteringen till och innehållet i <i>forskarutbildningarna</i> riskerar att följa de könssegregerade studievalen och befästa ojämsälldhet.	Rekryteringen till, innehållet i och kulturen inom respektive forskarutbildning är jämställd.	Kartlägga forskarutbildningarna ur ett jämställdhetsperspektiv och vid behov vidta åtgärder. <i>Ansvar: dekan</i>	2
Samhällsrelaterat problem C Studentinflytande Studenternas inflytande över utbildningarnas innehåll och genomförande beaktas inte systematiskt utifrån jämställdhet, vilket riskerar att befästa samhällets ojämsällda normer och värderingar.	Lärosätesspecifikt problem 1 Studentinflytandet i beslutande och rådgivande organ sker inte ur ett systematiskt jämställdhetsperspektiv.	Studieranderepresentanter i beslutande och rådgivande organ ska ha kunskap om genus och jämställdhet. En jämn könsfördelning ska eftersträvas vid tillsättning av studeranderepresentanter	Utbilda handledare, lärare och examinatorer inom forskarutbildningarna i genus och jämställdhet, relaterat till de utbildningar och yrken de representerar. <i>Ansvar: dekan</i>	2
			I utbildning för studeranderepresentanter ska kunskap om genus och jämställdhet ingå, inom de områden som uppdraget berör. <i>Ansvar: studentkåren</i>	1
Samhällsrelaterat problem D Värdegrund och bemötande Universitetets värdegrund får inte genomslagskraft i alla delar	Lärosätesspecifikt problem 1 Det förekommer att studenter blir oreflekterat bemötta och bedömda utifrån kön eller	Alla studenter ska under sin utbildning blivit jämställt,	Studentkåren beaktar könsfördelning vid val av studeranderepresentanter. <i>Ansvar: studentkåren</i>	1
			Undersöka möjligheterna till huruvida frågor om jämställt bemötande kan ingå kursvärderingar. <i>Ansvar: dekan</i>	2

Bilaga 1. Mål och aktivitetslista

Jämställdhetsintegrering vid Karlstads universitet 2017-2019

av organisationen, vilket ökar risken för ett ojämställt och ojämlikt bemötande.	annan bakgrundsvariabel, vilket befäster ojämställdhet och ojämlikhet.	jämlikt och respektfullt bemötta.	Säkerställa att alla anställda som möter studenter har erforderliga kunskaper om normer och värderingar kopplat till kön och andra bakgrundsvariabler. <i>Ansvar: dekan och universitetsdirektör</i>	2
	Lärosätesspecifikt problem 2 Det förekommer att studenter bemöter andra studenter samt personal på ett ojämställt sätt.	Jämställt bemötande ska genomsyra universitetets verksamhet i alla led, inte minst i relationerna studenter, lärare och administratörer. Lärare och studenter uppmärksammar och reagerar på när någon blir ojämställt bemött	Säkerställa att studenter har erforderliga kunskaper om normer och värderingar kopplat till kön och andra bakgrundsvariabler. <i>Ansvar: dekan</i>	2
			Alla studenter ska känna till universitetets värdegrund och lika villkorsarbete. <i>Ansvar: dekan</i>	1

Bilaga 1. Mål och aktivitetslista

Jämställdhetsintegrering vid Karlstads universitet 2017-2019

Område 2. Forskningens villkor, resursfördelning, karriärvägar, bedömning, rekrytering, mobilitet och samverkan			Prioritering 1=nödvärdigt Inledningsvis 2=nödvärdigt 3= bör göras	
Övergripande utvecklingsbehov Jämställdhet ska prägla forskningens villkor i alla dess led, från rekrytering till resursfördelning, karriärvägar och meritering.	Lärosätesspecifika mål	Delmål/aktiviteter		
Samhällsrelaterat problem A Forskningens ekonomiska villkor och jämställdhet Forskningens villkor såsom ekonomisk styrning, fördelning av medel, projektplanering, forskningsansökningar, samverkan och beslut om samfinansiering sker genusmedvetet och riskerar att befästa ojämställda normer och ett ojämställt samhälle.	Lärosätesspecifikt problem 1 Den ekonomiska styrningen och fördelningen av resurser till forskning är genusomedveten (basanslag, samfinansiering mm)	Styrning, fördelning och uppföljning av resurser sker genusmedvetet och jämställt.	Utbilda berörda beslutsfattare och handläggare i genus och jämställdhet relaterat till beslutsprocesser, metoder och fördelningsprinciper. <i>Ansvar: dekan</i>	1
		Utfall av nuvarande fördelningsprinciper analyseras utifrån jämställdhetsperspektiv. <i>Ansvar: dekan</i>	2	
		Vid behov utveckla metoder för jämställd styrning och fördelning samt implementera dessa. <i>Ansvar: dekan</i>	3	
	Lärosätesspecifikt problem 2 Jämställdhet beaktas inte systematiskt vid projektplanering och forskningsansökningar.	Jämställdhetsaspekter beaktas systematiskt vid projektplanering och forskningsansökningar.	Checklistan för forskningsansökningar ska kompletteras med formulering om genomförd jämställdhetsgranskning. <i>Ansvar:</i>	1
	Lärosätesspecifikt problem 3 Samverkansparter och externa finansiärer kan ha en annan syn på jämställdhet eller vara mer genusblinda än oss, vilket kan skapa problem i gemensamma forskningsprojekt/ansökningar.	Genus och jämställdhet är självklara faktorer i alla samverkansprojekt och samarbeten.	Universitetets representanter ska i samverkan med externa parter säkerställa att jämställdhet beaktas. <i>Ansvar: dekan</i>	2
	Samhällsrelaterat problem B	Lärosätesspecifikt problem 1	Riktlinjer ska utformas till fakulteternas ABU.	1

Bilaga 1. Mål och aktivitetslista

Jämställdhetsintegrering vid Karlstads universitet 2017-2019

<p>Bedömningar, rekryteringar och karriärvägar</p> <p>Genusomedvetna bedömningar, rekryteringar och möjligheter till karriärvägar riskerar att befästa ojämställda normer och värderingar och leda till beslut som gynnar majoritetskulturen.</p>	<p>Bedömningsprocesser genomförs och granskas inte alltid genusmedvetet.</p>	<p>Bedömningar sker systematiskt utifrån ett medvetet genus- och jämställdhetsperspektiv.</p>	<p><i>Ansvar: dekan och personalchef</i></p>	
			<p>Uppdatering av instruktioner till sakkunniga. <i>Ansvar: dekan och personalchef</i></p>	1
	<p>Lärosätesspecifikt problem 2</p> <p>Externa och interna rekryteringsprocesser är icke-normkritiska.</p>	<p>Externa och interna rekryteringsprocesser sker systematiskt utifrån ett normkritiskt perspektiv.</p>	<p>Utarbeta rutiner för ökad transparens vid internrekryteringar. <i>Ansvar: personalchef</i></p>	3
			<p>Utvärdera ett antal rekryteringsprocesser ur ett jämställdhetsperspektiv. <i>Ansvar: personalchef</i></p>	3
<p>Samhällsrelaterat problem C Internationell meritering</p> <p>Att ha internationell erfarenhet är meriterande, inte minst i samband med rekrytering och annan karriärutveckling. Samhälleliga normer relaterat till kön, obetalda hem- och hushållsuppgifter samt föräldraledighet tenderar att gynna män och missgynna kvinnor i avseende till internationell meritering, vilket i sig befäster och vidmakthåller könsstereotypa mönster och hindrar en jämställd samhällsutveckling.</p>	<p>Lärosätesspecifikt problem 1</p> <p>Färre kvinnor än män genomför längre internationella forskningsvistelser (både som doktorand och post.doc), vilket missgynnar kvinnliga forskares möjligheter till meritering och befäster majoritetskulturer.</p>	<p>Öka kvinnors möjligheter till internationell meritering genom internationella nätverk, utlandsvistelser och forskningssamarbeten.</p> <p>Öka möjligheter till balans mellan arbetsliv och familjeliv för såväl kvinnor som män.</p>	<p>Öka möjligheterna till internationellt nätverkande och internationella forskningssamarbeten vid hemmalärosätet. <i>Ansvar: dekan</i></p>	2
			<p>Analysera hur medel för internationalisering fördelas och vid behov vidta åtgärder. <i>Ansvar: dekan</i></p>	2
			<p>Uppmuntra och premiera även kortare utlandsvistelser. <i>Ansvar: dekan</i></p>	1
			<p>Underlätta internationella forskningsvistelser genom genusmedveten tjänsteplanering och kompetensplaner ur flerårsperspektiv. <i>Ansvar: dekan</i></p>	2

Bilaga 1. Mål och aktivitetslista

Jämställdhetsintegrering vid Karlstads universitet 2017-2019

Område 3: Ledarskap och stödprocesser - könade förväntningar, maktstrukturer, arbetsmiljö, kompetensförsörjning, karriärvägar och kommunikation				Prioritering 1=nödvändigt Inledningsvis 2=nödvändigt 3= bör göras
Övergripande utvecklingsbehov Jämställdhet ska genomsyra rutiner och förhållningssätt i arbetet med ledarskap, kompetensförsörjning, arbetsvillkor, arbetsmiljö och administrativt stöd		Lärosätesspecifika mål	Delmål/aktiviteter	
Samhällsrelaterat problem A Ledarskap, makt och jämställdhet Akademins parallella maktordningar (linjen, kollegialitet, starka forskningsmiljöer) skapar formella och informella beslutsgångar och maktpositioner, vilka riskerar att befästa ojämställda mönster i fråga om makt och inflytande vid rekryteringar, bedömning, meritering och karriärvägar.	Lärosätesspecifikt problem 1 Det saknas kunskap om huruvida möjligheterna att få en ledande position och förutsättningarna att bedriva ledarskap skiljer sig åt beroende på kön.	Förutsättningar att bedriva ledarskap samt att få en ledande position ska vara likvärdigt oavsett kön eller annan bakgrundsvariabel.	Belysa könade förväntningar och villkor, till exempel tillgången till administrativt stöd och andra förutsättningar, för tillsatta ledare och föreslå åtgärder. <i>Ansvar: dekan och universitetsdirektör</i>	1
			Belysa rekryteringsprocessen av ledare och föreslå åtgärder ur ett jämställdhetsperspektiv. <i>Ansvar: dekan och universitetsdirektör</i>	3
	Lärosätesspecifikt problem 2 Informella maktstrukturer och otydliga bedömningsunderlag påverkar fördelning av strategiska medel (forskning, utveckling) så att ojämställdheten befästs.	Fördelning av strategiska medel (forskning, utveckling) ska ske utifrån tydliga utlysningar och kriterier. Bedömningar ska ske transparent och normkritiskt.	Säkerställa och formalisera bedömningskriterier och beslut gällande fördelning av strategiska medel ur ett jämställdhetsperspektiv. <i>Ansvar: dekan och universitetsdirektör</i>	1
	Lärosätesspecifikt problem 3 Könade förväntningar i organisationen riskerar att skapa möteskulturer som främjar respektive missgynnar endera kön, skapar över och underordning, oavsett den formella positionen.	Alla individer, oavsett kön eller annan bakgrundsvariabel ska ha likvärdig makt och påverkansmöjlighet relaterat till funktion i samband med möten och beslut.	Chefer och nämndordföranden utbildas i jämställd kommunikation, jämställda möten och normkritiskt tänkande. <i>Ansvar: dekan och universitetsdirektör</i>	1

Bilaga 1. Mål och aktivitetslista

Jämställdhetsintegrering vid Karlstads universitet 2017-2019

<p>Samhällsrelaterat problem B Arbetsvillkor och jämställdhet Ojämställda arbetsvillkor skapar ojämställda förutsättningar att kombinera arbetsliv med familjeliv, till meritering och jämställda karriärvägar. Organisationen och samhället går miste om kompetens.</p>	<p>Lärosätesspecifikt problem 1 Ojämställd fördelning av kompetensutvecklingstid och forskningstid samt möjligheter att använda den tenderar att missgynna/gynna individer beroende på kön.</p>	<p>Att alla individer, oavsett kön, har likvärdiga förutsättningar att använda sin kompetensutvecklingstid och forskningstid på ett sätt som stöder meritering och karriärvägar.</p>	<p>Analys av hur kompetensutvecklingstid respektive forskningstid fördelas, används, uppmärksammas och möjliggörs, relaterat till kön, samt åtgärda eventuella missförhållanden. <i>Ansvar: dekan</i></p>	2
	<p>Lärosätesspecifikt problem 2 Tillgång till administrativt stöd för lärare och ledare missgynnar/gynnar individer beroende på kön.</p>	<p>Tillgången till administrativt stöd ska vara likvärdigt och jämställt utifrån uppdrag och funktion, oavsett kön.</p>	<p>Analys av hur administrativt stöd ges/tas av lärare och ledare relaterat till kön, samt åtgärda eventuella missförhållanden. <i>Ansvar: dekan och universitetsdirektör</i></p>	1
<p>Samhällsrelaterat problem C Systematisk arbetsmiljö- arbete ur ett jämställdhetsperspektiv Ett systematisk arbetsmiljö- arbete som inte beaktar kön och övriga diskriminerings-grunder, riskerar att reproducera över- och underordningar och andra könade förväntningar i organisationskulturen, vilket i sig reproducerar ojämställda och ojämlika strukturer i samhället.</p>	<p>Lärosätesspecifikt problem 1 Kön beaktas inte i det systematiska arbetsmiljö- arbetet, vilket gör att orsaker och lösningar på uppkomna problem kan missas.</p>	<p>Kön och övriga diskrimineringsgrunder är självklara parametrar i det systematiska arbetsmiljöarbetet, såväl i det främjande arbetet som vid uppkomna situationer.</p>	<p>Ledare och HR-specialister utbildas i genus och jämställdhet relaterat till arbetsmiljö, värdegrund och bemötande. <i>Ansvar: personalchef</i></p>	1
			<p>I arbetsmiljökartläggningar, ledar- och medarbetarundersökningar samt tillhörande handlingsplaner beaktas kön och övriga diskrimineringsgrunder. <i>Ansvar: personalchef</i></p>	2
			<p>Rutiner för arbetsmiljöarbete (dokumentation etc.) ses över utifrån ett jämställdhets-perspektiv. <i>Ansvar: personalchef</i></p>	3
	<p>Lärosätesspecifikt problem 2 Könade förväntningar och normer påverkar bemötandet</p>	<p>Alla individer, oavsett kön eller annan bakgrundsfaktor, ska bemötas på ett jämlikt,</p>	<p>Normkritik och jämställd kommunikation integreras i Ledarutvecklingsprogram och Högskolepedagogiska utbildningar. <i>Ansvar: personalchef</i></p>	1

Bilaga 1. Mål och aktivitetslista

Jämställdhetsintegrering vid Karlstads universitet 2017-2019

	relaterat till kollegor, studenter och externa samarbetspartners.	jämställt och respektfullt sätt.	Studenterna introduceras i normkritik och jämställt förhållningssätt i samband med program- och kursstarter. <i>Ansvar: dekan</i>	2
			Jämställt förhållningssätt och jämställd kommunikation blir självklara ingredienser i universitetets värdegrund och övriga policys. <i>Ansvar: rektor</i>	3
	Lärosätesspecifikt problem 3 Kommunikation och information kan bidra till könsstereotyper och att vidmakthålla könsmaktsordning.	Innehåll, bilder och texter i kommunikations- och informationskanaler är konsekvensneutral ur ett genus- och jämställdhetsperspektiv.	Kommunikatörer utbildas i jämställd kommunikation. <i>Ansvar. kommunikationschef</i>	1
Samhällsrelaterat problem D Rekrytering och övrig kompetensförsörjning Genom att inte uppmärksamma normer, värderingar och rådande könsmonster finns stor risk att könsdifferenser kvarstår inom områden med könsobalans, såsom bland professorer, övriga forskningsledare och administrativ personal.	Lärosätesspecifikt problem 1 Att vara professor och forskningsledare är förenat med makt, med möjligheter att påverka beslut och verksamhetens inriktning. Då majoriteten bland professorerna är män riskerar det att stärka maktobalansen mellan könen.	En jämnare fördelning av kvinnor och män bland professorer och andra forskningsledare.	I samband med rekrytering av forskare, lärare och professorer särskilt beakta underrepresenterad kön. <i>Ansvar: dekan och personalchef</i>	1
	Lärosätesspecifikt problem 2 Administrativ personal har som huvuduppgift att stödja utbildnings- och forskningsverksamhet. Då	En jämnare fördelning av kvinnor och män bland administrativ personal.	Utbilda chefer, HR-specialister och ABU i normkritik och jämställd rekrytering. <i>Ansvar: personalchef</i>	1
			I samband med rekrytering av AT-personal särskilt beakta och aktivt arbeta för att rekrytera underrepresenterat kön. <i>Ansvar: personalchef och rekryterande chef</i>	1

Bilaga 1. Mål och aktivitetslista

Jämställdhetsintegrering vid Karlstads universitet 2017-2019

	stöddresurserna till största del består av kvinnor vidmakthålls en könsrelaterad över- och underordning inom organisationen. Finns även en risk att TA-personal bemöts ojämnt.	AT-personal har en jämställd arbetssituation.	I samband med omställning, kompetensutveckling och intern rekrytering aktivt arbeta för en mer könsbalanserad verksamhet bland AT-personal. <i>Ansvar: personalchef och respektive avdelningschef</i>	1
			Analys av AT-personalens situation utifrån jämställdhetsperspektiv avseende bemötande från kärnverksamheten. <i>Ansvar: dekan och universitetsdirektör</i>	2

Bilaga 1. Mål och aktivitetslista

Jämställdhetsintegrering vid Karlstads universitet 2017-2019

Område 4				Prioritering 1=nödvändigt Inledningsvis 2=nödvändigt 3= bör göras
Reglering och övergripande styrning				
Övergripande utvecklingsbehov Jämställdhet ska genomsyra all reglering och styrning av och i verksamheten.		Lärosätesspecifika mål	Delmål/aktiviteter	
Samhällsrelaterat problem A Verksamhetsplanering ur ett jämställdhetsperspektiv Verksamhetsplanering, övergripande styrning och reglering sker genusomedvetet och riskerar därmed att reproducera och befästa ojämställda normer och ett ojämställt samhälle.	Lärosätesspecifikt problem 1 Jämställdhetsperspektivet ingår inte systematiskt som en utgångspunkt i arbetet med styrande och reglerande dokument.	År 2020 är samtliga reglerande dokument genomgångna och framtagna ur ett jämställdhetsperspektiv, vilket ger förutsättningar för en styrning som uppmärksammar och hanterar jämställdhetsutmaningar.	Ta fram riktlinjer om att styrdokument ska revideras enligt JIHUs ordning för jämställda dokument samt åtgärda. <i>Ansvarig: planeringschef</i>	1
			Upprätta lista över centrala styrdokument, revisionstillfälle och om de är reviderade/framtagna med ett jämställdhetsperspektiv. Vid behov åtgärda. <i>Ansvar: planeringschef</i>	2
			I upphandlingar, upphandlingsunderlag och utvärderingar ska jämställdhet alltid beaktas. <i>Ansvarig: upphandlingsansvarig</i>	2
	Lärosätesspecifikt problem 2 Planerings- och budgetarbete är inte anpassat efter jämställdhetsuppdragets krav på sådana processer.	Jämställdhetsintegrering är från och med 2018 utgångspunkt i verksamhetsplanerings- och budgetarbete.	Riktlinjer för de aspekter som utgör krav på planerings- och budgetprocesser ur ett jämställdhetsperspektiv fastslås. <i>Ansvar: ekonomichef och planeringschef</i>	1
Planerings- och budgetdokument ska granskas ur ett jämställdhetsperspektiv och vid behov revideras innan fastställandet. <i>Ansvar: ekonomichef och planeringschef</i>			2	
Samhällsrelaterat problem B Formella och informella maktstrukturer	Lärosätesspecifikt problem 1 Representanter till beslutade och rådgivande organ tillsätts	Tillsättning av representanter till beslutande och rådgivande	Könsfördelningen ska ligga inom 40/60 i alla rådgivande och beslutande organ. <i>Ansvar: rektor</i>	2

Bilaga 1. Mål och aktivitetslista

Jämställdhetsintegrering vid Karlstads universitet 2017-2019

Genusomedveten representation i beslutande och rådgivande organ, könade förväntningar, informella maktstrukturer och ojämställda mötesordningar riskerar att befästa ojämställdhet, leda till ojämställda beslut och fördröja arbetet med att nå de jämställdhetspolitiska målen.	genusomedvetet, vilket riskerar befästa ojämställda normer och beslut.	organ sker ur ett medvetet jämställdhetsperspektiv.	Kön ska beaktas för respektive funktion vid tillsättning av representanter till rådgivande och beslutande organ. <i>Ansvar: dekan och universitetsdirektör</i>	1
			En strävan efter att studenter och doktorander är jämställt representerade. <i>Ansvar: studentkåren</i>	2
	Lärosätesspecifikt problem 2 Risk att beslutande och rådgivande organ, trots kvantitativt jämställd fördelning av representanter, ändå följer ojämställda normer gällande makt, status och i förekommande fall ojämställda beslut.	Alla möten i beslutande och rådgivande organ sker utifrån ett jämställt, jämlikt och normkritiskt perspektiv.	Tydliga instruktioner om jämställda möten och jämställd kommunikation tas fram och delges alla representanter i beslutande och rådgivande organ. <i>Ansvar: rektor</i>	2
Samhällsrelaterat problem C Strategisk resursfördelningen och jämställdhet En genusomedveten fördelning av strategiska medel till forskning, utbildning, samverkan och övrig utveckling riskerar att befästa och förstärka redan ojämställda förutsättningar för olika ämnesområden, enheter, grupper och individer.	Lärosätesspecifikt problem 1 Intern fördelning av forskningsmedel sker genusomedvetet vilket riskerar att befästa ojämställda normer och värderingar på bekostnad av jämställda förutsättningar för forskning, meritering och karriärvägar.	Fördelning av forskningsmedel sker utifrån ett medvetet jämställdhetsperspektiv och normkritiskt förhållningssätt, för att uppnå lika villkor och förutsättningar för forskning, meritering och karriärvägar, oavsett kön eller annan bakgrundsvariabel.	Inför budgetarbete 2018 och 2019 beakta jämställdhetsperspektivet i relation till fördelade medel. <i>Ansvar: rektor</i>	1
			I samband med beslut om medfinansiering av externa forskningsprojekt ska jämställdhetsperspektivet alltid beaktas. <i>Ansvar: dekan</i>	2
	Lärosätesspecifikt problem 2 Intern fördelning av medel för utbildning, utveckling och samverkan sker genusomedvetet vilket riskerar att befästa ojämställda normer och	Fördelning av resurser till utbildning, utveckling och samverkan sker utifrån ett medvetet jämställdhets-	Vid fördelning av medel till utbildning, utveckling och samverkan ska jämställdhetsperspektivet alltid beaktas. <i>Ansvar: rektor</i>	1

Bilaga 1. Mål och aktivitetslista

Jämställdhetsintegrering vid Karlstads universitet 2017-2019

	värderingar på bekostnad av jämställda förutsättningar för utbildning, utveckling, meritering och karriärvägar.	perspektiv och normkritiskt förhållningssätt.		
	Lärosätesspecifikt problem 3 Fördelning av medel från <i>strategisk resurs</i> sker genusmedvetet, vilket kan missgynna/gynna endera kön.	All fördelning från strategisk resurs sker genusmedvetet för att inte gynna/missgynna endera kön.	Vid ansökningar och beslut om medel från <i>strategisk resurs</i> ska alltid jämställdhetsperspektivet beaktas <i>Ansvar: Rektor</i>	1